

INSTAGRAM KULLANICILARININ MAHREMİYETE YÖNELİK TUTUMLARI

Dr. Emir TOKER

İLETİŞİM DİZİ

**INSTAGRAM KULLANICILARININ
MAHREMİYETE YÖNELİK TUTUMLARI**

Dr. Emir TOKER

Baskı Öncesi
Tablet

1. Baskı / Cilt-1

Dizgi Ofset

Dizgi: Ali Kocabıyık

Matbaacılar Sitesi Karatay/KONYA

Matbaa Sertifika No: 48060

ISBN: 978-625-6406-26-1

KONYA, Nisan 2024

TABLET BASIM YAYIN DAĞITIM

GSM: 0505 313 99 57

yedisanat@gmail.com

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncı Sertifika No 466444

INSTAGRAM KULLANICILARININ MAHREMİYETE YÖNELİK TUTUMLARI

Dr. Emir TOKER

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	9
PROBLEM.....	12
Araştırmanın Konusu	13
Araştırmanın Amacı	14
Araştırmanın Önemi	15
Sınırlılıklar.....	16
Varsayımlar	17
Tanımlar	17
1. MAHREMİYET KAVRAMI	19
1.1. Mahremiyete İlişkin Kavramlar ve Mahremiyet.....	19
1.1.1. Mahrem Kavramı.....	19
1.1.2. Mahremiyet Kavramı	20
1.1.3. Mahremiyet Kavramının Gelişim Süreci	27
1.2. Mahremiyetin Farklı Boyutları.....	33
1.2.1. Bireysel / Kişisel / Bedensel Mahremiyet.....	34
1.2.2. Mekânsal Mahremiyet	37
1.2.3. Enformasyon/Bilgi Mahremiyeti.....	39
1.3. Mahremiyete İlişkin Yaklaşımlar	45
1.3.1. Akışkan Gözetim Yaklaşımı - David Lyon ve Zygmunt Bauman	46
1.3.2. Panoptik Gözetim Yaklaşımı – Michael Foucault.....	49

1.3.3. Yapılandırma Yaklaşımı – Anthony Giddens.....	52
1.4. Sosyal Medya ve Mahremiyet	56
1.5. Konuya İlişkin Yapılan Bazı Çalışmalar ve Sonuçları	64
2. SOSYAL MEDYA VE SOSYAL MEDYAYA İLİŞKİN	
KAVRAMLAR	71
2.1. Sosyal Medya	71
2.2. Yeni Medya.....	76
2.3. İnternet	78
2.4. Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0.....	80
2.5. Sosyal Medya Uygulamaları	83
2.5.1. Facebook.....	84
2.5.2. Twitter (X)	86
2.5.3. Youtube	88
2.5.4. Bloglar	90
2.5.5. Foursquare	92
2.5.6. Google+	92
2.5.7. LinkedIn	93
2.5.8. TikTok	94
2.5.9. Instagram.....	94
3. SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ALAADDİN KEYKUBAD	
KAMPÜSÜNDEKİ BİREYLERİN INSTAGRAM	
KULLANIMINA İLİŞKİN MAHREMİYET YÖNELİMLERİNİN	
ÇÖZÜMLENMESİ	97
3.1 Araştırmanın Metodolojisi	97
3.2. Araştırmanın Uygulanması ve Örneklem.....	98
3.3. Ölçüm Araçları	98
3.3.1. Mahremiyet Yönelimini Ölçmeye İlişkin Ölçek	
Maddeleri	98
3.3.2. Röntgencilik Düzeylerini Ölçmeye İlişkin Ölçek	
Maddeleri	100

4. BULGULAR VE YORUMLAR	101
4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ..	101
4.2. Instagramda Kendini Teşhir Düzeyine İlişkin Bulgular	127
4.3. Gruplandırılmış Temel Faktörler, Mahremiyet Yöneliminin Boyutları ve Alt Boyutları	136
4.4. Instagramda Röntgencilik Düzeyi ile Mahremiyet Yönelimi Boyutları Arasındaki Farklılık Durumları.....	157
4.5. Instagram Kullanım Nedenleri ile Mahremiyet Yönelimi Boyutları Arasındaki Farklılık Durumları.....	171
4.6. Mahremiyet Yönelim Boyutlarının Sosyal Ağ Kullanım Sıklığına Göre Değerlendirilmesi.....	214
4.7. Mahremiyet Yönelim Boyutlarının Instagramda Özel Alanın Sınırlarına Göre Değerlendirilmesi.....	233
SONUÇ VE ÖNERİLER	275
KAYNAKÇA	283
İNTERNET KAYNAKLARI	291
EK ANKET ÖLÇEĞİ	292

GİRİŞ

Yeni iletişim teknolojilerinin insan hayatına girmesiyle birlikte özellikle de 2000’li yıllardan sonra sosyalleşme ve internet kültürü anlamında büyük değişimler yaşanmıştır. Gelişen internet teknolojisi insan hayatını kolaylaştırırken bununla birlikte mahremiyetin ihlaline yönelik birçok olumsuz gelişmeyi de beraberinde getirmiştir. İnternete erişimin kolay olması bu olumsuz gelişmelerin önünü açmış ve zamanla bunların insanlar tarafından normal olarak algılanmasına da sebebiyet vermiştir. İnternetin içerisinde yer alan sosyal medya ağları insanların birbirleriyle olan iletişimlerini kolaylaştırmış ve insan hayatının gizliliği de zamanla sorgulanır hale gelmiştir. Çünkü insanlar normal yaşantılarında gizleme ihtiyacı duydukları her şeyi sosyal medya aracılığıyla rahat bir şekilde gösterme imkânına sahip olmuşlardır. Bunların sonucunda insan hayatının mahrem sınırları aşılmış ve yeni bir mahremiyet anlayışı ortaya çıkmıştır. Mahremiyet, bireyin kendisiyle ilgili bilgi ve düşüncelerini herhangi bir kişiye ya da kişilere açıklama, izah etme konusunda istekli davranıp davranmaması ve başkalarının bu duruma olan müdahalesinden uzak kalma hakkı şeklinde ifade edilmektedir (Dijk, 2006: 112). Toplum hayatında mahremiyet kavramı farklı ve değişik şekillerde tezahür etmektedir. Bir birey olarak tek başına kalma fikri de bu türlerden en sık olanıdır. İkinci türünden bahse-

decek olursak, mahrem olarak tanımladığımız kendi özel alanımıza dâhil ettiğimiz arkadaş, sevgili, eş, aile ve akraba gibi kimselerle oluşturulan iletişim kurmadaki şekillerdir. Üçüncü kısımda ise daha büyük topluluklar olarak tanımlanan gruplar tarafından tanınmadan onların dikkatini çekmeden yaşamaktır (Yüksel, 2003: 182). İnsanlar sosyal medya araçlarını kullanarak video yayınlama, yorum yapma, fotoğraf paylaşma gibi birçok olanaklara sahip olmuşlar ve kendi kimliklerini sosyal medya aracılığıyla yeniden inşa etmeye başlamışlardır. Bireyler sosyal medya ağları olarak nitelendirdiğimiz youtube, instagram, facebook, twitter gibi ağları kullanarak kendi benliklerinin sunumlarını gerçekleştirmişlerdir. Buna ek olarak bir de bireylerin özgür iradeleri ile bilerek ve isteyerek yayınlamış oldukları mahremiyet paylaşımları da bulunmaktadır ki bu da mahremiyetin ifşası anlamına gelmektedir. Bilhassa çağımız iletişim teknolojilerinin ve sosyal paylaşım mecralarının artmasına paralel olarak mahremiyet de negatif yönde etkilemiştir (Tataroğlu: 264). Bireylerin bunları yapmasında arkadaş ve takipçi sayısını arttırma, beğeni sayısı, fotoğraf ve video paylaşma, yorum yapma gibi kaygılar etkili olmuştur. Bu kaygılar ise bireylerin mahremiyet sınırlarını aşmalarına neden olmuştur. Günümüzde en sık kullanılan sosyal paylaşım uygulaması ise instagram olmuştur. Instagram kullanıcıları sosyal medya yoluyla artık videolarını ve fotoğraflarını paylaşabilmekte, hikâyelerini eklemekte, yorum yapabilmekte ve çeşitli yayınlar yapmalarının yanı sıra ticari faaliyetlerini de yürütebilmektedirler. Instagram kullanıcıları tüm bu eylemleri gerçekleştirirken gerek ticari kaygı olsun gerekse bahsetmiş olduğumuz diğer kaygılar olsun bunların güdümü neticesinde mahremiyet sınırlarını aşmaktadırlar. Mahremiyet sınırlarının aşılması bilinçli olabildiği gibi bilinçsiz bir biçimde de gerçekleşmektedir.

Bu çalışmada öncelikle mahremiyet kavramına değinilecektir. Çalışmanın amacı günümüzde en sık kullanılan sosyal paylaşım uygulaması olan instagramın kullanıcılar tarafından ne amaçla kullanıldığı, benliklerinin sunumunda ne derece etkili olduğu ve tüm bunları yaparken mahremiyet sınırlarına ne kadar dikkat edildiği gibi sorulara da yanıt aranacaktır. İlk olarak mahremiyet ve mahremiyete ilişkin kavramlara değinilecek, daha sonra sosyal medya araçları ve içeriklerine yer verilecektir. Diğer aşamada instagram ve özelliklerinden bahsedilecektir. Son olarak instagram kullanımı ve mahremiyete ilişkin sorulan soruların anket yöntemiyle analizi yapılacak ve çıkan sonuçlar mantıksal çerçevede yorumlanacaktır.

PROBLEM

Başlangıçta sanal bir teknoloji ürünü olan İnternetin 2000’li yıllardan itibaren hayatımıza girmesiyle birlikte bireylerarası iletişim de çok farklı boyutlar kazanmaya başlamıştır. Özellikle de 2005 yılında bir sosyal medya sitesi olan Facebook’un kurulmasıyla sosyalleşme süreci sanal bir platforma taşınmıştır. Facebook ile bireyler artık kendilerini daha rahat ifade edebilecekleri bir ortama kavuşmuş oluyordı. Bununla birlikte hayatımızın hemen hemen her alanında yer alan ve son derece etkisini arttırmaya ve hissettirmeye devam eden sosyal platform ya da sosyal ağ ortamlarına yenileri de eklenmeye devam etmiştir. Bunlar Facebooktan sonra, Youtube, Twitter, Foursquare, LinkedIn ve günümüzde en önemlisi olan instagram olmuştur. Ancak sosyal medya ortamlarının bu denli hızlı artışı beraberinde başka problemleri de ortaya çıkarmıştır. İlk bakışta sanal sosyal medya platformlarının çokluğu olumlu gibi görünse de sosyal medya kullanıcılarının davranışlarını bu tür ortamlarda normalde olduğundan çok daha rahat sergilemeleri ‘mahremiyet’ kavramını sorgulanır hale getirmiştir.

Günümüzde ise bir sosyal medya aracı olan instagram, bireylerin en rahat hareket edebildikleri bir sosyal medya platformu haline gelmiştir. Yine ortaya konan bu araştırmalara baktığımızda gerek dünyada gerekse Türkiye’de instagram

hakkında yapılan çalışmaların sayısında da gitgide artış yaşanmaya başlamıştır. Instagram'ın kullanıcılarına ilişkin olarak onlara perspektif anlamında çok daha fazla geniş bir bakış açısı sağlaması ve ek olarak kullanım alanı sunması da instagram'ın en popüler bir sosyal medya platformu olmasında da etkili olmuştur. Ancak, en çok istismar ve ihmal edilen olgu ise insanların mahremiyeti olmuştur. Bu açıdan mahremiyet kavramı ile bir sosyal medya aracı olan instagram arasındaki ilişkinin incelenmesi kitabın ana problemini oluşturmaktadır. Instagram kullanan bireylerin, instagramı ne kadar çok sıklıkta kullandıkları, kullanıma ilişkin motivasyonları, buna bağlantılı olarak gerçekleşen davranışlarının ve tüm bunları yaparken mahremiyet kavramına olan bakış açıları, mahrem sınırlarını ne derece korudukları gibi soruların cevabı aranacaktır.

Araştırmanın Konusu

Yaşamış olduğumuz dijital çağda insanlar için internet ve internete bağlı gelişen teknolojiler hayatın vazgeçilemez ve yadsınamaz bir unsuru olarak kendini göstermiştir. Günümüzde birçok insanın birbirileri ile iletişim kurmalarını ve sosyalleşmelerini sağlayan bir internet teknolojisi ürünü olan sosyal medya siteleri bunun en büyük rneği olmuştur. Yine günümüzde en sık kullanılan ve aynı zamanda popüler bir hale gelen sosyal medya platformu instagram ise bu sosyalleşme sürecinin en önemli mecrası durumuna gelmiştir. Zira instagram hem kullanım kolaylığı hem de foto, video ve metin paylaşımı noktasında geniş imkânlar sunması açısından kullanıcı sayısı en fazla olan sosyal medya uygulaması olmuştur.

Ancak instagramın, görsel özelliğinin çok fazla olmasının yanı sıra, diğer kullanıcılar tarafından sıkça gzetlenebi-

len bir uygulama olması da mahremiyet sınırlarının kolayca aşılmasına sebep olmuştur. Bu nedenle instagram ve mahremiyet arasındaki ilişkinin incelenmesi bu araştırmanın temelini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel hedefi bundan sonra yapılacak olan çalışmalara öngörü olmakla birlikte, Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsündeki kullanıcıların mahremiyet kavramı perspektifi çerçevesinde; bir sosyal medya uygulaması olan instagram kullanımı noktasında ne gibi alışkanlıkları taşıdıkları ve instagram uygulamasını kullanırken mahremiyete olan bakış açılarını, buna bağlı olarak değişen davranışlarını ele alarak ortaya koymaya çalışmak olacaktır.

Bu anlamda araştırmanın amacına ulaşması noktasında Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde yer alan kullanıcıların, görsellik özelliği çok fazla olan ve bireylerin kendi video ve fotolarını çok rahatça paylaştıkları sosyal medya sitesi olan instagramı kullanırken mahremiyet algılarının nasıl şekillendiği ve mahremiyetin kazandığı yeni boyut önem kazanacaktır. Bu araştırmanın hedefine ulaşabilmesi noktasında aşağıdaki sorular sorulacaktır:

- 1- Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde bulunan bireylerin mahremiyete yönelik tutumları ne şekilde gerçekleşmektedir?
- 2- Mahremiyete ilişkin ne tür paylaşımlar, hangi sıklıkla yapılmaktadır?
- 3- Instagramın görsel özelliği çok fazla olan bir sosyal ağ olması mahremiyeti ne derece etkilemektedir?
- 4- Mahremiyet ile gelir düzeyi arasında mahremiyeti etkileyen bir ilişki bulunmakta mıdır?

- 5- Instagram uygulaması, Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsündeki bireylerin mahremiyete olan bakış açılarının değişmesinde etkili midir?
- 6- Instagram paylaşımlarında mahremiyet algısı cinsiyet bakımından farklılıklar göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın esas amacı günümüzde dikkatlice incelendiğinde sosyal medya araçlarının özellikle de içlerinde en çok tercih edilen instagram uygulamasının kullanımının artarak yaygınlaşması ve hayatı önemli ölçüde etkilemesi olmuştur. Bu sebeptendir ki bireyin hayatında çok ciddi bir yer edinmiş olan sosyal medya platformu instagramın bireylerin yaşamına yeni bir anlam kazandırdığını ve bu yönüyle bireylerin yaşamını hangi anlamda ne şekilde ve ne ölçüde etkilediğinin bilinmesi, anlaşılması ve bunun devamında bu araştırmanın anlamlı bir çözümleme ile sonuca ulaştırılması önem arz etmektedir. Aynı zamanda bu çalışmada instagram kullanan bireylerin kullanım motivasyonları ve instagram ile mahremiyet kavramı arasındaki ilişkinin irdelenmesi yer almaktadır. Bunun yanı sıra bu çalışmanın Türkiye'nin en köklü ve büyük üniversitelerinden biri olan Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde uygulanması, incelenmesi ve gerçekleştirilmesi de ayrı bir önem taşımaktadır. Bu araştırmanın neticesinde elde edilecek bilgiler ve veriler bir sosyal medya platformu olan instagram ile mahremiyet kavramı arasındaki ilişki ile ilgili yapılacak olan diğer araştırma ve çalışmalarda fikir vermesi ve yeni bilgi kaynakları oluşturması bakımından da ayrıca bir değere de sahip olmaktadır. Ayrıca bu çalışmada instagramı aktif olarak kullanan ve çeşitli özelliklere sahip olan kullanıcıların sosyal medya aracı olan instagramı neden kullandıklarını, kullanırken mahremiyete ne

derece önem verdiklerini ve bu sosyal medya uygulamasında ne tür güdü ve amaçlarla var olmak istediklerine ilişkin sonuçları ve bilgileri ortaya koymak ve bu araştırma sonucunda oluşan veriler ile iletişim alanına yeni yaklaşımlar katma konusunda fayda sağlayabilecektir. Bu çalışmanın sonucunda Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde bulunan kullanıcıların instagram kullanım motivasyonları ve mahremiyete ilişkin davranışları tespit edilmiş ve ortaya konmuş olacaktır. Bu yüzden ulaşılabacak olan bilgi ve veriler sayesinde hem genel anlamda sosyal medya hem de özelde instagram ile ilgilenen akademisyen ve araştırmacılar için bununla birlikte ayrıca bu konuda çalışan uzman ve profesyonellere bu çalışma daha geniş, kapsamlı bir bakış açısı sunabilecektir.

Yine bu çalışma:

- 1- Instagramı kullanan Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde yer alan bireylerin instagram kullanım motivasyonlarını ortaya koyma bakımından,
- 2- Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsündeki bireylerin cinsiyet farklılıklarının, instagramı kullanma şekillerine olan etkilerini tespit etme bakımından,
- 3- Instagram ve mahremiyet arasındaki ilişkinin çözümlenmesinde cinsiyet özelliğinin belirleyiciliği bakımından,
- 4- Instagramın, mahremiyeti ne ölçüde etkilediğini belirleme bakımından, önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu çalışma Selçuk Üniversitesi'nde yapılacak olup; Çalışma Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde bulunan bireyler ile sınırlı tutulacaktır. Çalışmada anket yöntemi kullanılacak ve toplamda 600 kişiye çeşitli sorular yöneltililecektir. Bireylerin samimi olarak vermiş olduğu cevaplar çalışmanın temelini oluşturacaktır.

Varsayımlar

Yapılacak olan bu çalışma mahremiyet kavramı ile bir sosyal medya aracı olan instagram arasındaki ilişkinin incelenmesi noktasında bir taslak oluşturacaktır. Çalışmanın sonraki aşamalarında Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde yer alan bireylere anket uygulanacak bu çalışmaya yönelik verilen cevaplar mantıksal çerçevede yorumlanacaktır. Buna göre bu çalışmada;

- 1- Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünde bulunan bireylerin örneklemini temsil ettiği,
 - 2- Ölçme aracı olarak kullanılacak olan anketin geçerli ve güvenilir olduğu,
 - 3- Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsündeki bireylerin anket sorularına verecekleri cevapların samimi ve doğru olduğu,
 - 4- Ankete katılan bireylerin tamamının instagram kullanıcısı olduğu,
- varsayılacaktır.

Tanımlar

Araştırmada kullanılan kavramlar şunlardır:

Mahrem: Mahrem kavramına baktığımızda Arapçada “haram” kelimesi anlamına gelmektedir. Haram ifadesi İslami kaynaklarda geniş yer bulmaktadır. İslami kaynaklarda ve İslam literatüründe haram kelimesi genel anlamda menedilen-yasaklanan, ahlaki ve dini olarak kurallara aykırı olan, içine girmesi veya dokunulması yasak olan anlamlarına gelmektedir.

Mahremiyet: Mahremiyet, bireyin bedeni üzerindeki denetimi, gözetimden uzak kalabilmesi düşünce özgürlüğü, saygınlığının korunumu, bireyin kendi başına kalabilmesi,

bireyin kişisel bilgilerini denetleme özgürlüğü gibi özellikleri içeren geniş çaplı bir kavram olarak tanımlanmaktadır. TDK'nın ifade etmiş olduğu tanıma bakıldığında ise mahremiyet: “gizli olma durumu, kişisel gizlilik” olarak tanımlanmıştır.

İnternet: Bilgisayar sistemlerinin birbirlerine bağlanmalarını sağlayan elektronik etkileşim ve iletişim ağıdır. Türk Dil Kurumu, İnternet sözcüğünün karşılığı olarak ağ kavramını önermiştir. Net kelimesi de internet yerine kullanılan kelimelerden biridir.

Sosyal Medya: Web 2.0 teknolojisinin gündelik hayatımızda yer almasıyla birlikte internet kullanıcılarının artık tek yönlü bilgi aktarımından çıkarak; etkileşimli, aynı anda ve çift yönlü olarak bilgi ve belge paylaşımlarına olanak veren sosyal ortamlar ya da sosyal ağlardır. Ayrıca sosyal mecralar olan sosyal medya araçları, bireylerin karşılıklı olarak kurmuş oldukları diyalogların ve yapmış oldukları paylaşımların tümüdür.

1. MAHREMİYET KAVRAMI

1.1. Mahremiyete İlişkin Kavramlar ve Mahremiyet

1.1.1. Mahrem Kavramı

Mahrem kavramı Arapça’da “haram” kelimesiyle ilişkilendirilmektedir. Haram kelimesi İslami kaynaklarda çokça yer almaktadır. İslami kaynaklarda haram sözcüğü genel anlamıyla yasak olan ve ahlaki, dini kurallara aykırı, içine girmesi veya müdahale edilmesi ya da dokunulması yasaklanan anlamlarına gelmektedir (Kaplan, 2017: 4). Mahrem kelimesi ayrıca Osmanlıca-Türkçe lügatine bakıldığında “şeriaten yasak olan şey ya da şeyler”, “herkese açıklanmayan, gizlilik barındıran”, “herkes tarafından bilinmemesi gereken” gibi ifadelerle açıklanmıştır (Devellioğlu, 1970: 680).

Bireyin kendine ait olan özel alanını halka, kamuya ifşa etmeyip gizleyeceği alan olarak da mahrem olgusu tarif edilmektedir. Günümüzde mahremiyet kavramı toplumsal yaşamda insanlar için önemli bir yer tutmaktadır. Kültürün içinde yer edinmiş olan ahlaki, etik değerler, zaman etmeni, dinsel ve bireyler arasındaki farklılıklar mahrem çerçevesinin şekillenmesinde önemlidir (Utma, 2018: 1197). Edwin Lawrence Godkin, 19. yüzyılın sonlarına doğru mahremle ilgili şunları söylemiştir: “Hiçbir şey özel hayattan daha iyi yasal korumaya layık değildir veya başka bir ifadeyle, her insanın işlerini

kendi başına yapabilmesi ve ne ölçüde olacağına kendisinin karar vermesi hakkıdır (Solove, 2008: 19). Mahremiyet, bireyin kendini muhafaza etmesi ve kendini geliştirmesi için bir şart olarak da açıklanabilir. Jeffrey Reiman mahremiyeti, kişinin fiziksel ve zihinsel gerçekliğine sahip olduğunun tanınması ve kendi kaderini tayin etmesi için ahlaki bir hak olarak tanımladı (Reimann, 1976: a).

İfadelerden de anlaşıldığı üzere mahremiyet kavramı genel olarak dini bir terim içerisinde değerlendirilmektedir. Ancak mahremiyet kavramından bunun sadece bir dini terim olduğunun anlaşılmaması gerekir. Zira mahremiyet kavramı insanlığın varoluşundan günümüze kadar gelen bir olgudur. Her ne kadar mahremiyet anlayışında değişimler dönüşümler yaşanmış olsa da bu mahremiyet kavramının tamamen yok olacağı anlamına gelmez.

1.1.2. Mahremiyet Kavramı

Mahremiyet, bireyin bedeni üzerindeki denetimi, gözetimden uzak kalabilmesi düşünce özgürlüğü, saygınlığının korunumu, bireyin kendi başına kalabilmesi, bireyin kişisel bilgilerini denetleme özgürlüğü gibi özellikleri içeren geniş çaplı bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Solove, 2008: 1). TDK'nın tanımında ise mahremiyet: “kişisel gizlilik ve gizli olma ya da kalma durumu,” şeklinde ifade edilmiştir (www.sozluk.gov.tr, 2023). Diğer bir tanımda ise mahremiyet; bireyin ya da vatandaşın, devletin ve başka insanların müdahalesinden özgür, rahat ve bağımsız bir şekilde hareket edebildiği, hayatını rahatça devam ettirebildiği bir ortam ve aynı zamanda kişinin haklarına yönelik tüm unsurları kapsayacak bir kavram şeklinde tanımlanmıştır (Çelikoğlu, 2007: 6).

Yaşamın hemen her alanında yer edinmiş ancak sınırları kesin olarak belirlenmemiş olan kültürel bir olgu ve yapı

olarak ortaya çıkan mahremiyet kavramı, farklı kültürler içerisinde kendine has bir yapıda olmakta ve belirli normları da içinde barındırmaktadır (Sarı, 2012: 43). Mahremiyet kelimesi söylendiğinde insanların aklına gelen ilk kavram dini bir terim olduğu olur. Mahremiyet kavramı dini bir terim ve kavram olarak haram anlamına gelmektedir. Mahremiyet Allah'ın yasak ettiği her şey ve dini olarak evlenilmesi yasak olan kişiler anlamına da gelmektedir (Şener, 2013: 752). Aynı şekilde benzer anlamlara gelen mahrumiyet kavramı da bireyin herhangi bir şeyden, insandan ya da bir durumdan yoksun bırakılması ya da uzak kalması anlamına gelmektedir. Bu anlamıyla bakıldığında mahremiyet kavramı da herhangi bir gruba ya da olaya dâhil olunamayan ya da yabancıya karşı sergilenen bir tutum ve davranış demektir (Aydın, 2009: 61).

Mahremiyet denildiğinde en çok da gizlilik başta olmak üzere, ailenin özel yaşamına, yasaklanması ve saklanması lazım olana, kadın ya da kadınların kendilerine ait sınırlarına ve bir eşyanın gözetlenmesi ya da bir yabancıya bakışları gibi durumlara ilişkindir. Bunun yanında mahremiyet içten, içli dışlı ve yakın olan bireyler tarafından bilinip anlaşılan, sınırları belli olan ve belirli kişilere mahrem olan şeydir (Göle, 2006: 128). Her kültürün içerisinde barındırmış olduğu dinamikleri olmasına rağmen en temel anlamıyla halka açık olanın değişimi ve dönüşümü ve özel yaşamın ve alanın baştan oluşturulması, özellikle de kişinin aile yaşamı baz alınarak, evlerindeki mimariye değin etkisini göstermiştir. Mahremen ve mahremiyete ilişkin olan özelin; birey ve aile ile ilişkileri ile anlamlandırıldığı göze çarpmaktadır. En temeldeki anlamıyla “Toplumsal yapının merkezi olan aile kavramının özeline de mahremiyet alanı denilmektedir” (Habermas, 2018: 131).

Mahremiyetin toplumlar içerisinde en çok etkilediği gruplar aileler olmaktadır. Toplumun en küçük yapısını oluşturan aile toplumun yapılanmasında temel yapı taşıdır. Aile

içerisinde mahremiyet anlayışının sağlıklı olması da toplum yapısındaki mahremiyet anlayışını etkilemektedir. Simone-Fischer ve Hubber da mahremiyeti açıklarken insani faaliyetler dâhilinde değerlendirmişler ve bunun 3 farklı şekilde oluştuğunu açıklamışlardır (Karagülle, 2015: 28).

- Bireysel mahremiyet – Haksız ve hukuksuz girişimlere ilişkin bireyin korunması demektir.
- Mekânsal mahremiyet – Kişinin içerisinde yer aldığı çevre ve mekânın korunması demektir.
- Enformasyon mahremiyeti – Bireylere ait bilgilerin bir araya getirilmesi, gizlenmesi ve bunların işlenmesiyle ilgili kontrolün de bireyin kendine ait olması demektir.

Hukuk terminolojisi kişinin yaşam alanını özel, gizli ve ortak olarak üçe ayırırken, gizli yaşam alanının kişilerin kendisine ait olmasını ve diğer bireylerle paylaşmadığı bir yaşam alanı olarak ifade etmektedir. Hukuk, mahremiyet kavramını bireyin gizli yaşamı olarak açıklamaktadır (Çelikoğlu, 2007: 17).

- Ortak yaşam alanı –Bireyin kamuya açık bulunduğu, çoğu insanla paylaşmış olduğu genel yaşam alanıdır.
- Özel yaşam alanı – Bireyin birinci dereceden ve oldukça yakın olan çevresince bilinen yaşam alanıdır.
- Gizli yaşam alanı – Kişinin yalnızca kendisi tarafından bilinen ve gizlenen, diğer insanların bilmesini istemediği yaşam alanı.

Mahremiyet kavramı çok yönlü bir kavram olmasının yanı sıra, başkalarının fiziksel olarak bize ne derece ulaşabilir oldukları, bir başkasının bizi ne kadar bilip tanıdığı ve başkalarının ilgisini ve dikkatini çekme anlamında onların ne kadar alanına girdiğimizle ilgili bir durumdur (Yüksel, 2009: 278). Tanımlanması zor bir kavram olan mahremiyet gizli olma, özgürlük, özerklik ve yalnız kalma gibi kavramlarla za-

man zaman karışmakta ve yine bu tanımlamalar ve kavramlar üzerinden izah edilmeye çalışılmaktadır (Tavani, 2007: 3). Mahremiyet tıpkı bir yeme içme gibi bireyin bir temel ihtiyacı şeklinde değerlendirilmektedir. Toplumsal hayatta mahremiyet; tek başına bulunma ya da kalma isteği, yalnız yaşamak ve yakın çevre ile ailenin müdahalesinden bağımsız ve uzak olarak sosyalleşme isteği şeklinde kendisini göstermektedir (Karagülle, 2015: 21). Mahremiyetini koruma düşüncesi insanın özel yaşamına ilişkin temel olarak sahip olduğu haklarından biridir. Zira insan kendisine ait hissettiği, yalnız başına kalabileceği, istediğini düşünerek anlatıp ifade edebileceği ve yine başka insanlarla hangi ölçüde, ne şekilde ilişki içerisinde olacağına kendisinin karar verebileceği özel alanlara ihtiyaç duyar. Bu açıdan bakıldığında mahremiyet bireyin “dokunulmazlık bölgesi” şeklinde de ifade edilmektedir (Karaoğlu, 2010: 37).

Flaherty (2000), mahremiyeti içten, tek başına ve anonim olarak yaşamaya dair bir hak şeklinde açıklamış, Teh (2001) ise mahremiyetin çeşitli şekillerde de incelenebileceğini ifade ederek birtakım mahremiyet şekillerini de şu şekilde açıklamıştır:

- Gizlilik anlamına gelen mahremiyet – Bireyin kendine ait olan bilgi ve belgelerini, davranış ve eylemlerini herkes ya da belirli insanlardan saklı tutması düşüncesini ifade eder.
- Anonim anlamında mahremiyet – Yine kişinin kendine has olan eylemlerini kendine ait değilmiş, herhangi birinin eylemiymiş gibi gösterme düşüncesidir. Başka bir ifadeyle bireyin eylemlerinde anonimleşme fikrini anlatır.
- Otonomi mahremiyet – Bireyin kendine ait olan davranış ve eylemlerini kendi tercihiyle gizlemesi ya da

ortaya koyması, bir diğer ifadeyle de bireyin eylemlerini başka kişilere ya da devlet kurumların ilgi ve bilgisine kapalı tutma isteğini ifade eder.

Mahremiyetin bir başka tanımında ise; bireyin kendine has yapısını iyi bilmesi ve yaşamını idame ettirmesi, sahip olduğu duygularını, yeteneklerini ve düşüncelerini istekleri doğrultusunda şekillendirmesi ve bunları kullanması ve bütün bunları ilerletebilmek adına da madden ve manen lazım gelen ölçülerin muhafaza edilmesidir. (Aktaş, 1995: 12). Mahremiyet bu anlamda düşünüldüğünde bireyi özgürleştirirken aynı zamanda da etrafına karşı onu çevreleyen muhafaza eden bir yapıdır. Mahremiyetin ölçüleri ve sıklığı sadece bireyden bireye farklılık arz etmekle kalmaz, aynı zamanda, içinde bulunulan zamana, mekâna, olaylara, psikolojik yapılar, anlayış biçimlerine, kişilik özelliklerine ve dahası farklı kültürel özelliklere göre de değişiklik göstermektedir (Toprak vd., 2009:141- 142).

Irwin Altman ise mahremiyeti en iyi şekilde açıklayanlardan birisidir. Altman için mahremiyet (privacy): “ Bireyin kendisini ait hissettiği bir gruba ya da bir kişiye yakınlığını gösterme çabasındaki seçici olan davranıştır.” Bu açıklama mahremiyete ilişkin başka betimlemeleri reddetmezken mahremiyete ilişkin diğer iki açıklamayı da içinde barındırmaktadır. Mahremiyet kişinin tek kalma isteği ile diğer insanlarla bir arada bulunma düşüncesi arasında olan etkileşimli bir alandır (Yüksel, 2003:79). Gözetimden uzak durmak da mahremiyeti ifade eder, bu yüzdendir ki mahremiyet ile gözetim arasında bir bağlantı bulunmaktadır. Bu şekilde gözetlemenin de bireyin mahremiyeti açısından bir ihlal olduğu söylenebilir (Toprak vd., 2009: 143). Mahremiyet denilince ifadelerden anlaşılan şeylerden biri de kişinin kendi özgürlüğüdür. Bu özgürlüğün korunması da mahremiyet anlayışının özelliklerinden birini oluşturmaktadır. Zira kişinin yaşam alanına mü-

dahale edilmesi, karışılması kişinin yaşantısına ait mahremiyetini zedeleyecektir.

Mahremiyete ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 17. maddede “Herkes, birbirinin özel yaşamına ve aile hayatına, yaşam bölgesine ve iletişim haklarına saygı gösterilmesini talep etme özgürlüğüne sahiptir” ifadesi yer alırken, 20. maddede ise “Herkes, insanların özel yaşamına ve aile yaşamına saygı gösterilmesini talep etme özgürlüğüne sahiptir ve özel yaşamın ve aile yaşamının gizliliğine dokunulamaz” denilmektedir (Yüksel, 2003: 187). Dedeoğlu (2004), mahremiyetin iki tarafının bulunduğunu belirtmektedir. Sosyalleşme sürecinden bireyler arası ilişkilerin doğru bir biçimde sağlanabilmesi açısından mahremiyete olan ihtiyaca yönelik durumlar şunlardır:

- Sosyalleşme sürecinde mahremiyete ihtiyaç duyulmaktadır. İnsanların mahrem ya da özel olarak nitelendirdikleri yaşam alanlarına karışıldığı ve gözetim altında tutulduğu bir ortamda içtenliğin, güven duygusunun ve dostlukların gelişmesi de oldukça zordur.
- Bireyler arasında farklı sosyal bağlantıların oluşturulabilmesi, mahremiyetin de garanti altına alınmasını gerektirmektedir. Farklı bireyler arasında oluşturulan sosyal yapının özelliği, bireylerin diğer bireyler ile aralarında var olan bilginin içeriği ve derinliğine göre şekillenmektedir. Anne-baba-çocuk, kadın-erkek, hasta-doktor, arkadaş, iş arkadaşı olarak nitelendirdiğimiz insanlar arasındaki ilişkilerin farklılık barındırmasının esas sebebi bireylerin diğer bireyler ile paylaşımda bulunduğu bilginin içeriği ve niceliği ile ilgili olmasındandır. Böyle olmamış olsaydı, bütün bireyler ile aynı seviyede bilgi paylaşımı sonrasında sosyal ilişkilerde farklılık da yok olurdu.

İster sosyal medya platformlarında olsun isterse gerçek sosyal yaşamda olsun sıklıkla gördüğümüz ve çoğunlukla kullanılan ‘mahremiyet’ kavramı bugün başlı başına bir terim haline gelmiştir. Bireylerde bir sosyal medya kullanıcısı olma düşüncesinin oluşması ve gelişmesi ile beraber aynı zamanda kullanıcıların mahrem alanlarının suistimal edileceği yönündeki endişe ve tereddütler de meydana gelmektedir. Bunun yanı sıra bu kaygılı durumun ve tereddütlerin temelinde de kullanıcıların kendileri yatmaktadır. Sosyal paylaşım uygulamalarında gizlilik ayarı özellikleri bazı kullanıcılar tarafından tercih edilirken bazı kullanıcılar ise bu özelliği kullanmayı çok gerekli görmemektedirler. Ancak sosyal paylaşım ağlarının gizlilik ayarları dahi kendi içerisinde kullanıcılarının mahrem alanlarını korumakta ve gizlemekte yetersiz kalmaktadır (Örs, 2018: 7).

Bir başka açıklanması gereken mahremiyete ilişkin özelliklerden biri de teknoloji ve mahremiyet olgusunun mücadele içerisinde olmasıdır. İnsan hayatına teknolojinin gelişmesiyle birlikte giren bilgisayar ve internet teknolojileri insanların mahremiyete olan bakış açılarını değiştirmiştir. İnternet sayesinde kullandığımız sosyal medya ağları bireylerin normal yaşantı içerisinde rahat bir şekilde yapamayacakları davranış ve sözleri çok kolay yapabilmelerine imkân tanımıştır. Bu da insanların mahremiyet anlayışında bozulmalara sebebiyet vermiştir. Öyle ki insanların kendi kültürlerinde yapılması hiç hoş görülmeeyen hatta ayıplanan davranışlar, teknolojinin gelişmesiyle hayatımızda yer edinen sosyal medya araçları sayesinde çok daha rahat bir şekilde sergilenebilir hale gelmiştir. İnsanların sosyal medya araçları ile davranışlarında meydana gelen bu dejenerasyon zamanla mahremiyet kavramının içini boşaltır bir duruma getirmiştir. Mahremiyet insanların aklında sadece bir kelime olarak yer etmeye başlamış ancak bu kavramın tam olarak ne anlama geldiği anlaşılmaz olmuştur.

Bu çalışmanın temelini mahremiyet kavramı ve sosyal medyanın bu kavram ile olan ilişkisi oluşturmaktadır. Buraya kadar yapılan mahremiyet tanımlarına bakıldığında kişinin özel hayatının gizliliği, yalnız kalma isteği, kişinin özel alanına sadece isteği dâhilinde müdahale edilebileceği, gerçek ve sanal hayatta mahremiyet kavramına bakış açısının farklı olabildiği gibi anlamlar ortaya çıkmaktadır. İşte tam burada bireyin sosyal medya araçlarını kullanırken mahremiyet kavramına ne ölçüde dikkat ettiği sorgulanacaktır. Çalışmada günümüzde en sık kullanılan sosyal internet ağı olan instagramı ve instagram kullanıcılarının mahremiyet kavramı ve mahremiyete bakış açıları arasındaki ilişkileri çözümlenmeye çalışılacaktır.

1.1.3. Mahremiyet Kavramının Gelişim Süreci

Mahremiyete duyulan gereksinim toplum yaşamında farklı biçimlerde tezahür eder. Yalnız bulunma ya da yalnız kalma düşüncesi, bu tanımlamalardan en sık olanıdır. İkinci tanımlamasında ise bireyin yakın çevresi sayılan arkadaşları, tanıdıkları ve sevgili olan bireyler ile diğer bireylerin karışmasından ve gözetiminden ayrı olacak şekilde ilişkide bulunması ya da iletişim kurma isteği olarak karşımıza çıkar. Üçüncü şekliyle ise mahremiyet bireylerin bilinmeden, tanınmadan dikkatleri kendine toplamadan toplumsal yaşama dâhil olma fikrini anlatır (McAndrew, 1993:122-123; Gifford, 1997: 174).

Mahremiyet, aydınlanma düşüncesi ve bilim felsefesinin gelişme gösterdiği XVI. ve XVII. yüzyıllarının gelmesiyle beraber, sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanlardaki ilerlemelerin de etkisi ile birlikte birey anlayışının ve gerçekliğinin ortaya çıkarmış olduğu önemli bir kavramdır (Yılmaz, 2012: 249). Ortaçağdan Snowden olayına kadar geçen zaman

içerisinde, mahremiyet kavramını tarihsel yönü ile inceleyen David Vincent (2017:36) “Mahremiyet” isimli kitabında, mahremiyet ile mülkiyet arasındaki ilişkiyi, kişinin aile içi mahremiyeti ile birey-toplum ilişkilerini irdeleyerek anlatmaktadır.

Üretim yapısının feodal bir düzene dayandığı ve tarımın ön plana çıktığı geleneksel olarak betimlediğimiz zamanlarda özel alanın ve özel mülkiyetin bulunmaması sebebiyle mahremiyete ilişkin kavramlardan ve alanlardan bahsetmek ve bireysellik gibi özneye ilişkin yaklaşımlarda bulunmak oldukça zordur. Bireyin geleneksel toplumda yer aldığı konum ve önemi, o toplumda taşıdığı rol ile rolün gerektirmiş olduğu davranışlardan ibarettir. Mahremiyet kavramının günümüzde ifade ettiği anlama gelmesinde ve insan zihninde barındırdığı oluşumunda, daha önce yaşanan aydınlanma ve Rönesans dönemlerinin kayda değer bir etkisi bulunmaktadır. Zira asıl bu dönemlerde birey olarak başlı başına bir değer başına bir varlık olarak değer görmeye başlamıştır. Aydınlanma ve Rönesans olarak yaşanan dönemler sanayileşme ve kentleşmeyle birlikte toplumsal yapıdaki ciddi ve köklü değişimleri de arkasında getirmiş ve devam ettirmeyi de başarmıştır (Yüksel, 2003: 190).

Dini yaşantı tarım toplumlarında insan hayatına yön veren en önemli etkidir. Dinin içerisinde barındırdığı yasaklar ve emirler tarım toplumlarında belirli kurallarında oluşmasına neden olmuştur. Bu sebeptendir ki mahremiyete ilişkin anlayış da dinsel olarak belirlenen çizgiler dâhilinde anlam kazanmaktadır. Geleneksel yapıya sahip toplumlarda ise birey bir grubun ya da bir sınıfın içinde hayata gelmektedir. Bu durumda böyle bir yapıda olan birey kişiliğini kavgacı bir ortamda değil, aksine uzlaşmacı, yapıcı bir ortamda oluşturur. Çevresindeki başka bireyler de kendisi gibidir birbirilerine benzerler ve öteki diye biri yoktur. Bu nedenle bireyde

kişilik, kimlik karmaşası meydana gelmez, “ben kimim, ben neyim” gibi soruları kendine sorma gereği duymaz ve böylece bulunduğu toplumun yapısını kendine bir kimlik olarak edinir. Çağımız toplumlarına baktığımızda ise bireyin kendisi kozmopolit kentlerde ve yerlerde yaşadığından kendisini daima bir başkasına göre şekillendirme gereksinimi duymaktadır (Barbarosoğlu, 2015:19). Doğu ve Batı kültürlerinin her ikisinde de özel ve kamu sözcükleri çok eski zamanlardan bu yana olagelmıştır. Çinli fikir adamları ‘özel’ ya da günümüzde private olarak ifade edilen ve ‘kamu’ veya public dediğimiz kelimeleri net ve kesin bir biçimde ayrı ayrı tanımlamışlardır. Benzer bir ayrıştırma Yunan dilinde de olmuştur ve birçok yerde bu kavramlar sıklıkla zikredilmiştir. Fakat bununla birlikte ‘mahremiyet’ (privacy) terimi ne Yunanca da ne antik çağda ne de orta çağ kültürlerinde gözlemlenememiştir. Eski kültürlerle bakılıp incelendiğinde sadece eski İbrani kültüründe, otoriteye ve güce karşı bir hak olarak mahremiyetten bahsedilmiştir. Yine de bu mahremiyet teriminin ya da kavramının İbrani kültürü içerisinde net bir biçimde açıklanıp açıklanmadığı ya da daha açık bir ifadeyle sözü edilen bu hakkın mahremiyet kavramına ait olup olmadığı tam olarak bir kesinlik arz etmemektedir (Newell, 1995: 88).

Mahremiyet kavramının aynı zamanda hukuki bir boyutu da bulunmaktadır. Zira mahremiyet sadece dine ait bir kavram değildir. İnsan hayatına doğrudan etki etmesi sebebiyle bir insan hakkı olarak da tanımlamak mümkündür. İnsanların mahrem yaşantılara sahip olabileceği ve bunların insanların en doğal hakkı olabileceği hukuksal olarak vurgulanmaktadır.

Hem tarihsel hem de kültürel olarak birçok anlam ifade eden mahremiyet kavramı, müzakere etmeye açık bir kavram olmasının yanında; ‘tek başına kalma hakkı’ndan ‘toplumsal ilişkilerin sınırlı koşullarını tartışabilme kapasitesi’ ve ‘bireyi ilgilendiren bilgi ve belgelere erişimi kontrol hakkı’na

kadar birçok anlamı içerisinde barındırmaktadır. Genel olarak kamusal olanın zıddı şeklinde mahremiyet kavramının tanımlanması dahi tanımsal yerindelik avantajını yerine getirememektedir. Bir kısım insanlar tarafından mahremiyet, bir insan hakkı olarak görülürken, bir kısmı ise gerçek bilgilerin doğru insanlar aracılığıyla doğru hedefler yönünde kullanılmasına olanak sunan insan haysiyeti, kişiliği ve sosyallığının stratejik bir temeli olarak görmektedir (Lyon, 2013: 287). Mahremiyetle ilgili kavramın tarihsel süreçte gelişimine baktığımızda, mahremiyet insanoğlunun sosyal yaşantının içerisinde bulunması ile ilişkilendirilmiştir. Bu sebepten dolayı yalnız başına olan ya da küçük grup veya topluluklar şeklinde hayatını devam ettiren bireylerde mahremiyete yönelik herhangi bir tespit ya da bir tanımlama yapmak son derece zordur. Sebebi ise bu tür yapılarda bireyin kendisini yönlendirmesine gerek duyacağı pek bir şey olamadığı gibi bunları diğer insanlardan gizlemek isteyeceği başka bireyler de pek bulunmamaktadır (Berkup, 2015: 16).

Mahremiyetin anlaşılması gereken yönlerinden biri de mahremiyetin genel ve özel kavramlar içerisinde tanımlanmasıdır. Mahrem olan mahremiyeti içeren davranışlar genel olarak toplum içerisinde yapılmayan ya da yapılması hoş görülme- yen davranış ya da sözlerin bireylerin kendi özgür kişisel alanlarında yapabilmeleridir. Bu da mahremiyetin genel ve özel yönünü ortaya koymaktadır.

Mahremiyetin yeniden anlam kazanması noktasında toplumsal yapının sanayileşmesi sürecinde önemli farklılıklar meydana gelmiştir. Bilhassa da aydınlanma çağına girilmesinden itibaren dinsel fikirler ve dini hayatın bireyde meydana getirdiği etki zamanla azalmış, bunun sonucunda ise dünyevi olana ait yeniden biçimlendirilen bir yaşam şekli ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan bakıldığında ise tarım toplumu içerisinde insanlar arasında daha yakın ilişkiler yaşanırken, sanayi

toplumuna geçişle birlikte bireyler daha yalnızlaşmaya başlamış bir yaşam şekline bürünmüşlerdir. Bu sayede de sanayi toplumu içerisinde yalnızlaşmış bir şekilde yaşayan birey bu yaşantının neticesinde kendi özel hayatının içerisine kapanmış ve kendi mahremiyetini de bu şekilde devam ettirmiştir. Sanayileşme ile birlikte toplumsal yapı içerisinde devlet otoritesi de güçlenmiş ve böylece devletin birey üzerindeki denetim gücü de artmıştır. Böyle olunca ortaya, “kamusal alan” ve “özel alan” gibi farklı kavramlar ortaya çıkmıştır. Kamusal olan herkese açık diyebileceğimiz bir yaşantıda bireyin belli sorumlulukları bulunmaktadır. Birey bu alandan kurtulup özgürce yaşamak istediğinde bunu kendine ait olan kendi kurallarını kendinin koymuş olduğu özel alanda sürdürmek istemektedir. Birey ise bunu yaparak bulunmuş olduğu çevre veya alandan kurtuluşu ve özel alanında kurallarını kendinin koymuş olduğu hayatı kendi özgürlüğünü sürdürerek yaşamak istemektedir (Karagülle, 2015: 23).

Diğer taraftan mahremiyetin tanımlanması noktasında modern toplumlar ve geleneksel toplumlar içerisinde de birtakım farklılıklar olmaktadır. Mahremiyet kavramı geleneksel toplumlarda da vardır ancak elde etmek yönünde gayret verilen bir şey olmamaktadır. Zira geleneksel toplumlarda kişinin özgürlüğü ve rahatlığı, yaşamın, ölümün, akrabaların ve komşuların baskılarıyla sınırlıdır. Bu sebeple mahremiyet kavramının anlamı çok kısıtlı bir ifadeye sahiptir (Yüksel, 2003: 190). Mahremiyet terimi bilimsel olarak felsefe ve hukuk bilimlerinde tartışmalı bir terim olmasının yanı sıra mahremiyete atfedilen anlamlar da içinde bulunulan zamana, mekâna, topluma ve çeşitli kültürlere göre değişkenlik arz etmiştir. Mahremiyet, teknolojinin gelişmesi ile ortaya çıkan internet ve bunun da bireylere sunmuş olduğu sosyal ağların da artmasıyla beraber üzerinde çokça konuşulan, tartışılan bir kavram haline gelmiş ve bu artarak devam etmiştir. Durum

böyle olunca, mahremiyet üzerinden devam ettirilen tartışmaların büyük çoğunluğu, sosyal ağları çok sıklıkla kullanan, günümüzde de Z kuşağı olarak adlandırdığımız yeni bir kuşak üzerinden devam ettirilmektedir. (Tombul, 2018:131).

Bilişim teknolojilerinin özellikle de 20. yüzyılın ortalarından sonra ilerlemesi ve günümüzde de gelişim göstermesi mahremiyet kavramını da direkt olarak etkilemiştir. Bentham'ın "panoptikon"undan ve Orwell'in "tele-ekran"larından çok daha ilerlemiş teknolojiye sahip olan günümüz bilişim teknolojileri, bireyleri ve çevreyi gözetim anlamında bugün insan hayatının ayrılmaz bir unsuru haline gelmiştir. Bugün hemen hemen bütün sokak ve caddelerde bireyleri ve çevreyi gözetleyen gizli kameralar bulunmakta, bütün adımlarımızı ve hareketlerimizi izlemekte, bunun neticesinde birey kendisini bir olayın ana karakteri gibi hissetmekte ya da bir filmin oyuncusu gibi kendisini düşünebilmektedir.

Çağımızda insanoğlunun özel yaşamına ilişkin olan hemen her türlü içerikte bilgi ve belge; sosyal medya araçlarında, internette ve youtube gibi video tabanlı sitelerde özellikle de bireylerin kendi istekleri ve paylaşımları nedeniyle çok rahat bir şekilde gezinebilmektedir. İşte bu nedendir ki herkese açık olan kamusal alanla bireylerin kendine ait olan özel alanların sınırları çizgiler belirsizleşmiş, özele dair olan şeyler kamusala ait olanlar ile yer değiştirmeye başlamıştır. Bu tür oluşumların en temel nedeni ve açıklayıcısı ise sosyal medyanın özel hayata ilişkin yönleri basit bir şekilde alenen ortaya koyarak yayınlaması, tüm bunları yaparken de mahremiyet kavramını önemsiz ve değersiz hale getiren bu tür yayınların büyük çapta reyting almasıdır. İşte medya özellikle de sosyal medya, bireyin özel yaşamının gizliliğini açığa çıkararak bunu sıradanlaştırmaktadır. Bunun neticesinde yeni iletişim teknolojilerinin de etkisiyle birey bu sistemin yalnızca sergilenen aleni bir biçimde teşhir edilen edilgen bir unsuru haline

gelmekle kalmamış, kendi mahremiyetini de diğer bireylere gösteren, izleten bir aktör hâline gelmiştir (Karaoğlu, 2010: 37-39).

Daha önce de belirttiğimiz gibi mahremiyet kavramı insanlığın var olmasıyla birlikte başlar. Mahremiyet kavramından bahsedebilmek için en az iki insanın etkileşim içerisinde olması gerekmektedir. Eski klasik toplumlarda insan hayatındaki ilişkilerin çok kısıtlı olması sebebiyle insanlar mahremiyetlerine dikkat etmek için özel bir çaba göstermemişlerdir. Fakat modern toplumlarda teknolojinin insan hayatının bir parçası olmasıyla beraber mahremiyet de doğal olarak gizlenmesi, korunması gereken bir olgu haline gelmiştir.

Modern dönemden önce de mahremiyet kavramına rastlansa da, aslında mahremiyet kavramının günümüzdeki anlamıyla modernleşme ile beraber giderek anlam kazandığını ifade etmek doğru olacaktır. Toplumla olan ilişkileri noktasında bireyi bireyselliği ile içine alan, özeli ise genellikle özgürlükle, kamuyu da zorunlulukları ve görevleri açıklayan ampirik ifadede, ‘özel’in yalnızca moderniteyle, bilhassa da kapitalizmle birlikte ortaya çıkan ve ‘özerklikle, ‘kendi kendine yeterlilikle tanımlanan bir durum olduğunu ifade etmek mümkündür (Çetinkaya, 2011: 26).

1.2. Mahremiyetin Farklı Boyutları

Genel anlamda kabul gören mahremiyetin türleri üç şekildedir. Bunlar bireyin içinde yaşadığı çevre ve bulunduğu ortamla ilgili olan mekânsal mahremiyet, kişisel/bedensel/bireysel mahremiyet ve enformasyon/bilgi mahremiyetidir. Bireyi haksız müdahalelere karşı koruyan bireysel mahremiyet, bireyi çevreleyen yakın fiziksel alanı koruyan mekânsal mahremiyet, son olarak ise kişisel bilgilerin saklanması, toplanmasını, işlenmesini ve dağıtılmasının nasıl yapılacağını

veya yapılmayacağını kontrol eden bilgi yani enformasyonel mahremiyettir (Dolgun, 2005: 210).

Mahremiyetin boyutlarının farklı olması da doğrudan teknolojinin gelişmesiyle ilgilidir diyebiliriz. Mahremiyet teknolojinin olmadığı geleneksel toplumlarda sadece akraba ilişkileri ile sınırlıyken, internet ve sosyal medya ağlarının insan hayatına girmesiyle yeni bir anlam kazanmıştır. Böylece mahremiyet kavramı farklı yönleriyle insan hayatında tezahür etmiştir.

1.2.1. Bireysel / Kişisel / Bedensel Mahremiyet

Mahremiyete olan algı her dönem değişiklik göstermiştir. Mahremiyet daha önce özel alanın temel objesi olurken, zamanla kamusal alanın içine de dâhil olmuştur. Artık mahrem konusunu ilgilendiren birçok konu özellikle son zamanlarda medyanın ilgi alanına girmiş ve masaya yatırılmaya başlanmıştır (Karagülle, 2015: 29). Öztekin H. ve Öztekin A. ise mahreme ilişkin sınırları; “Bireyin kendisi tarafından çizgileri, sınırları ve şartları belirlenmiş olan, şahsını ilgilendiren veya kendisinin seçmiş olduğu diğer insanlarla birlikte olduğu, bu birliktelikler içerisinde de özgürce hareket edebildiği kendine ait olan dar bir yaşam bölgesi” olarak açıklamaktadır (Öztekin & Öztekin, 2010: 530).

Bireyin içerisinde yaşamış olduğu başka kişisel alanlar gibi bireyin özel yaşamı da onun kişilik hakları dairesinde bulunmaktadır. Bu anlamda bireyin özel hayatını yakından ilgilendiren iki temel ilke olan bağımsızlık ve gizlilik ilkesi özel hayatın devamlılığı bakımından çok önemli olmaktadır. Bağımsızlık ilkesi bireyin yaşamına ilişkin tercihlerinde iradesini özgür bir biçimde kullanabilmesi olarak tanımlanır. Gizlilik ilkesinde ise bireyin üçüncü şahıslara karşı güvende olması, onların merak duygularından uzak kalması ve çevre-

sel, dışsal müdahalelere karşı kendi mahremiyetini muhafaza edebilmesini, kontrol altında tutabilmesini anlatır. Bunun sonucunda da bireyler diğer insanların gözetiminde uzak olarak, kendi seçimleri ile oluşturmuş oldukları zgr bir daire içerisinde yaşam sürme olanağına da kavuşmuş olurlar. Bütün bunlarla ilgili olarak bireyin özel hayatının korunması, kollanması da uluslararası hukuk tarafından da garanti altına alınmıştır. rnek vermek gerekirse 1948 yılında Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen “İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi” nin 12. maddesinde; “Kimsenin zel yaşamına, ailesine, konutuna ya da haberleşmesine keyfi olarak karışılmaz, şerefine, haysiyetine ve adına saldırılamaz. Herkesin bu tür karışma ve tecavüzlere karşı yasa tarafından korunma hakkı vardır” denilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın da 17. maddesinde “ Herkes, zel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir”, 20. maddede ise “Herkes, zel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz” denilmektedir (Yüksel, 2003: 187-188).

Mahremiyet kavramı, teknolojik gelişmelerle birlikte kendi içerisinde farklılık göstermiştir. Teknolojik gelişmelerin bir unsuru olan sosyal medya ağları bu farklılığın en bariz örneğidir. Mahremiyet kavramı ile bireyler normal toplum yaşantısında kendilerinin mahrem kabul ettikleri yerlerini çok rahat gsteremezlerken, sosyal medya ağları aracılığıyla bu mahrem sayılan yerlerini çok rahat bir şekilde sergilemeleri, göstermeleri ile kişisel, bedensel mahremiyet anlayışı ortaya çıkmıştır.

Bireysel ya da kişisel mahremiyet, mahremiyete ilişkin kavramın farklı bir boyutudur. Kişiler için olumsuz, zarar veren ve haksız müdahalelerden korunması bakımından önemli bir kavram olan bireysel mahremiyetin daha çok bedensel

mahremiyet olarak tanımlaması yapılmaktadır. Bireyin beden ya da vücut mahremiyeti, içerisinde bedenın örtünmesi ve çıplaklık gibi kavramları da taşımaktadır. Bu şekilde düşünöldüğünde bu kavram insan vücudunun sadece biyolojik bir kütle olmadığını ortaya koyar. Tüm toplumlarda insanın kendi çıplaklığından utanması duygusunun insan özünde var olmasının yanında utanma duygusunu coğrafı ve etnik bir ayrıma tabi tutulmaması gerekir (Duerr, 1999: 287). Batı medeniyetine ilişkin kültürlerde mahremiyet genel manada bireyin kamusal çevredeki korunumu ve dokunulmazlığı olarak tanımlanırken, Doğu medeniyetine ilişkin kültürlerde ise bireyin mahrem olandan gizli olmasını, ona görünmemesini ve başka bireylerin gözetim ve gözetlemesinden kendini koruması olarak açıklanır. Özetle Batı kültüründe mahremiyet “dokunulmazlık” terimiyle ile anlam kazanırken, Doğu kültüründe ise “görünmezlik” ifadesi ile özdeşleştirilmektedir (Çelikoğlu, 2007: 178).

Bireysel mahremiyet denildiğinde aslında anlaşılması gereken şey beden mahremiyetidir. İnsanoğlunun ilk zamandan beri değeri verdiği mahrem saydığı şeylerin en başında kendi bedeni gelmektedir. Bu nedenle her davranışın rahatça sergilenebileceği sosyal medya araçlarında bireylerin beden mahremiyetine dikkat etmeleri çok daha fazla önem kazanmaktadır. Öyle ki kendi beden mahremiyetine saygı göstermeyen, dikkat etmeyen insanın, diğeri insanların beden mahremiyetine dikkat etmeyeceği anlaşılmaktadır.

Kişinin beden mahremiyetinin bulunması, insanın kendisi dışında herhangi birinin onun bedenine ilişkin onu rahatsız edecek herhangi bir teşebbüste bulunamamasını anlatmaktadır. Dolayısı ile insan vücudunun biyolojik bir parça, kütle veya bir nesneden farklı anlama sahip olabilmesi için mahremiyetinin olması gerekmektedir (Karagülle, 2015: 31). Kişisel mahremiyetin diğeri önemli bir yönü ise mahremiyeti

olan bireyin mahremiyetinin neresinde duracağına kendisinin karar verebilmesidir. Bireyin kendi tercihlerini istekleri doğrultuda yönetmesi de kendi elindedir (Özbay ve Terzioğlu, 2011: 13).

1.2.2. Mekânsal Mahremiyet

Kentlere ait olan alanlar ya da mekânlar, modern ve gelişmiş bir hayatı benimseyen toplumların yine modern yaşam alışkanlıklarının gözlemlendiği yerlerdir. Bu yaşam alanlarında modern toplumların günlük yaşamlarını devam ettirdiği tiyatro yerleri, alışveriş merkezleri, restoranlar, eğlence mekânları, sinemalar, sergiler ve kafeler gibi kültürel alanlar da yer almaktadır. Bireyin rahat ve serbest bir şekilde hareket etmesine olanak sağlayan bu kentler ve alanlar modern toplum bireylerinin özgürlük alanları olarak değerlendirilmiştir (Karagülle, 2015: 31). Gelişen teknolojiyle birlikte bireyleri mahrem alanları da asimile olmaya başlamıştır. Bunun sonucunda zamanla özel alanlara mahkûm bireyler sonrasında yalnızlaştırılmaya mecbur bırakılmıştır. Yalnızlaştırılan bireyler bunun çözümünü sanal ortamlarda yeni kişilikler oluşturup, tanıştıkları benzer fikirlerdeki bireylerle sanal ortamlar kurmada ve sanal arkadaşlıklar etmede, sohbet etmekte bulmuşlardır (Aksoy, 1996: 109).

Mekânsal mahremiyet bağlamında baktığımızda Foucault'nun tanımlamaya çalıştığı panoptikon kavramının temelinde, kulede gizlenmiş bir şekilde yer alan denetleyici insanlar ve bu insanların hareketlerinin gözlemlendiği, kontrol edildiği diğer insanlar bulunmaktadır. Bu modelde iki temel bileşen yer almaktadır. Buna göre kontrol edilen insanların tastamam ve daimi bir şekilde göz önünde olması ile o insanları denetleyenlerin ise sürekli olarak görünmez olmasının bileşimi vardır. Denetlenen insanlar denetleyenlerin onla-

rı izleyip izlemediklerini bilmediklerinden sürekli bir gözetim olduğunu düşünerek hareket ederler. Denetleyenler herhangi bir görüş engeline takılmazlar. Buna karşın denetlenenler için daha belirsizlikle dolu bir ortamda bulunmak söz konusudur. Yapay bir mekân olan panoptikonda amaç, mekânın şeffaflığını manipüle etmektir. Çünkü mekân bir güç ilişkisi temelinde tasarlanmış ve amaca uygun olarak düzenlenmiştir (Bauman, 2010: 39-40). Mekânsal mahremiyet kavramı denildiğinde anlaşılan olgu, insanların bir arada aynı evlerde yaşamalarının getirdiği zorunluluktur. Daha önce bireysel konutlara sahip olan ve bu alanlarda özel yaşamını çok rahat bir şekilde gerçekleştiren bireyler toplumun modernleşmesi, teknolojinin ilerlemesi, mimari yapının değişmesi ve nüfusun artmasıyla birlikte çok dar alanlarda iç içe yaşamaya mecbur bırakılmıştır. Eski toplumlarda şehirleşmenin ve binalaşmanın az olması sebebiyle insanların mekânsal mahremiyetlerini korumaları daha olanaklıydı. Ancak günümüzde belirttiğimiz olayların yaşanması sebebiyle bireylerin mekânsal mahremiyeti de kısıtlanmış oldu. Bugün bir köy nüfusu diyebileceğimiz sayıdaki insan topluluğu bir binaya sığabilmektedir. Ancak bu durum içinde bazı olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Dar ve az odalı mekânlarda yaşamak zorunda bırakılan ve çok nüfuslu aile yapısına sahip olan bireylerin mahrem yaşantıları da sık sık göz önünde olmaya başlamış ve bu da mekânsal mahremiyeti doğurmuştur.

Bireyin içerisinde yaşamını sürdürdüğü fiziksel ortamın muhafaza edilmesi olarak tanımlaması yapılan mekânsal mahremiyet özellikle ev ile ilişkilendirilip irdelenmektedir. Bunun en temel sebebi ise insanların içerisinde yaşamış olduğu evin bireyin özel alanını ifade etmesi ve mahremiyetin çok yoğun olarak yaşandığı yer olmasıdır. Hane içi mekânsal mahremiyette özel alan bir hanede birlikte yaşayanlar arasında paylaşılmaktadır. Ancak modernleşme bu paylaşımın dö-

nüşüme uğramasına neden olmuştur. Modernleşmeyle birlikte çok odalı mahremiyet ortamı kısıtlanmıştır. Bu kısıtlılıktan ötürü bireyler kendilerini hane içerisinde izole etme imkânından yoksun kalmışlardır. Aynı haneyi paylaşan çocuklar ve ebeveynler günlük hayatın tüm işini gerçekleştirirken hep birlikte yaşamaktadırlar ve zorunlu birçok ihtiyaç tüm hane halkının gözü önünde gerçekleşmektedir. Bireyin bu ihtiyacı genel ahlakı sarsacak boyutta ise hane halkından herkes bakışlarını başka bir yöne çevirmek durumunda kalmaktadır (Aries ve Duby, 2010: 74).

1.2.3. Enformasyon/Bilgi Mahremiyeti

Enformasyon ya da bilgi dediğimiz şey verilerin bir amaç doğrultusunda toplanması ya da bir araya getirilmesidir. Bu şekilde belli bir düzen içerisinde bir araya getirilen veriler anlam kazanarak enformasyonun kendisini oluşturmaktadırlar. Bu bakımdan incelendiğinde enformasyon için kısaca anlam kazandırılan veri ya da bilgi şeklinde bir tanımlama yapılabilir (Yılmaz, 2017: 98). Chingnell, Gwizdka ve Quan-Haase'ye göre de mahremiyete karşı bakış açıları birbirinden farklı üç tür farklı insan tipi vardır. Birinci tür insan tipinde kişisel, özel bilgilerinin, belgelerinin ya da görüntülerinin muhafazası noktasında endişeleri olan ancak izlenmesi ve gözetlenmesi gereksinimi durumunda da kısmen önemsemez bireylerden meydana gelmektedir. İkinci kısımda yer alan bireyler ise mahremiyete olan tavırlarında daha boş vermiş bir haldedirler, üçüncü kısımdaki bireyler ise mahremiyete en çok önem veren insanlardan meydana gelmektedir (Acılar ve Mersin, 2015: 105).

Teknolojinin de gelişmesiyle birlikte iletişimde de dijital devrim yaşanmış ve bunun getirdiği yenilikler de tüm insanoğlunun eylemlerini şekillendirir hale gelmiştir. Bunlara

baktığımızda toplumsal iletişim süreçlerinden, ticari ilişkilere hatta öyle ki uluslararası ilişkilere varıncaya dek bütün bu kompleks iletişim süreçlerini derinlemesine etkileyen dijital iletişim teknolojilerinin insanlara sunmuş olduğu olanakların faydasının olması kadar toplumsal yaşamda da yeni yeni sorunların ortaya çıkmasına ve yanı sıra mevcut sorunların da daha da kötüleşmesine yol açmıştır. Bilhassa dijital iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve bununla birlikte mobil iletişim olanaklarının da artması bireyin eylemlerinde bir artışa sebep olmuş bu da gözetleme ve mahremiyet probleminin daha da çoğalması noktasında belirleyici hale gelmiştir. Bunun neticesinde teknolojik yeniliklerle birlikte yeni ve farklı dijital denetim ve gözetleme gibi uygulamalar belirirken; bireylerin bilgi ve veri mahremiyetine ilişkin yapılan çalışmalar dâhilinde ortaya çıkan yeni problemler bireylerin mahremiyetini ilgilendirdiği kadar ticari işletmeleri ve hükümetleri de yakından ilgilendirir duruma getirmiştir. Varılan bu aşamada mahremiyete ilişkin sınırlar da yeniden oluşmaya başlamıştır. Mahremiyetin sınırlarının yeniden oluşumunun temelinde ise enformasyon ve iletişim teknolojileri bulunmaktadır. Bunların böyle olmasını asıl sebebi ise tarihi açıdan incelendiğinde gözetim ve mahremiyete dair yapılan çalışmalar nesneleri ve insanları gözetlemeyi amaç edinirken; şaşırtıcı bir biçimde özellikle XXI. yüzyıldan itibaren dijital iletişim teknolojilerinin ya da yapılarının hedeflerindeki birincil sırada olanların artık insanlar olmamasıdır. (Lyon, 2013: 11).

Dijital iletişim ve gözetim mekanizmalarındaki teknolojilerin gelişim göstermesine paralel olarak gözetim şekilleri de farklılık oluşturmaya başlamıştır. Özellikle de günümüz modern teknolojisinde insana dair çeşitli yaşam şekilleri gözetlenebilir ve kaydedebilir bir hale gelmiştir. Bu açıdan bakıldığında XXI. Yüzyıl teknolojisinin sunmuş olduğu imkânların sonucunda yeni bir izleme ve gözetme teknolojisi

olan siber teknoloji, devletin tüm kurumlarını ve bireyleri de tehdit edici bir duruma gelmiştir. Dijital teknoloji içerisinde olan dijital gözetim mekanizması, insanların gündelik hayatının teşhir edilmesi, gözetlenmesi gibi uygulamalardan, devlet yönetimi, askeri istihbarat, askeri disiplin, nüfus, çalışanların izlenmesi ve kontrol edilmesi ve buna bağlı olarak kapitalist düzen içerisinde üretimin çeşitlenmesi, takip edilmesi, müşteri merkezli olmak üzere ticari devinimlerin sürdürülmesi konusuna kadar çok büyük önem arz etmektedir. Bunun sonucunda dijital gözetim teknolojisi ile gözlemlenen konumda olan birey ile gözetleyen konumdaki yapılar arasındaki ilişki klasik çağlardaki gözetim uygulamalarından bilinenlerden çok farklı bir hale gelmiştir. İşte bu aşamada çoğu zaman gözetlenen ile gözetleyen arasındaki etkileşim seviyesi de belirsizleşmektedir. Hatta öyle ki gözetlenen konumdaki birey ya da vatandaş içinde olduğu durumun bilincinde bile değildir. Gözetim teknolojilerindeki bu ilerlemeye yönelik üzerinde durulan bu olay aslında siber güvenlik anlamında oluşan tehlikenin vardığı boyutu da göstermektedir. Klasik çağlarda gözetim uygulamalarında bir eş zamanlılık bulunurken, günümüz modern çağında artık bu eş zamanlılık yapısı bozulmuş ve gözetlenen ile gözleyen arasındaki ayrım kaybolmuştur (Lyon, 2013: 52-53).

İletişim ve enformasyon teknolojisi ile ilgili alanlarında ortaya çıkan gelişme ve ilerlemeler neticesinde internet teknolojisinin toplumların ve bireylerin gündelik hayatlarında sürekli artan bir şekilde daha fazla yer almaya başladığı göze çarpmaktadır. Bu sebeple, günümüzün sosyal medya uygulamaları haber ve bilgilerin çok fazla bir şekilde yer aldığı dijital sosyal ortamlar haline gelmiş durumdadır. Bu teknolojik ilerlemede bilgisayarlar, tabletler, akıllı telefonlar ve flash sürücüler gibi insan hayatını son derece kolaylaştıran araçlar hayatın vazgeçilmez birer unsuru haline gelmiştir. İnsanlar

sosyal medyayı arkadaş grubuyla iletişim halinde olmak, ilgi duydukları konular hakkında bilgi edinmek, en yakın lokantaların veya toplu taşıma araçlarının yerleriyle servis bilgilerini öğrenmek, zevklerine uygun tatil beldeleri, otellerin yer ve fiyat listelerine erişmek gibi çok farklı nedenlerle kullanmaktadır. Ancak bütün bunları yaparken dijital ortamdaki güvenlik ve mahremiyet riskleri hakkında çok az düşünmektedirler. Hâlbuki sosyal medya platformlarında veri ve mahremiyet güvenliği ve gizliliği ile ilgili tehlikeler her zaman mümkündür (Ahima Advantage, 2012: 3). Bilginin teknolojik ortam sayesinde yayılımının hızlanması evrensel gözetime temel oluşturmaktadır. Böylece bilgi toplumu evrensel gözetimi meydana getirmektedir. Otoyollarda alınan elektronik biletler, kullanmış olduğumuz kredi kartları, doktor kontrolü için gittiğimiz muayenehanelerde, fatura ödemelerinde, sigorta şirketlerinde insanlar bilgilerini vermekte ve bu bilgiler veri tabanlarında depolanmaktadır. Özetle insan vücutları, gün geçtikçe devleşen bir veri büyüklüğünün gölgesinde kalmaktadır (Köse, 2011: 177).

Bütün bu gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan ve teknoloji ilerlemesiyle birlikte insan hayatına giren, insanoğluna önemli bir katkısı olan bilgisayar, iletişim sürecine de çok ciddi katkılar sunmaktadır. Bilgisayarın bu katkı süreci ise zamanla artarak daha yoğun derecede devam etmektedir. Dünyanın birçok yerinde farklı merkezlerdeki büyük bilgisayarlar birçok bilgi depolamakta ve kişisel bilgisayarlara depolanan bu bilgilerden faydalanma imkânı da olmaktadır. Bireyler telefonlarını, televizyonlarını ve tabletlerini kendi özel bilgisayarlarına bağlayarak birçok bilgiye de erişebilmektedirler (Sırabaşı, 2007: 53). Gözetimin ve gözetim toplumu kavramlarının incelenmiş olduğu makalelerde, üzerinde durulan ve ortaya konan; gündelik yaşamı esir altına alan enformasyon teknolojileri sonrasında kişisel bilgilerin veri

tabanlarında saklanması, eşleştirilmesi, işlenmesi, pazarlanması ve dolaşıma sokulmasıdır (Dolgun, 2005: 15).

Teknoloji sayesinde paylaştığımız bilgiler kişisel bilgilerle sınırlı değildir. Özellikle de televizyonlar, uydular, mikroelektrik bilgisayar ve fiberoptik kablolarla “birleşik bir bilgi ağı” şeklinde toplanılan bilgiler nicel olduğu gibi nitel olarak da artmaktadır. Uydu yayınının ve kablolu yayının bilgisayara bağlanmasıyla birlikte, göndericilerin de alıcıların da birbirlerinden ayrı olmalarına olanak sunarken, bilgi de en profesyonel ve en bireysel ihtiyaçlara göre şekillenebilir hale gelmiştir. Böylece herkese istediği yerde istenildiği zaman açılabilen arşivler, kütüphaneler ve veri bankaları bulunmaktadır. Ancak tüm yapılan işlerde bizler hep bir iz bırakmaktayız. Yeni iletişim teknolojileri ve bilgisayarlar sayesinde modern toplum bir gözetim toplumu haline dönüşmektedir. Bir diğer ifadeyle, teknoloji gelişmesi toplumları ve bireyleri, panoptikon diye adlandırdığımız hapishane ve kontrol düzeni olarak tasarlanmış bir alanda yaşatmaktadır (Aydoğan ve Akyüz, 2010: 6). Enformasyon teknolojilerinin gündelik hayatta fazlasıyla yer almasıyla birlikte gözetleme süreci çok daha basit hale gelmiştir. Gözetimin temelini oluşturan bilgi elde etme işi böylelikle daha kolay, daha hızlı, daha yaygın ve yoğun bir hale gelmiştir. Bürokratik dosyalama sistemine nazaran daha az yer kaplayan veri tabanları, başlangıçtaki yatırım masraflarından sonra ucuz olarak işletilebilmektedir. Bilgi hızlı ve kolay bir şekilde işlenmekte, dolaşıma tabi tutulmakta, bilgi denetiminin kolaylaşması ve hızlanması da toplumsal denetim ve gözetimin kamusal alan ve özel alanın her yeri olarak tanımlanmaktadır. Bu durum mahremiyet ihlaliyle yönelik tartışmalara sebep olmaktadır. Bugünkü mahremiyet alanı “kitle iletişim araçlarının tüketim kültürüne dayalı kamusalılığı üzerinden çekirdek ailenin iç dünyasına sızan

toplumsal güçlerin akınlarını başlattığı gediğe dönüşmüştür” (Habermas, 2010: 283).

İçerisinde bulunduğumuz teknolojik bilgi çağında, internet ve bilgisayar teknolojileri hızlı bir biçimde ilerleme göstermiştir ve ilerlemeye de devam edecektir. Ancak bu teknolojilerin ilerlemesi bir taraftan insan hayatını kolaylaştırırken bir taraftan da başka zorlukları da insan hayatına katmıştır.

İşte yaşanan bu süreç ve teknolojik gelişmeler insan yaşamında olumlu ve güzel gelişmelere neden olsa da bazı sorunları ve olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu süreçte de doğal olarak özellikle kişisel verilerin korunması ve mahremiyet ihlalleri gibi konular ayrıca önem kazanmıştır. Kişisel verilerin korunmasında ve gizliliğinin devamında enformasyon mahremiyetinin etkisi oldukça fazladır. Mahremiyet kavramının iletişim kavramıyla bu kadar iç içe ilişkili olmasından dolayı bireylerin, kurumların veya grupların kendilerini ilgilendiren bilgileri nerede veya ne ölçüde kullanacakları konusunda bilinçli ve dikkatli hareket etmeleri gerekmektedir. Bu noktada bireyler özgür karar verebilme yetkisine sahiptirler. Ancak enformasyon toplumu gibi iyimser görünen kavramlar bir süre sonra yerini gözetim toplumu kavramına bırakmaktadır (Karagülle, 2015: 35).

Bireyler sosyal medya araçlarını kullanmak istediklerinde kişisel bilgilerini de girmek zorundadırlar. Böylece bireyler sosyal, sanal bir kimlik oluşturmuş olmaktadır. Ancak bu olay iyi gibi görünse de bireyler özel bilgilerini sanal ortamda paylaşımlarından dolayı bilgi mahremiyeti kavramı ortaya çıkmaktadır. Bireylerin sosyal medya ağlarında yaşayacakları özgürlük adına kendilerine ait özel bilgileri çok rahat bir şekilde paylaşımları bilgi/ enformasyon mahremiyetine zarar verdikleri anlamına gelmektedir.

Özetlemek gerekirse enformasyon mahremiyeti, özel hayatın gizliliği ile kişisel verilerin korunmasının önemini de beraberinde getirmiştir. Bu anlamda özgürlük problemi şeklinde anlaşılan özel hayatın gizliliğine ilişkin konular ve sorunlar, kişisel bilgilerin korunması kavramıyla da bir arada araştırılmalıdır. Daha eski toplumlar da özel hayatın gizliliği kavramı ile bireylerin yalnız kalabilme hakkı anlaşıp tanımlanırken; bugünkü bilgi toplumlarında ise bireylerin kendileriyle ilgili kişisel bilgileri kontrol edebilme hakkı şeklinde anlaşılmakta ve incelenmektedir (Karagülle, 2015: 36).

1.3. Mahremiyete İlişkin Yaklaşımlar

Mahremiyet kavramı bazı araştırmacılar tarafından modernizm ve post modernizm dönemleri dikkate alınarak incelenmiştir. Mahremiyet kavramının önem kazandığı ve dönüşüm yaşadığı dönem ise post-modernizm dönemi olmuştur. Çünkü teknolojinin gelişmesi ile beraber internet ve sosyal medya hayatımıza girmiş ve mahrem alanların sınırları aşılmıştır. Bu aşılma neticesinde yeni bir mahremiyet anlayışını yorumlama ihtiyacı da ortaya çıkmıştır. Araştırmacılar mahremiyet kavramına yeni bir boyut kazandırmak, açıklamasını yapmak ve farklı kuramsal çerçeveye oturtmak için bazı yaklaşımlarda bulunmuşlardır. Mahremiyete ilişkin bu yaklaşımları genel olarak 3 başlık altında toplayabiliriz:

- Akışkan Gözetim Yaklaşımı – David Lyon ve Zygmunt Bauman
- Panoptik Gözetim Yaklaşımı – Michael Foucault
- Yapılandırma Yaklaşımı – Anthony Giddens

1.3.1. Akışkan Gözetim Yaklaşımı - David Lyon ve Zygmunt Bauman

Gözetim kavramını ilk olarak özel yaşamın en ince detaylarını gözetleme açısından bilgi teknolojilerinin sahip olduğu potansiyelin incelenmesinin ardından Gary T. Marx kullanmıştır. Marx'den sonra kavramı, David Flaherty ve Anthony Giddens "Gözetim Toplumunda Mahremiyetin Korunması" adlı çalışmalarında kullanmışlardır. Gözetim ve gözetim toplumu kavramlarının irdelendiği çalışmalarda, altı çizilen ve ortaya konan şey gündelik yaşamı esir eden bilgi teknolojilerinin devamında; şahsi verilerin veri tabanlarında işlenmesi, saklanması, eşleştirilmesi, pazarlanması ve dolaşıma sokulmasıdır (Dolgun, 2004: 15). Teknolojik gelişmeler ve ilerlemeler bir taraftan bireylerin hayatını kolaylaştırma gibi işlevleri; diğer taraftan da önemli problemleri beraberinde getirmiştir. Elektronik gözetim ve gözetleme kavramları bu bahsedilen problemlerden yalnızca bir kısmıdır. İnsanlık tarihinin her safhasında gözetleme denilen kavramın bulunduğu, yer aldığı bilinmektedir. Günün koşullarına uygun olarak gözetim kavramı şekil değiştirmektedir. Gelişen teknolojiler neticesinde, bilginin değer kazanması ve bazı bireylerin bu durumu bir avantaja çevirmeye çalışmasıyla birlikte, bilim teknolojileri aracılığıyla legal ve illegal yollarla gözetlemeye başvurdukları görülmektedir. Geleneksel iletişim araçlarından çok daha farklı bir özgürlük alanı oluşturan İnternet, özel yaşam ve mahremiyet alanındaki ihlallerin gün geçtikçe artmasına sebebiyet vermektedir. Tarihsel süreç içerisinde, iktidarın en önemli araçlarından olan gözetim kavramının geçmişi çok eski tarihlere dayansa bile, gözetimin asıl önemi teknolojik gelişmelerin hızlanmasıyla başlamıştır (Bozkurt, 2000: 71).

Kavram olarak gözetimin iki şekilde incelenmesi gerekmektedir. Birinci anlamı, bireylerle ilgili elde edilen bilgilerin, yine bireylerin davranışlarını kontrol edebilmek için kullanı-

lan akışkan gözetim denilen kodlanmış bilgileri açıklamaktadır. Diğer anlamı ise, bazı bireylerin davranışlarını yönetmek, onları kontrol etmek ve bu bireyler üzerinde otorite sağlamak isteyenlerin gözetimini yani panoptik gözetimi içermektedir (Giddens, 2008: 24). Modern anlamdaki gözetim, kapitalizmin gelişimine paralel olarak ortaya çıkmıştır. Karl Marx'ın görüşüne göre; gücü elinde bulunduran kapitalist yöneticiler, en yüksek düzeyde verim sağlayabilmek için, fabrika işçilerini sürekli bir düzen ve kontrol altında tutmayı amaçlamaktadırlar (Tümurtürkan, 2010: 54). Gilles Deleuze ise; gözetimi, tıpkı bir ağacın sarmaşık gibi sürünerek yayıldığı toplumlar için 'kontrol toplumu' terimini ortaya koymuştur. William Staples da günümüz gözetiminin, "modern yaşamın bir zamanlar sorgulanması bile akla gelmeyen anlamlarının, sembollerinin ve kurumlarının gözlerimizin önünde çözülmesinden dolayı, temel özelliği parçalanma ve belirsizlik olan" kültürlerde meydana geldiğini ileri sürmektedir (Staples, 2008: 85).

Akışkan gözetim kavramında isminden de anlaşılacağı üzere devam eden insan hayatının bu süreklilik içerisinde incelenmesi demektir. Bu gözetimin iki şekilde yapılması ise insan yaşamına yön verebilmek içindir. Bireylerin sosyal medya, internet aracılığıyla kendi özel bilgilerini girmeleri sayesinde bireyler hakkında gerekli duyulan temel bilgiler toplanmış oluyor bu da akışkan gözetim kavramının başlangıcını oluşturmaktadır. Daha sonra bahsedildiği şekilde bireylerden elde edilen bilgilere göre bireyleri yönetmek, yönlendirmek, farklı stratejiler belirlemek de akışkan gözetimin asıl amacını açıklamaktadır. Bu sayede bireyleri kendi silahlarıyla vurmak gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Zira bireyler aslında kendi vermiş oldukları bilgileri sonucunda başkalarının onları yönetmelerine izin vermektedirler.

Akışkan gözetimin ne olduğunu tam anlamak için akışkan modernitenin ne olduğunu bilmek gerekir. Akışkan modernitenin temelinde toplum ve birey vardır. Öyle ki dünya zaman geçtikçe kendi yapısını koruyamamakta ve bu yapısı değişmektedir. Örnek vermek gerekirse bugün doğru bilinenler yarın yanlış olabilir ya da geleceğe yönelik planlar tam tersine dönebilir (Bauman, 2012: 7). Özellikle de günümüze baktığımızda sanal ortamlara birey gözetime kendi isteğiyle dâhil olmaktadır. İnsanların internette alışveriş yaparken bu bilgilerini paylaşımları ve sosyal ortamlarda kendi istekleri içerisinde içerik oluşturmaları gibi. İşte bütün bu özellikler gözetim kavramına bir devamlılık kazandırmakta ve akışkan gözetimi meydana getirmektedir (Bauman ve Lyon, 2013: 14).

Özel olanın açılımı veya teşhir edilmesi hep var olagelmıştır fakat bu konuda üzerinde durulması gereken nokta durumun yeniden tanımlanması ve kurulmasıdır. Bir diğer ifadeyle teşhir etmeden kastedilen; özel alanların kamusallaşmasının kurumsallaşmasıdır. Ne özel ne de kamusal alan kapsamında değerlendirilmeyen toplumsal alandan bahsedilmeye bağlanması modern çağın doğuşuna dayanmaktadır. Günümüzde ise siyasalın kendini koruma ve sağlama alma adına vatandaşlarına özgürlük sağlama işlemi tamamıyla özel alanların yadsınması olarak tezahür etmektedir (Bağlı, 2011: 72). Bireyler, gözetim toplumu kavramın ortaya çıkmasıyla birlikte artık sade bir vatandaştan ziyade kendilerine ait çeşitli rakam ve harflerden oluşan sicil numaraları ile bir anlam ifade etmektedirler. Bu durumsa, karakter, kişilik ve ruh gibi özelliklerden meydana gelen insanların kişisel özelliklerinin içini boşaltması demektir. Başka bir ifadeyle, özne konumunda olan bireyler nesne hâline getirilmektedir. Lyon da gözetimi kavramını bilgi teknolojilerinin oluşturduğu yeni bir olay olarak değil de, belirli eğilim ve süreçlerin etkisini hızlandır-

ma ve arttırma görevini yerine getiren bir unsur olarak ele aldığını ifade etmektedir (Lyon, 1997: 311).

1.3.2. Panoptik Gözetim Yaklaşımı – Michael Foucault

Foucault’a göre Panoptikon, yalnızca bir mimari oluşumu ortaya koymaktan ziyade, toplumsal kontrole yönelik işleyen mekanizmaları ve bir sistemin mantığını ortaya koymaktadır. Bu, bütün dinamikleriyle toplumun tamamını değiştiren, dönüştüren ve bireyleri daima gözetim disipliner bir düzen olmaktadır. Foucault, panoptik toplumu gözetim toplumuna dönüşmedeki ilk halka olarak görürken, temelinde düzeltme olan, kişisel ve daimi bir gözetlemeye dayanan, kontrol etme, cezalandırma ve ödüllendirme gibi işlevler yoluyla bireylerin belli kurallara göre dönüştürülmesini amaçlayan ve bireyler üzerinde doğrudan uygulanan bir iktidar yönetimi olarak ifade etmektedir (Dolgun, 2008: 105). Jeremy Bentham, 1771 yılında, Londra’da basılan ve yine aynı yıl içerisinde Fransız Devrimci Millet Meclisi tarafından hızlı bir şekilde, Paris’te yayımlanan Panopticon isimli kitabında gözetimi, ‘bugüne kadar örneği olmayan, zihin üzerinde zihinsel iktidar elde eden yeni bir yöntem’ olarak tanımlamaktadır (Bentham, 1995: 43-47). Günümüzün şartlarında değerlendirildiğinde, enformasyon toplumunun, gözetim toplumuna doğru değişerek gittiği görülmektedir. Bu hızlı gelişmenin tabanında yatan, internet ve enformasyon teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeler bulunmasıdır. İnternet aracılığıyla bilginin parmaklarımızın ucuna taşınması ve zaman-mekân kavramlarının ortadan kalkması, daha özgür ve serbest bir alanı yol sağlayacakmış gibi kendini göstermiş olsa da, toplum aslında kendini bir anda panoptisizmin içerisinde bulmuştur. Elektronik gözetimin toplumun her bölgesine sirayet etmesi neticesinde ise; kamusal ve özel yaşamda mahremiyet ihlalleri paralelinde, teknoloji temelli yeni iktidar yapıları ortaya çıkmaktadır.

Yaşanan bu süreç çerçevesinde, günümüz için ütopyanın karşı ütopyaya dönüştüğü görülmektedir. Günümüzde kamusal ve özel alanda beliren özgürlük ve mahremiyet ihlallerinin temelinde, gözetim teknolojilerinin hayatın her alanına yayılması yatmaktadır (Karahisar, 2013: 71-72).

Bentham gözetim toplumu ile ilgili çok özgün bir açıklama ortaya koymuştur: “Panopticon”. Yunancaya kökenli olan Panoptikon kelimesi “göz önündeki yer” anlamını ifade etmektedir. Hapishanedeki mahkûmların “görünmeyen gözlerle gözetlenmesi” şeklinde yeni anlam haline gelen denetim kavramı, denetleyen otorite ya da kişinin görünmezliği ilkesi olarak tam anlamıyla özetlemektedir. Bentham’a göre, panoptik şekilde inşa edilmiş hapishaneler aynı zamanda da, “disipline edilmiş emek fabrikaları”dır; Sebebi ise 17. yüzyıl toplumsal hayatında, bir “toplumsal aciliyet baskısı” ile şekillendirilmiş olan işgücü piyasası, tüm toplumun büyük bir emek kampına dönüştürülmesini gerekli kılmaktadır (Köse, 2011: 202).

Panoptik yaklaşımda bireyler daha çok pasif bir durumda nitelendirilmişlerdir. Burada amaç insanları tüketim toplumunun tam bir üyesi haline getirmektir. Kapitalist düzende bireylerin tutum ve davranışları izlenerek yeni bir üretim ve tüketim politikası benimsenmektedir. Böylece bireyler meta kavramının bir unsuru haline gelmişlerdir. Asıl amaç ise itaat eden yönetilen bireyleri oluşturmaktır.

İnsan unsuru yeni kapitalist düzen içerisinde en kıymetli sermaye olarak görülürken, diğer yandan da eski zamanlardaki gibi, makinelerle tıpkı cansız bir varlık gibi benzer bir sisteme dâhil olmakta ve çalışma hayatında da duygusuz bir robot haline getirilmektedirler. Aynı bir çiftçinin üretmiş olduğu ürünleri gibi, zamanımızda da insan bir mal ve bu mallardan meydana gelen bir ürün ve emek hâline getirilerek,

Üretim aracı gibi yaşamını sürdürmektedir. Foucault, bu durumu ifade ederken; “bir senyör için önemli olan şey, toprağı, köyü ve köyünde oturan insanlardı ve ailelerdi. Ancak bireyler somut bir biçimde, iktidarın gözüne görünmüyordu. Bir zaman oldu ki, her bireyin iktidarın gözüyle fiilen algılanması gerekli hale geldi. Bireylerin kapitalist bir toplumun yesi olması istendi, yani olabildiğince yaygınlaşmış, olabildiğince kazançlı bir üretimle beraber; işbölümünde bireylerin şu ya da bu işi yapmasına gerektiğinde, halkın direniş yönelimlerinin, isyan ya da adaletin, oluşmakta olan tüm bu kapitalist yapıyı bozmasından endişe edildiğinde, işte o zaman, her bireyin net ve keskin olarak gözetlenmesi ihtiyaç oldu (Foucault, 1992: 75). Michel Foucault’un da etkileyici bir şekilde açıklamış olduğu gibi, “bir veya daha çok kişinin iletişim ya da eyleminin sistematik olarak incelenmesi, sorgulanması ya da izlenmesi” olarak tanımlaması yapılan gözetim kavramı, zaman geçtikçe daha çok önemli hale gelen ve tartışması yapılan bir konu olmayı sürdürmeye devam etmektedir (Bauman ve Lyon, 2013: 142).

Bauman’ın panoptikon yaklaşımına göre; bir yandan mahkûmların hareketlerinin kısıtlanması sağlanırken; diğer yandan da gardiyanlar açısından kolay modern bir kontrol mekanizması olarak görülmektedir. Ancak, bazı durumlarda gardiyanın somut olarak kendisini göstermesi gereken durumlar olabilmekteydi. Bununla birlikte panoptikon şeklindeki hapisane pahalı bir projeydi. Denetmenin merkezde olduğu, mahkmlar tarafından görülmeden hücrelerin her birinin görülmesiyle kontrol sağlanan bir tasarıma sahip panoptikon, denetmenin mahkûmların hayatı ile ilgili daha fazla sorumluluk stelenmesi anlamına gelmektedir (Bauman ve Lyon, 2013: 61). Ulus-devlet, gözetim pratiklerini kullanarak vatan-daşlarını fişlemekte, gündelik yaşam içinde insanların davranışlarını ve bütün hareketlerini dosyalarında belgelemekte ve

kayıt altında tutmaktadır. Enformasyon teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeler, gerek özel gerekse kamusal alan içerisinde kalan tüm gündelik hayatı ve toplumsal ilişkileri, elektronik göz(ler) aracılığıyla sürekli olarak izleyerek gözetim altında tutmaya çalışmaktadır. Bentham'ın hayal ettiği, Foucault'nun kurumsallaştırdığı ve Orwell'in karşı-ütopya olarak tabir ettiği panoptik toplum, 20. Yüzyıldan beri dünyayı baştanbaşa saran elektronik ağlar ve siber-uzay sayesinde mümkün olmaktadır (Dolgun, 2005: 9-10).

Özetle söylemek gerekirse insanları belli bir kalıba sokmak ve onları kapitalist düzeninin bir malı gibi göstermek asıl amaç olmuştur. Günümüzde de teknolojinin sunmuş olduğu olağanüstü imkânlarla başı dönmüş durumda olan bireyler kendilerini unutmuşlar ve üretim-tüketim mekanizmasının canlı ama robotik bir şekli haline gelmişlerdir. Bireyler artık sadece günümüz pazar yerlerinden alışveriş yapma olanağının dışında aynı zamanda internet üzerinden satış yapan sanal ortamlardan da alışveriş yapabilmektedirler.

1.3.3. Yapılandırma Yaklaşımı – Anthony Giddens

Yapılandırma kuramında en temel anlamıyla fiiller ve yapılar birbirine girmiş ve birbirlerinin oluşmalarına hem imkân sağlar hem de bir takım sınırlamalar getirmektedir (Giddens, 2003: 166). Böyle düşünüldüğünde ise belli bir toplumsal yapının oluşmasında ve şekillenmesinde o yapı içerisinde yer alan üretim faaliyetleri ve bunların ne şekilde yapıldığı önem kazanmakta ve böylece ortaya çıkan sonuçta yeniden etki-leşim ve yeniden bir üretme faaliyeti meydana gelmektedir (Alver, 2011).

Yapılandırma kuramında Giddens, bireyin fiili ya da yapı gibi kavramlar üzerinde durmaktan ziyade bunların yerine **“toplumsal pratik”** tanımlamasını kullanmıştır. Ona göre bu

tanımlama, kendisinin bakış açısını yansıtan sentezci yaklaşımının bir parçası olan eylem ve yapı ikilisinin birbiriyle olan ilişkilerindeki tek yönlülük düşüncesinin dışında kalmaktadır. Bu anlamda Giddens'in bu konuda iki savı bulunmaktadır (Esgin, 2008: 242):

- 1- Toplumsal yaşam, toplumsal eylemlerden, pratiklerden meydana gelmektedir. Bu toplumsal eylemler, pratikler ise insanları; yapıları meydana getiren, hayata geçiren ve gerçekleştiren unsurlar olarak inşa eder.
- 2- Toplumsal pratik denilen kavram, yapı ve eylem, toplum ve birey arasında aracılık eden bir kavramdır.

Yine yapılandırma kuramına göre, toplumsal gerçekliğin inşasında ve açıklanmasında bireye ya da toplumsal yapının birbirine karşı herhangi bir önceliği yoktur. Hatta toplumsal yapı, ortaya çıkan pratikleri veya oluşumları meydana getiren eylemler döngüsünün ayrılmaz bir bütünüdür (Layder, 2010: 189). Yapılan eylemler ve sosyal yapı birbirine bağlı kalmaktadır. Bu yapı belli bir mekân ve zamanda toplumsal kurallar ile meydana gelmektedir. Bireyler ve bireylerin oluşturmuş olduğu gruplar düzenli bir ilişki ve etkileşim kurarlar. Böylece sosyal yapılar oluşur. Sosyal yapının oluşmasının incelenmesinde ise, üretme işlevini yapan kurallar ve kaynakların birlikteliği neticesinde, bu sistemin etkileşim sırasında üretim ve yeniden üretim biçimini oluşturmaktadır (Giddens, 2005: 124). Bu bakış açısına göre nesnel olarak değil, bireyin davranışlarıyla ortaya çıkan toplumsal bir gerçeklik söz konusu olmaktadır. “Bireysel eylemlerin ya da davranışların etkisi daha sonra söz konusu eylemlerin koşullarını oluşturan istikrarlı düzenlemeler içinde birikir. Bu mevcut koşullar tarafından biçimlendirilen eylemler daha sonra yerleşik kalıpları sürdürme, yani bu toplumu yeniden-üretme eğiliminde olacaktırlar. Bu nedenle, eylem ve toplum bakıldığında birbirini

üreten iki yönlü bir ilişki içindedir.” (Cuff vd.,2006, s.350). Özet olarak yapılandırma kuramı, genel anlamıyla eylemin meydana gelişini ve bağımlılığını açıklar. Bu yapısal sistem kimi noktada işleri kolaylaştırdığı gibi kimi zamanda engelleyici olabilir. Bunun sebebi de bireylerin eylemlerinin bu sosyal yapı içerisinde gerçekleşmesidir. Bu nedenle sosyal yapı ve eylemler bir bütündür (Giddens, 2003: 170).

Gözetim kavramının iki farklı şekilde ele alınması gerekmektedir. Birincil anlamı, bireylere ilişkin elde edilen bilgi ve belgeleri, bireylerin davranışlarını yönetmek ya da yönlendirmek için kullanılan kodlamalı bilgileri ifade etmektedir. İkincil anlamına baktığımızda ise, onları yönetmek ve yönlendirmek isteyenler aracılığıyla bazı bireylerin eylemlerinin ve tutumlarının doğrudan kontrol ve gözetimini ifade etmektedir (Giddens, 2008: 24). Bununla birlikte Giddens daha tutucu ve baskıcı bir yönetme şekline girmeyerek daha yapıcı ve arabulucu bir yöntem, yaklaşım izleyerek hem tam kısıtlamaması hem de tamamen özgür bırakmaması yani daha orta seviyede bir davranış izlemesi de bunun bir sonucu olarak görülebilir (Meder ve Çeğin, 2010: 24). Gözetimle ilişkini değerlendirmelerini açıklarken Giddens, gözetimi gelişmiş ve modern topluluklarda formaliteleşmenin, kurumsallaşmanın bir süreci şeklinde gözlemlemekte ve araştırmaktadır. Yine gözetim durumu Giddens’a göre, kapitalizmde, endüstride ve askeri iktidarlarda kurumsal olarak modernliğin farklı boyutlarını meydana getirmektedir. Bahsi geçen bu kurumsal boyutların birbiri ile olan ilişkileri bir diğerini ilgilendirmez. Kapitalizmin kendine alan bulmasında ve yayılmasında, askeri bir düzen içerisinde ilerlemesinde ve tüm bunları kullanarak şiddet elemanlarıyla birlikte iktidarların otoritesini sağlamlaştırmasında gözetim durumu hep etkili olmaktadır (Giddens, 2008: 64).

Yapılandırma yaklaşımında esas unsur bireylerin kendisi olmaktadır. Yapıyı oluşturan asıl unsur bireyler olduğu için başlangıçta bireyler önemli olurken sosyal bir yapının oluşumundan sonra ise yapının kendisi önem kazanmaktadır. Yapıyı oluşturan bireylerin kendi özelliklerine göre bu yapı bireylere hem özgürlükler hem de kısıtlamalar getirebilmektedir. Yapıyı oluşturan bireylerin fizyolojik, psikolojik durumları yapının özelliğini de oluşturmaktadır. Bu aşamada mahrem sınırları çok belli olmayan bireylerin oluşturmuş oldukları yapıda mahremiyet kavramı da belirsizleşecektir.

Enformasyon teknolojilerinin günümüz toplumlarının denetlenmesinde ve kontrol edilmesine önemi son derece büyüktür. Hatta bu konuda Poster, farklı ve elektronik bir gözetim sistemi olarak adlandırmış olduğu süperpanoptikon kavramını dile getirir. Süperpanoptikon olarak bahsetmiş olduğu bu sistemde kuleler, duvarlar, askerler veya gardiyanlar olması gerekirken tam tersine tüm bunların görevini yerine getirebilen elektronik bir sistem vardır. Fakat Poster'a göre teknolojik gelişmeler ve değişimler bu sürecin doğal bir parçasıdır ve insanların bilerek ya da bilmeyerek bu gözetime dâhil olmalarının da sistemli ve disiplinli olarak gerçekleştiğini belirtir. Bununla beraber veri tabanlarına bilgilerin işlenmesi sürecinde bireylerin teknolojik bütün imkân ve hizmetlerden faydalanması ve bunları yaparken de elektronik ortamlar sayesinde bu bilgilerin kodlanması yatmaktadır (Poster, 1990: 93). Bireyler bilinçli olarak bir amaç doğrultusunda eylemlerini gerçekleştirmektedirler. Ancak eylemler bilinçli olarak yapılsa da bunların sonuçları beklenmedik şekilde olabilmektedir. Amaçlandığı halde hedefine ulaşmayan sonuçlar, bir sonraki hareket ve yapılarda da değişiklikler oluşturmaktadır. Toplumsal yapılarda meydana gelen her türlü etkileşim, temelde ahlak ve iktidar ilişkisi şeklinde kabul görmektedir.

Etkileşimin üretimi konusunda üç temel faktörden bahsetmek gerekmektedir (Giddens, 2001: 42).

- a. Etkileşimin bir anlam ifade etmesi
- b. Düzenin ahlaki bir biçimde oluşturulması
- c. Kurulan İktidar ilişkilerinin işleyişi ile ilgili olması

1.4. Sosyal Medya ve Mahremiyet

Modern dünya olarak isimlendirilen günümüz dünyasında insanların var olma şekli ‘görünme’ dir. Birileri tarafından görülür olmak ise dikkati kendi üzerine çekmek kendini fark ettirmek anlamına gelir. İşte bu ‘fark edilme’ düşüncesi, yığınlar içerisinde sıkışmış bir kültürde var olan, seri üretim ve tüketimin önemsiz bir unsuru olan bireylere sanal ortamda var olma şeklinde sunulan bir hediyedir (Barbarosoğlu, 2006: 15). Sosyal medya terimi, günümüzde kullanılan web temelli mobil teknolojilerinin iletişim sürecini daha etkin ve hızlı bir diyalog haline getirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Sosyal medya, internet siteleri, dergiler, kişisel web sayfaları, bloglar, wikiler, podcastler, fotoğraflar, videolar gibi birçok farklı şekilde yer almaktadır. Dünyada teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte sosyal medya ortamları da son derece gelişmiş; instagram, twitter, facebook, skype, myspace gibi adını sayamayacağımız kadar çok sayıda sosyal medya uygulamaları ortaya çıkmıştır. Bu sosyal medya ağları da iletişim kurma noktasında dünya üzerinde çok yoğun olarak kullanılmaktadır. Bahsedilen iletişim süreci kişi, grup ya da topluluklar arasında da gerçekleşebilmektedir (Baruah, 2012: 1). Enformasyon ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen ciddi ilerlemeler ve gelişmeler neticesinde dünya dediğimiz büyük gezegen küçük bir köy haline gelmiş ve bu sayede bireyler arasında gerçekleşen iletişim süreçleri hızlı, kolay bir hal almıştır. Bu durum ise dünya üzerindeki bütün toplumları derinlemesine

etkilemiş ve onları tamamen değişime uğratmıştır (Çaycı ve Karagülle, 2014: 190).

Zaman ve mekân bakımından sınırlılıklarının olmaması ve bu iki olgunun birbirinden bağımsız olması yeni iletişim teknolojilerinin en çok göze çarpan özelliklerinden sadece birisidir. Gelişen teknolojilerin, bilgisayarı ve daha sonrasında interneti ortaya çıkarmasıyla birlikte birey sabit bir kimlik olmaktan çıkıp hareketli ya da mobil diyebileceğimiz bir özelliğe bürünmüştür. Buna göre akıllı bir cihazı olan tüm bireyler doğru bir şekilde ifade etmek gerekirse bu sayede her zaman ve her yerde var olabileceklerdir. Poster'in tanımına göre internet yalnızca yeni bir buluş yeni bir teknoloji olarak açıklanamaz. İnternet bir taraftan toplumsal mekân olarak değerlendirilirken bir taraftan da bu mekânda sürekli olarak bir iletişim sürecinin oluşması ve sosyalleşme şekillerinin meydana gelmesidir. İşte bu günümüzdeki dijital toplumsal mekânda, ses, yazı, görüntü olarak bahsebileceğimiz tüm analog içerikler yine dijital ortamda sürekli ve yeniden üretilmektedir. Bunun neticesinde ise farklı ve yeni bir teknolojik kültür ortaya çıkmaktadır (Karagülle, 2015: 72). Günümüzde sosyal medyanın kullanımına bağlı olarak kullanıcı çeşitliliğini de işin içerisine kattığımızda olumlu tarafları olabildiği gibi olumsuz tarafları da bulunmaktadır. Kullanıcılar için sosyal medyanın en büyük avantajı birbirilerine dosya, bilgi ve belge gönderme, paylaşma konusunda imkân sağlamasıdır. Dezavantaj olarak değerlendireceğimiz kısma gelirse sosyal medyanın kötüye kullanımının oldukça kolay olabilmesidir. Kullanıcıların mahremiyetine karışılması da sosyal medyanın kötü amaçlarla kullanımı noktasında meydana gelmektedir (Baruah, 2012: 1). İnternet ve sosyal medya günümüzde belki de kullanıcıların kendilerini çok rahat hissettikleri ve oldukça özgür hareket edebildikleri alanken bir taraftan da teknolojinin dünyayı küçük bir köy haline getirmesi sonucunun da

etkisiyle özellikle genç kullanıcılar arasında kültür, aile, cinsellik ve din gibi kavramların yanlış anlaşılabilmesine ya da farklı yorumlanmasına sebep olmuştur (Yılmaz, 2012: 247).

Bireylerin sosyal medya araçları yoluyla kendi benliklerini sunmaya çalışmaları bazı suiistimalleri de beraberinde getirmektedir. Kendilerini sosyal medya ortamlarında daha iyi ifade ettiklerini düşünen bireyler, toplumda çok hoş karşılanmayan tutum ve davranışları bu araçlar sayesinde rahatça göstererek mahremiyet sınırını da aşmış olmaktadır. Aslında mahremiyet kavramının asıl önemini kazandığı dönem sosyal medya ortamlarının artmasıyla olmuştur. Çünkü mahremiyet kavramının yozlaşmasından bahsedebilmek için mahremiyet sınırlarının aşılması gerekmektedir. Bu mahremiyet anlayışının yozlaşmasında ise sanal ve sosyal medya ortamlarında bireylerin tutum ve davranışlarını umarsızca sergilemeleri etkili olmuştur.

Sosyal paylaşım siteleri ya da sosyal medya uygulamaları mahremiyet kavramının değişime ve dönüşüme uğramasında ve açıkça ortaya konmasında son derece etkili olmuştur. Aynı şekilde toplum yapısının şekillenmesinde ve inşasında, bireyin kendi kimliğini ortaya çıkarmasında da yeni iletişim teknolojilerinin ürünü olan sosyal medya platformları ciddi bir görevi yüklenmektedir. Bunun yanı sıra sosyal paylaşım siteleri bir yandan kullanıcıların sosyalleşmesi ve ilişki kurabilmesini kolay kılarken diğer yandan da bireyin özel alanı ile kamusal alan arasındaki farkın belirsizleşmesine yol açmaktadır (Kalaman, 2017: 9). Birey kendi rızası ile sosyal medyayı kullanabilmekte ve yine sosyal medya üzerinden paylaşımını yapabilmektedir. Sosyal medyayı hiç kullanmayan bireyin toplum içerisinde kendi varlığını ortaya koyamayacağına ilişkin bir düşüncesinin olması, yine sosyal medyayı kullanmadığı için toplumda tuhaf karşılanması ya da kabul görmemesi gibi inançlar, bireyin sosyal medyayı kullanması konu-

sunda arka planda olan ama hissedilen bir baskı unsuru olarak değerlendirilebilir. Sosyal medya platformlarında kullanıcılar paylaşımlarını yaparken bu paylaşımlarının içerisinde yaşamış oldukları toplumun sosyal ve kültürel yapısına yönelik mahremiyeti ile olan ilişkisine uygun olup olmadıklarının bazen farkına varamamaktadırlar (Esen, 2018: 59).

Bireyi ilgilendiren kişisel mahremiyetin farklı boyutlarından bahsettiğimizde bunun üç farklı şekilde olduğunu söylemek mümkündür. Bunlar ise bilgi mahremiyeti, karar mahremiyeti ve mekân mahremiyetidir. Fiziksel bölge ile ilgili olan alana bireyin mekânsal mahremiyeti denmektedir. Daha geniş bir ifadeyle bir bireyin kendi başına kalmak istemesini, yine istemediği ya da rahatsız olduğu insan, nesne ve uyaranlardan uzak kalmasını ve bunlardan ne derece koruma altında olduğu ile ilişkilidir. Düşünce özgürlüğü ile yakından ilişkili olan karar mahremiyeti ise bireyin dış uyaranlar ya da karışanlar olmaksızın özgürce karar verebilme yetisini ifade etmektedir. Bilgi veya enformasyon mahremiyeti olarak nitelendirdiğimiz durum ise “bireyin, şahsi belge ve bilgilerinin nasıl ve ne şekilde elde edildiğini, ortaya çıkarıldığını ve bunların başka kişilerce kullanıp kullanılmadığını denetleme düşüncesidir”. Enformasyon, bilgi mahremiyetine ilişkin olan kişisel özel bilgiler, sanıldığı gibi her zaman birey için hassasiyet ve utanç içeren ya da oldukça özel bilgiler olmayabilir. Aslında burada önemli olan bireyin kendisiyle ilgili olan bilgi mahremiyetine ilişkin o konuya yüklemiş olduğu anlamdır (Kang, 1998: 1202-1206).

Sosyal sanal ortamların normal bir mecra olarak görülmesinin ve çok rahat bir şekilde kullanılmasının arka planında bireylerin çevreden ve aileden kopuk bir yaşamı tercih etmeleri ve sanal ortamı sevmeleri bulunmaktadır. Sanal ortamların yaygın bir hale gelmesiyle birlikte eskiden çok sık olarak yapılan ve temel ilişkileri de sağlam tuttuğu bilinen

birçok sosyal faaliyet artık önemini yitirmiş ve bireyler yalnız kalmayı bireyselleşmeyi tercih etmişlerdir. Bunun neticesinde bireylerin birincil derecede ilişkide olduğu kişiler arasındaki bağlar kopmaya yüz tutmuş ve bireyler bu sorunu ortadan kaldırmak için çözümü yine sosyal medya ağlarında kendileri gibi hisseden ve düşünen insanlarla sohbet etmekte bulmuştur (Yıldız, 2012: 530).

Bireyler sosyal medya araçlarını kullanmaları esnasında bu uygulamalar üzerinden haberleşme, sosyalleşme, internete örgütlenme gibi önemli kolaylıklar elde ederlerken yine bu sosyal medya araçları bireylerin mahrem olan ve olmayan alanlarına ilişkin çizgileri de belirsiz bir hale getirerek gönül rızasıyla paylaşım yaptıkları bir alan haline gelmiştir. İnternet teknolojisi ve onun uzantısal bir ürünü olan sosyal medya platformları, geleneksel olarak bildiğimiz medyanın sınırlarının çok ötesine geçerek iletişim alanına birçok farklı ve yeni özellikler getirirken aynı zamanda da bireylerin özel hayatı, kimliği ve mahremiyetiyle ilgili çeşitli sorunları da beraberinde getirmiştir. Sosyal medya birçok anlamda geleneksel medyadan farklılıklar taşımış ve ayrıca geleneksel medyadaki birçok sınırlılıkları ve engelleri ortadan kaldırmıştır. Bu yönüyle de sosyal medya araçları kullanıcılar için çok elverişli bir hale gelmiş ve günümüze değin hiçbir iletişim yapamadığını yaparak ciddi anlamda bir yayılmaya neden olmuştur (Aydın, 2014: 132).

Kullanıcıların sosyal medya araçları sayesinde kendilerine ait bir hesapları ve yerleri olmakta ve popülerliklerine göre az ya da çok insan tarafından takip edilmektedirler. Sosyal medya ortamları o da kadar genişlemiştir ki bu platformlarda herhangi bir kullanıcının ya da büyük, küçük herhangi bir grubun görmezden gelinmesi söz konusu bile değildir. Zira az takipçi sayısına sahip olan bir kullanıcının yapmış olduğu sansasyonel bir paylaşım sosyal medya içerisinde bir infial

oluşturabilir ya da kartopu etkisiyle bu olay çok daha başka yerlere gidebilir. Bu nedenle sosyal ortamlarda yer alan her kullanıcının kendine göre bir önemli ve etkisi bulunmaktadır. Yani herkes, bir başkası ile ilgili haddinden fazla bilgiyi bilebilir. Gelişen teknoloji sayesinde günümüzde bilgi toplumu meydana gelmiş ve bu teknoloji ister istemez insanların kendilerini daha göz önünde bulundurmaya ve çevresinde olan bitenden haberdar olmaya doğru itmiştir. İnsanları hayatını görünür kılmaya davete edip, çevresinden haberdar olmaya maruz bırakıyor. Bu sayede insanlar birbirleriyle sürekli olarak etkileşimli bir hale getiriliyorlar. Birey bu durumda “Adam yerine sayılma şoku” nu yaşıyor (McLuhan, 2005: 24).

Günümüzde teknolojinin de ilerlemesine bağlı olarak hemen hemen her şey kayıt altına alınmakta ve bunlar aynı zamanda kitle iletişim araçları aracılığıyla da eşzamanlı ve hızlı bir şekilde insanlara gösterilmektedir. Tüm bu yayınlama sürecinde ise maalesef mahrem olan ya da mahrem olmayanın karmaşıklığı söz konusudur. Teknolojinin bu derece gelişmiş olmadığı eski zamanlarda insanların açık bir şekilde göstermediği ya da ortaya koymadığı şeyler gizli olarak değerlendirilirken, şu anki mevcut teknoloji ile birlikte artık insanlar bir şeyi saklamak ya da göstermemek için özel bir çaba sarfetmemekte ve bu ise olan biten her şeyin daha kamusal anlaşılmasına yol açmaktadır. Mahremiyete ilişkin yazımlarda bireyin kendi benliğini oluşturması ve özgürlüğünü koruması bakımından mahremiyet önemli olsa da, yaşanan teknolojik gelişmelerin ve toplumsal değişimlerin neticesinde mahremiyet muhafaza edilmesi ve korunması lazım gelen bir olgu olmaktan çıkmış ve daha çok bireylerin ün kazanması, bilinip tanınması noktasında kolaylıkla feda edebilecekleri bir durum haline gelmiştir. Buna gösterilebilecek en büyük kanıtlardan biri de daha önce ajanların ya da istihbaratçıların çok büyük

uğraşlar sonucunda elde ettikleri bilgi ve belgeleri, günümüzde bireylerin herhangi ciddi bir çaba göstermeden kendi sosyal medya hesabında çok rahat bir şekilde yayınlaması ve paylaşabilmesidir (Şişman, 2016: 20-21).

Özel hayatın mahremiyetine zarar veren olaylar yaşamın birçok alanında olmaktadır kitle iletişim araçları yoluyla meydana gelen ihlaller diğer ortamlarda meydana gelen olaylara kıyasla daha farklı bir konuma sahiptir (Ankaralığil, 2013: 157). Gizlilik tercihleriyle ilgili çalışmalarıyla ön plana çıkan Westin, bireylerin bu konuda sergilemiş oldukları tutarsız davranışları açıklamaya çalışmaktadır. Bireylere sorulduğunda günlük hayatlarında kendi mahremiyetlerine ve gizliliklerine önem vermekte ve özel bilgilerinin başkaları tarafından elde edilmesine ya da paylaşılmasına karşı kaygılı olmaktadır. Hâlbuki sosyal medya kullanırken daha fazla menfaatlerine yönelik hareket etmekte ve bu konuda herhangi bir tedirginlik duymadıklarını da açıklamaktadır. Bu davranışların ve tutumların arasında meydana gelen çelişkili durum ise “gizlilik paradoksu” olarak adlandırılmaktadır. Bireyler kendi mahremiyetlerine önem verdiklerini net bir şekilde belirtirken davranışlarına bakıldığında ise bunun böyle olmadığı gözlemlenmektedir. İnsanlar sosyal medyada gizliliklerine dikkat ederlerken bununla birlikte sosyal medya kullanmanın bedeli ve avantajları da hesaba katıldığında özel durumlarını koruma gerektiren hallerde de korunma yolunu tercih edebilmektedirler (Acquisti vd., 2015: 510).

Mahremiyetin yok sayıldığı, ihlal edildiği sıkça rastlanılan sosyal medya araçları, bireylerin yaşamına ve bireyselliğe zarar vermekte ve toplumu vasat insanlardan oluşan bir yapı haline getirmektedir. Bireyler sosyal medya araçlarını kullanarak, günlük yaşantısını daimi bir surette diğer insanlarla paylaşmakta ve tüm gereksinimlerini de yine bu sosyal medya araçları üzerinden dile getirmeye çalışmaktadır. Bu türlü

davranışlar ise bireyin özsaygınlığını yitirmesine ve bireyselliğinin de kaybolmasına sebep olmaktadır (Budak, 2016: 106). Kullanıcılar bazı zamanlarda gereken seviyede tehlikeyi sağlayabilmek için mahremiyetlerinden kısmen feragat etme veya mahremiyetlerine ilişkin kısıtlamaların kaldırılması gibi sorunları da kabul ederek sosyal medya platformlarını kullanma riskini göze almaktadır. Bireylerin sosyal medyayı mantıklı, akılcı, güvenli ve gereken önlemleri alarak kullanmamaları halinde kendi mahremiyetleri farklı şekillerde zara uğrayabilir ve çeşitli problemlerle karşı karşıya kalabilirler. Bu tür olaylara ilişkin dünya üzerinde birçok örnek bulunmaktadır (Kumar ve Kandasamy, 2016: 115).

Özellikle sosyal ağ paylaşım ortamlarının son yıllarda hızlı bir ivmeyle büyümesi sonucunda çok sayıda sosyal medya kullanıcısına ulaşmak mümkün olmuş; bu da yapılan ihlallerin oranını çok kolay bir şekilde artırmıştır. Böylece sosyal medya paylaşım ortamları yoluyla kişisel verilerin paylaşılması kolaylaşmakta ve bu bilgiler kullanıcının bilgisinin dışında depolanıp dağıtılmaktadır (Ankaralıgil, 2013: 170). Tüfekçi (2008, s. 22)'ye göre özellikle de genç kullanıcılar, sosyal medyayı kullanırken sosyal platformlarda görülmek, beğenilmek ve fark edilmek için bulunmaktadırlar. Bu istek ve arzu içerisinde hareket etmeleri ise onlara mahremiyete uygun şekilde hareket etmeyi akıllarından çıkarmaktadır. North Carolina Üniversitesinde yapılan bir araştırma bu görüşü desteklemektedir. Araştırmaya göre, gençlerin %96,2'si doğum günlerini, %83,2'si ilişki durumlarını, %74,7'si siyasi görüşlerini ve %16,4'ü cep telefonu numaralarını paylaşmaktadır.

Günümüzde instagram gibi çok sık kullanılan bir sosyal medya aracı bulunmaktadır. Hatta artık sosyal medya ortamları birbirileri arasında interaktif içerik paylaşımına da olanak tanımaktadır. Bu da kullanıcılar tarafından paylaşılan içerik-

lerin birçok sosyal medya ortamında görülmesini, izlenmesini ya da yeniden paylaşılmasını sağlamıştır. Yeni bir sosyal medya ortamı olan Tik-Tok ise kullanıcıların kısa kısa videolara çekerek paylaşım yapabilmelerini sağlamıştır. İnstagramda da Tik-Tok videoları sıklıkla yer almaktadır.

Sosyal medya ve gençler üzerinde yapılan bir araştırma sonuçlarına göre, sosyal medyayı etkin bir şekilde kullanan gençlerin normal yaşamda iletişim kurdukları insan sayısı, diğer sosyal ortamlarda iletişim kurdukları insanlardan çok daha az durumdadır. Türkiye’de ise 15 yaş ve üstü insanların internet kullanma sıklığının insan sayısına oranı 1.8 milyon olurken, harcamış oldukları aylık süre ise 544 milyon saattir. Sosyal ağları kullanan gençlerin % 96’sı aynı oranda da internet kullanıcısıdır. Gençlerin % 86 lık bir kısmı internete günde bir defa giriyorken, % 76’sı ise günde birden fazla bağlanmaktadır. İnternet kullanım amaçlarına bakıldığında ise gençlerin % 89’u kurum ya da kişileri takip etmekte ve arkadaşlarının paylaşımlarına yorumda bulunmaktadırlar (Bulut, 2013: 16).

Araştırma sonuçlarından da anlaşılacağı üzere sosyal medyayı kullanan bireylerin çoğunluğunu genç nüfus oluşturmaktadır. Gençler sosyal medya ortamlarına o kadar bağımlı olmuşlardır ki normal yaşantıda iletişim halinde oldukları insan sayısı, sosyal medya ortamlarında iletişim kurdukları insan sayısından çok daha az olmuştur. Bu da aslında isminin sosyal medya olduğu halde bu tarz internet sitelerinin gençleri ne derece sosyalleştirebildiğini sorgular hale getirmiştir.

1.5. Konuya İlişkin Yapılan Bazı Çalışmalar ve Sonuçları

Sosyal medya ve mahremiyet arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılabilmesi açısından bu başlık altında yapılan bazı çalışmalara ve onların sonuçlarına yer verilmiştir. Günümüz

dijital çağında artık bireyler cep telefonu, dizüstü bilgisayar ve tablet gibi mobil teknolojileri kullanarak istedikleri paylaşımları çok hızlı ve kolay bir biçimde paylaşabilme imkânına kavuşmuşlardır. Tüm bunları yaparken kullanıcıların bir kısmı profillerini herkese açarak paylaşımlarının çoğu kimse tarafından görülmesine müsaade etmiş; aile içi ve yakınlarına ilişkin fotoğraf, video ve benzeri paylaşımlarda bulunarak mahremiyete olan bakış açılarını da ortaya koymuşlardır. Buna bağlı olarak günümüzde sosyal medya ve mahremiyet arasındaki ilişkinin ortaya konması noktasında bazı çalışmalar yapılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Nurten Sepetçi (2017), “Sosyal Medyada Mahremiyet Algısının Çöküşü: Instagram Örneği” adlı Yüksek Lisans tezinde bir araştırma yapmıştır. Araştırma 1 Haziran 2016’ dan 1 Ağustos 2016 tarihine kadar 2 aylık süre içinde sosyal medya üzerinden, çoğunluğunu üniversite öğrencilerinin oluşturduğu bir kitle üzerinde uygulanmıştır. Araştırmanın homojenliği sağlamak için çeşitli meslek dalları ve birbirinden farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin seçilmesine özen gösterilmiştir. Anket çalışması uygulanan kişilerin sorulara içten ve doğru yanıtlar verilmesi istendiği için ankette ad ve soy ad bilgileri istenmemiş, kendilerini en rahat hissettikleri zaman ve mekânda cevaplamaları için online olarak uygulanmış, zaman sınırlaması koyulmamıştır. Anket çalışmasına 210 kişi katılmış, 10 anket çeşitli sebeplerle geçersiz sayıldığı için toplamda 200 kişinin anketi değerlendirilmiştir.

Buna göre;

“Kullanıcılara Instagram’da daha çok hangi konuyla ilgili fotoğraflar paylaştıkları sorulduğunda %81’i arkadaşlarıyla beraber olduğu fotoğrafları paylaştığını, %56’sı gezdikleri ve eğlendikleri yerlerin fotoğraflarını paylaştığını ifade ederken, %36’sı ailesinin fotoğraflarını koymaktan hoşlandığını

belirtmiştir. Aile fotoğrafları paylaşanlar cinsiyet bazında değerlendirildiğinde erkeklerin %80'i ailesiyle ilgili fotoğraflar yüklerken, kadınlarda bu oran %81'dir. %32'si doğa ve manzara içerikli fotoğrafları, %11'i güzel sunulmuş sofraları ve tatlıları, %7'si de iyi dekore edilmiş ev fotoğraflarını paylaştığını söylemiştir.”

“Sonuçlardan da anlaşılacağı gibi sosyal medya platformlarında çok çeşitli konularda fotoğraf paylaşmakta, üstelik bunun büyük bir oranını da arkadaşların olduğu fotoğraflar oluşturmaktadır. Birçok sosyal medya kullanıcısı fotoğraf yüklediğinde fotoğrafta bulunan arkadaşlarının üzerine isimlerini yazıp, fotoğrafta etiketlemektedir. Artık bu fotoğraf hem kendi hem de arkadaşının listesinde görülebilecektir. Daha önce belirtildiği gibi katılımcıların %85'i sosyal medya hesaplarında paylaşımlarını gören kişi sayısını kısıtlayacak şekilde değiştirmiş, %70'i ise fotoğraflarını sadece arkadaşlarının görmesine izin vermişti. Ancak aynı kullanıcılara, sosyal ağlarda arkadaşlarınızın fotoğraflarında etiketlenmekten rahatsız olur musunuz diye sorulduğunda; kullanıcıların %81'i etiketlenmekten ve dolayısıyla tanımadığı kişiler tarafından görünmekten rahatsız olmadığını belirtmiştir. Cinsiyet bakımından değerlendirildiğinde ise erkeklerin %75'i etiketlenmekten rahatsız olmazken, kadınların %82'si etiketlenmekten rahatsız olmamaktadır. Burada ise kadınların erkeklerden daha rahat davrandıkları görülmüştür.”

2. Sefer Kalaman (2017), “Yeni Medya ve Mahremiyetin Dönüşümü: Facebook Türkiye Örneği” başlıklı çalışmasında yer alan sonuçlar incelendiğinde Türkiye’de sosyal medya ve mahremiyet dönüşümü hakkında bilgi vermektedir. Örneklemine 15 yaş ve üzeri 5000 Facebook kullanıcısının oluşturduğu çalışmanın verilerine göre araştırmaya katılanların mahremiyetlerine dair paylaşımları yüksek çıkmaktadır.

Facebook paylaşımlarının mahremiyet ifşası olup olmadığı hususunda sorulan sorulara puanlama yapılmıştır.

Buna göre;

“52,4 puanla katılımcıların Facebook’ta eşi, sevgilisi, akrabaları ve arkadaşları hakkında iltifat, sevgi, aşk ya da sitem içeren yazılar paylaştığı belirtilmiştir. Özel hallerini (denizde veya havuzda çekilmiş görsellerini) Facebook’ta paylaşmakta sakınca görmeme puanı 48,6, ev ortamındaki görsellerini paylaşma puanı 58,3, önemli anlarına ait görsel ya da bilgileri paylaşma puanının ise 68,6 olduğu görülmüştür. Çalışmanın sonuçlarına göre; katılımcılar Facebook’ta kendilerine özel bilgi ve görsellerini paylaşırken rahatsızlık duymamakta ve bu sebeple mahremiyetlerini ifşa etme düzeyleri yüksek çıkmaktadır.”

3. Hülya Semiz Türkoğlu (2018) “Sosyal Medya Üzerinden Mahremiyet Farkındalığı ve Değişimin Ölçümlemesine Yönelik Bir Araştırma” adlı makalesinde evren ve örneklem olarak İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi ve Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören lisans öğrencileri çalışmanın evreni olarak belirlenmiştir. Bu alt evrenin kapsamında kota örneklem yöntemi ile İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi ve Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi lisans öğrencilerine anket formu ulaştırılmıştır. 390 kişiye çevrimiçi uygulanan anketin, 4 tanesi eksik yanıtlanması nedeniyle geçersiz sayılarak araştırma dışında bırakılmış ve 386 anket üzerinden analiz gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmada sosyal medya kullanımı hakkındaki genel görüşleri beşli likert ölçek ile ölçülmüş olup, 1 ilgili amaçla kesinlikle katılıyorum 5 ise kesinlikle katılmadığımı ifade etmektedir. 3 nötr davranışın temsili ifadesidir.

Buna göre;

“Örneklemin sosyal medya kullanımı hakkında genel görüşlerine verdikleri cevaplar da “Sosyal medyada yer alan kişisel bilgilerimi başka tanımadığım 3. şahısların görmesi veya ulaşması beni endişelendiriyor”, “Sosyal medyada tanıştığınız biri ile yüz yüze görüşmekten çekinirim” ve “Sosyal medyayı özel bir alan olarak görüyorum.” Seçeneklerini seçtikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca “Sosyal medyayı kamusal alan mı yoksa özel alan olarak mı görüyorsunuz?” sorusuna bakıldığında “Özel alan” olarak değerlendirilmektedir. Bu yanıtlar öğrencilerin sosyal medyayı içselleştirdiklerini ve kendilerinin özel alanları olarak kabul ettiklerini dolayısıyla sosyal medya hesaplarını korumaları gerektiğini düşündüklerini göstermektedir.”

4. ElifKütükoğlu (2019), “Sosyal Medyadaki Mahremiyet Algısının Belirlenmesi: X, Y ve Z Kuşakları Üzerinde Bir Araştırma” isimli tezinde yaptığı bir çalışmada X, Y ve Z kuşakları özelinde sosyal medyanın mahremiyeti ne yönde etkilediğine odaklanılmış olup sosyal medya üzerinde yaşanan mahremiyet değişimleri incelenmiştir. Bir doktora çalışması olarak yapılan araştırmada 1625 X, Y ve Z kuşağı kullanıcısına hem yüz yüze hem de online anket uygulanmıştır.”

Buna göre;

“Katılımcıların %28,2’si X kuşağından (39 yaş ve üzeri), %45,2’si Y kuşağından (19-38 yaş), %26,6’sı ise Z kuşağından (18 yaş ve altı) oluşan bireylerdir. Sosyal medyada yapılan paylaşımların kuşaklar açısından değerlendirmesine bakıldığında, Y kuşağı katılımcıların “kişisel bilgilerin çoğunun”, “önemli anlarına ait fotoğraf, video ve yazıların”, “eşi, sevgilisi, akrabası vs. hakkında duygusal içerikli yazıların”, “eşi, sevgilisi, çocuğu, akrabası ile birlikte olduğu fotoğraf ve videoların”, “eşi, sevgilisi, arkadaşı, dostu ya da akrabası ta-

rafından alınan/verilen hediyelerin” paylaşımlarının, anlamlı düzeyde daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Z kuşağı katılımcıların “denizde ya da havuzda çekilmiş fotoğrafların” ve “evde çekilmiş fotoğraf veya videoların” paylaşımları, anlamlı düzeyde daha fazladır. Y ve Z kuşağı katılımcıların “yiyecek/içecek fotoğraflarının” ve “gittiği eğlence mekânlarıyla ilgili” paylaşımları, X kuşağı katılımcıların paylaşımından anlamlı düzeyde daha fazladır. X kuşağı katılımcıların “dini inancı ile ilgili” ve “siyasi görüşü ile ilgili” paylaşımları, Y ve Z kuşağı katılımcıların paylaşımından anlamlı düzeyde daha fazladır.”

5. Buğra Çavuşoğlu (2020) “Yeni Medya ve Mahremiyet: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Facebook’a Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma” isimli tezinde araştırmanın evrenini İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi’nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Yükseköğretim Bilgi Sistemi üzerinden alınan veriler ışığında 2018 yılı itibarıyla eğitim gören öğrenci sayısının 2226 kişi olduğu sonucuna ulaşılmış olup toplamda 250 öğrenci ile anket çalışması yapılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen anket formları incelenerek hatalı ve eksik formlar çıkarılmış ve 220 anket formu değerlendirmeye alınmıştır. Evrenin yüzde onunu karşılayan 220 kişilik örneklem grubunun yeterli olduğu düşünülerek değerlendirmeler 220 kişi üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dâhil olan katılımcıların %59,5’ini (131) kadınlar oluştururken, %40,5’ini (89) erkekler oluşturmaktadır.

Buna göre;

- “Sosyal medyada paylaşımda bulunduğumda mahremiyet endişesi yaşıyorum” önermesine araştırmaya dâhil olan katılımcıların %28,7’si katılıyorum sek-

linde cevap verirken, %26,3'ü bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir.”

- “Sosyal medyada paylaşımda bulunduğumda mahremiyet kaygısı yaşıyorum” önermesine, araştırmaya dâhil olan kadın katılımcıların %34,1'i katılıyorum diye cevap verirken erkek katılımcıların %26,5'i kararsızım, %22,9'u kesinlikle katılıyorum diye cevap vermiştir.”
- “27 – 29 yaş aralığındaki katılımcıların %75'i ‘sosyal medyada paylaşımda bulunduğumda mahremiyet kaygısı yaşıyorum’ önermesine katılırken 30 – 32 yaş aralığındaki katılımcılarda bu oran %50'ye düşmektedir. Ancak tabloya genel olarak bakıldığında katılımcılar sosyal medya paylaşımında bulunurken mahremiyet kaygısı yaşadıklarını ifade etmişlerdir.”
- “Araştırmaya dâhil olan sosyal medya kullanıcılarına sunulan ‘sosyal medyada tanıştığım biri ile yüz yüze görüşmekten çekinirim’ önermesine katılımcıların %27,8'lik büyük bir çoğunluğu katılmıyorum, %23'ü kararsızım, %22'si ise kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.”
- “Sosyal medyada tanıştığım biri ile yüz yüze görüşmekten çekinirim’ önermesine kadın katılımcıların %28,6'sı katılmıyorum diye cevap verirken erkek katılımcıların %33,7'si kesinlikle katılmıyorum demiştir.”

2. SOSYAL MEDYA VE SOSYAL MEDYAYA İLİŞKİN KAVRAMLAR

2.1. Sosyal Medya

Sosyal medyayı tanımlama noktasında farklı birçok açıklamalar yapılmıştır. Mayfield, sosyal medya tanımının “katılımcıları, konuşmayı, açıklığı, bağlantılılığı, toplumu, kullanılabilirliği, kalıcılığı, erişimi, yeniliği ve erişilebilirliği” gibi unsurları barındırması gerekliliğine dikkat çeker (Vural ve Bat, 2010: 26). Okazaki ve Taylor sosyal medyayı tanımlarken, “Sosyal medya kullanıcılarının yazılımsal ve fiziksel olarak interaktif bir biçimde, kolektif amaçlara uygun ve az bir maliyetle bilgi üretimi olanağı sunan teknolojik yenilikler silsilesidir” demiştir (Başer, 2014: 11). Bir başka tanımda ise; Sosyal medya, bizim tarafımızdan basite indirgeme amacıyla oluşan ağ temelli verileri aktarmakta, bireyler etkileşimli bir şekilde hikâye ve deneyimlerini paylaşmalarının neticesinde evrende mevcut olan sosyal medya ağlarından birisi olmaktadır (Domaniç ve Alvan, 2012: 144).

Dar bir ifadeyle sosyal medyayı tanımlamak gerekirse, web tabanlı olan ve bireyleri sanal mecralarda bir araya getiren hizmetlerden biridir. Geniş tanımıyla ise, kullanıcıların belirli sınırları olan bir yapının içerisinde açık, kapalı ya da yarı açık bir kullanıcı profili düzenlemelerine imkân veren, farklı kullanıcılarla paylaşım alışverişinde olan kullanıcıları

listeleyen web hizmetleridir. Bu şekliyle sosyal medya, kullanıcılarına düşünce, bilgi, ilgi ve benzeri paylaşımları yapma olanağı sunarak interaktif bir iletişim oluşturan çevrimiçi uygulamalar ve internet sayfaları için kullanılan temel bir ifadedir (Hepkon, 2011: 160). İnternet teknolojisi bu yönüyle düşünüldüğünde günümüzün iletişim kurma anlamındaki en büyük destekçisidir. 1970’li yıllardan itibaren başlayan ve daha sonrasında 1990’lı yıllarda da etkisini hızla artıran ve yaygınlaşan internet kullanımının sonucunda web siteleri ve portallar artış göstermiş ve 2000’li yıllara gelindiğinde ise yeni iletişim teknolojilerinin bir ürünü olan sosyal medya siteleri kendini göstermeye başlamıştır. Günümüze geldiğimizde neredeyse her kesimden çok fazla oranda kullanıcısı olan sosyal medya ağları, taşımış oldukları özellikleri, içeriklerinin zenginliği ve kullanıcılara sunmuş oldukları birçok olanak ve kolaylıklarla birlikte internet teknolojisinin devrimsel manada ortaya çıkarmış olduğu çok önemli bir üründür (Esen, 2018: 5).

Sosyal medya ağları bireyin bilgilenmesini, dolaylı olarak sosyalleşmesini ve bilgi paylaşımını yapmasını sağlayan internet siteleridir. Sosyal medya siteleri bireylerin kullanım amaçlarına göre kendilerini geliştirmelerini sağlayan ve birçok insan ile herhangi bir yere gitmeden iletişim kurmasına olanak tanıyan internet teknolojisi yerlerdir. Sosyal medya siteleri sayesinde kullanıcılar kendilerini ifade etmekte zorlandıkları konularda daha rahat ifade edebilmekte ve sanal da olsa sosyalleşme olgusunu gerçekleştirebilmektedirler. Elbette sosyal medyanın birçok faydasının bulunmasına karşın bireylerin kendi iradelerini yönetme durumuna göre sosyal medyanın başka olumsuz yanları da bulunmaktadır.

Yine sosyal medya, sanal ortamlar, internet siteleri, bloglar ve mikro bloglar, anlık mesajlaşma uygulamaları ve forumlar gibi kullanıcıların birbirileriyle bilgi ve enformasyon

alışverişi yapmalarına imkân veren bu web siteleri ve programlar sayesinde kullanıcıların aradıkları, ilgilendikleri içeriğe erişme imkânı vermektedir. Paylaşılan içeriklerin ve bilgilerin sayısı arttıkça doğru orantılı olarak daha geniş kitlelere erişilebilmektedir. Sosyal medya bireylerin ilgilerini çekmeyi ve katılımlarını oluşturmayı sağlayarak bir ağ ve topluluk oluşturmaya da aracı olmaktadır. Bu sitelerde kullanıcıların kendilerini diğer kullanıcılara karşı temsil etmeleri noktasında kendi kişisel özelliklerini içeren sosyal medya profilleri temel alınır. Kullanıcıların oluşturmuş oldukları bu sosyal medya hesapları yoluyla yorum yapabilmeleri sosyal medya üzerinden kurulan iletişimin hedef noktasını oluşturmaktadır (Toprak, vd., 2014: 29)

Sosyal ağların özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamak daha doğru olacaktır:

- a- Katılım:** Sosyal medya kullanıcılarından her türlü eylemlerinde geri dönüş yapabilmelerini ve bu sayede katkı yapmalarını teşvik etmektedir. Bu sayede sosyal medya ağları ve kullanıcılar arasında oluşan farklılık belirsizleşir.
- b- Açıklık:** Açıklık kavramı sosyal medya pratiklerinin hemen hepsine yakınlığı ve geri dönüşü ifade eder. Yorumlamayı ve bilgi paylaşımında bulunmayı özendirir. Sosyal medya kullanımında ilk başta bir handikaplar olabilir. İçeriklerin şifreli olması tercih sebebini etkilemektedir.
- c- Karşılıklı İletişim:** Geleneksel medyada her kullanıcıya tek yönlü bir bilgi akışı varken, sosyal medya kullanıcılarına karşılıklı bilgi alışverişini sunmaktadır.
- d- Topluluk:** Sosyal medyada etkileşimi kurma noktasında ve etkili, hızlı iletişimi sağlamada topluluk olabilmeyi kolaylaştırmaktadır. Beğenilen bir fotoğraf, popüler bir

televizyon dizisi, programı ya da politik bir olayı topluluklar oluşturarak ilgi alanları şeklinde paylaşabilmektedirler.

e- Bağlanmışlık – Bağlantılı Olma: Sosyal medya araçlarının hemen hepsi artık birbirileri ile interaktif bir şekilde bağlantılı olmakta ve sosyal medya kullanıcıları farklı medya hesapları arasında geçiş yapabilmekte (Oğuzhan, 2015: 202).

Sosyal medyanın özelliklerini açıklayan kavramlara baktığımızda sosyalleşme kavramını oluşturan özelliklerin tam olarak açıklandığını görüyoruz. Zira bir sosyal medya aracının bireylerin sosyalleşme ihtiyacını karşılayabilmesi için en başta katılım ve açıklık gibi unsurları yerine getirmesi gerekir ki katılım özelliği ile birden fazla bireyi ifade etmekte olup internet sitesinin sosyal olmasının unsurlarından biri de birden çok kişiye hitap edebilmesidir. Açıklık özelliği ile de bireylerin sosyal medya araçlarında yer alan içeriklere ulaşmasının kolay olması ve içeriklerin engellenmesi olayının olmamasıdır.

Bu sayede sosyal medya hayatımızın vazgeçilmez unsuru olmaya devam etmektedir. Öyle ki kullanıcıların facebook ve instagram gibi birçok sosyal medya araçları sayesinde rahatladıklarını, yine bunlarla hüzünlendiklerini, hatta dünyayı etkileyecek eylemleri yapabildiklerini de görmekteyiz. Bireylerin başlarda çok çabuk sıkılacaklarını, internet yoluyla iletişim kurmanın zamanla etkisinin yitirileceği ve insanların ulaşmalarının kolay olduğu şeyleri sevmeleri gibi düşünceler sebebiyle etkisinin zamanla kaybolacağı düşünülen sosyal medya araçlarının, bilgisayar kullanma yeteneğine sahip olan hemen her yaştan bireyin başlıca ilgi alanlarına girdiği görülmektedir (Hazar, 2011: 153).

Bloosom ise sosyal medya araçlarının taşıdığı olduğu temel özellikleri aşağıda belirttiği şekilde sıralamıştır: (Büyükaslan ve Kırık, 2013: 76).

- **Sosyal medya ulaşılabilir, ölçülebilir ve faydalı bir teknolojidir:** Sosyal medyada bireylerin beklenti, istek ve talepleri önemsenmektedir. Bununla birlikte sosyal medya sayesinde bireylerin eğilimlerini, davranış ve tavırlarını da belirlemek olanaklıdır. İnternet kullanan bireylerin talep ve istekleri öngörülmektedir. İnterneti olduğu her yerden kolaylıkla ulaşılabilen bu teknolojiyi çoğu teknolojik iletişim aracı da desteklemektedir.
- **Sosyal medya bireysel-kitlesel etkileşimi sağlamaktadır:** Sosyal medya yoluyla bireyler başka ülkelerde ya da başka konumlarda bulunan bildikleri ya da bilmedikleri başka insanlarla da iletişim kurabilmektedirler. Paylaşılacak istenen içerik gerekirse görülmesi istenen kişilerin sınırlaması yapılarak paylaşılacak ve sadece istenilen kişiler bu paylaşımları görebilmektedirler. Yine sosyal medya yoluyla birden fazla grup oluşturulabilmekte ve topluluk olarak da konuşma ve sohbet olanağı olmaktadır. İşte bu noktada etkileşim özelliği araya girmektedir. Yani karşılıklı, çift taraflı bir iletişim unsuru söz konusudur.
- **Sosyal medya derinlemesine bir etki mekanizmasına sahiptir:** Sosyal medyanın ayrıca kamuyu oluşturma ve vatandaşları yönlendirme etkisi de vardır. Paylaşılan içerik ve bilgiler yoluyla da bu etki arttırılmaktadır. Fakat bilgi kirliliğinin çok fazla olabildiği sosyal mecralarda bilgi ve verilerin doğruluğu da tartışılır durumdadır.

Yukarıda sosyal medya ile ilgili zikredilen maddeler sosyal medyanın özelliklerinden ziyade sosyal medyanın işlevle-

rini anlatmaktadır. Sosyal medyanın bu işlevleri toplumun bireylerinin topluma katılımı bakımından önem arz etmektedir.

2.2. Yeni Medya

Yeni medya kavramının çok sık olarak kullanılmaya başlanması 20. Yüzyılın son çeyreğine denk gelmektedir. Yeni medya kavramı denildiğinde ilk zamanlarda dijitalleşme ve interaktivite olarak anlaşıyor olsa da, bugün bu kavram bütün yönleriyle gerek ideolojik gerekse kültürel anlamda medyanın her alanında etkili olmaya başlamıştır. İlk zamanlarda yeni medya kavramı yalnızca bilgisayar ve internet teknolojisi ile özdeşleştirilirken artık yeni medya denilince televizyon, radyo, sinema, sanal ortamlar, bloglar, internet gazeteciliği gibi birçok alan anlaşılmakta ve bu alanlarda meydana gelen değişim ve dönüşümleri ortaya çıkarmada bu kavram temel bir işlev görmektedir (Öz, 2012: 363). İnternetin ortaya çıkarmış olduğu bu yeni medya olgusu, bireyi temel olarak merkeze koymuş ve proaktif davranış türlerinin gösterildiği bir ortamın hazırlanmasında temel teşkil etmiştir (Bulunmaz, 2013: 19).

Yeni medya pratiğini kullanıcıları gerek kitle halinde gerekse bireysel olarak içine alan aynı zamanda farklı anlarda kullanıcıların farklı içerik ve uygulamalara ulaşmalarını sağlayan sistem ya da sistemler olarak tanımlamak mümkündür (Geray, 2002: 20). Geleneksel medya ile yeni medya arasındaki asıl ayrım yeni medyanın birden fazla sosyal ortamı sağlaması ve çift yönlü iletişime imkân sağlamasıdır. Yeni medya içerikleri dijital kodlama yöntemini kullanmaları sebebiyle birçok sayıda bilgi akışını yapabilmekte ve kullanıcıların geri dönüş yapabilmelerini de sağlamaktadır. Bu gibi sebeplerden ötürü karşılıklı veri akışı uygulamasına geçilmiştir (Binark, 2007: 21). Bilgi akışı bilinen aksine eski, geleneksel med-

yadaki gibi tek taraflı ve sabit olmamakta ve bireyler ya da kullanıcılar yeni medyanın kendilerine sunmuş olduğu içerikleri isteklerine göre sınıflandırarak bu içeriklerle karşılıklı bir etkileşime girmede ve sonucunda geri bildirimde bulunabilmektedir. Tüm bu etkileşim sürecinin sonucunda ise ortaya yeni bir deneyim çıkmakta ve oluşturulan üründe hem içerik üreticisinin hem de kullanıcının ortak bir katkısı olmaktadır (Manovich, 2001: 55).

Yeni medya olgusunun ortaya çıkması, bilgisayar teknolojisinin ilerlemesi ile paralellik göstermiş, yeni medya teknolojisi kullanıcılara hem tüketici hem üretici olabileceklerinin sinyalini vermiş, geri bildirimin hızlı olması ve kitlesel iletişimin artması ile bireylere kendi gücünü göstermiştir. Böylece zaman ve mekân olguları yeni medyanın ortaya çıkışıyla birlikte etkisini kaybetmiş, kullanıcıların küresel olarak her şeye ulaşabilmeleri tek tuş ile olanaklı hale gelmiştir. Özetle yeni medya teknolojisini tüm güncel platformlar ve kitle iletişim araçları (akıllı telefonlar, bilgisayar, tablet, ağ tabanlı diğer araçlar) olarak tanımlamak mümkündür (Altunay, 2012: 14).

Yeni medya teknolojisinden anlaşılan şeylerden biri de sosyal medyadır. Yeni medya kavramı geleneksel medyanın artık yetersiz kaldığı noktada ortaya çıkan yenilikçi bir teknolojinin adıdır. Yeni medya sayesinde bireyler sosyal medya hesapları oluşturabilmekte, birden fazla kullanıcı ile iletişim kurabilmekte, isteklerine göre foto, müzik, yazı ve video paylaşabilmekte ve takipçi sayısı ya da arkadaş sayısını arttırabilmektedirler.

İçerikler geleneksel medyada belli bir yayıncı eliyle oluşturulurken, yeni medya sisteminde içeriği oluşturan doğrudan bir kullanıcının kendisi olmaktadır. Böyle olunca da kullanıcı sayısının çokluğuna orantılı olarak içerik sayısı ve farklılığı da geleneksel medyadan daha fazla olmaktadır. Öteki taraftan

geleneksel medyada okuyucu, izleyici ve yayıncı arasında net farklılıklar bulunurken yeni medyada bu sınırlar belirsizleşir ve okuyucu, yayıncı, izleyici arasındaki fiiller de değişkenlik gösterir. Kullanıcılar yeni medya düzeninde içeriklerini kendileri üretmekteler, hatta başka kullanıcıların üretmiş oldukları farklı içerikleri de kendileri yeniden üretip yeniden yayımlayabilmekteler. Bunun dışında yeni medya ve geleneksel medya arasında maliyet açısından da bir belirginlik vardır. Hedef kitleye ilgili içeriği aktarabilmek için geleneksel medyada büyük oranda paralar ödenmesi gerekirken, yeni medya araçlarında bu tür masraflar yok denecek derecede azdır, hatta internet bağlantısı ve bir bilgisayar olması bütün işi görebilmektedir (Bostancı, 2010: 43).

Yeni medyanın sağlamış olduğu bu dijital alan hem iletişim kurmada engelleri ortadan kaldırmış hem de bilgi ve belgenin birçok kimse aracılığıyla paylaşılmasına da olanak sağlamıştır. Ayrıca bilgiyi depolama şekilleri de değişmiş, daha önce bilgi tekten çokluğa doğru olurken sonrasında bu çoktan çoğa doğru değişim göstermiştir. Bu sayede bilgi daha önceden 18. Yüzyılda var olduğu gibi tek bir kişinin, tek bir gücün denetimi altında iken artık her bireyin hemen her yerde ulaşabileceği bir hale gelmiştir (Karahisar, 2012: 599).

2.3. İnternet

İnternetin geçmişine baktığımızda 1950 tarihlerinde ABD'nin yapmış olduğu savunmaya yönelik çalışmalarına kadar gider (Dede, 2004: 12). İlk Sputnik uydusunun 1950 yıllarında uzaya fırlatılmasıyla birlikte ABD ordusu bu teknolojik rekabette geride kalmak istememiş ve yeni araştırmalar ve teknolojik gelişmeleri yapabilmek için İleri Araştırma Projeleri Kurumu (Advanced Research Projects Agency – ARPA)'yı kurmuştur. Bu kurumun öncülüğünde ABD birçok

araştırmalar yapmış ve enformasyon teknolojisinin başlangıcı olarak kabul edilebilecek araştırmalarda bulunmuştur. İletişim ağlarının nükleer silahlardan olumsuz olarak etkilenmeyeceği bir duruma getirebilme ve geliştirebilme düşüncesi bu girişimlerden sadece biriydi. Bu iletişim teknolojisi Paket-anahtar temeline dayanmaktaydı ve bu sistemde iletilmek istenen mesaj komuta ve kontrol merkezlerinden bağımsız bir şekilde ağ içinde gönderilip yine ağın herhangi başka bir noktasında mantıklı bir şekilde bir araya getirilip yeniden g nderilebilecekti. İşte ARPANET denilen teknoloji de bu düşünce ile kurulmuş ilk bilgisayar ağı olmuştu. ARPANET, 1 Eylül 1969 tarihinde, California  niversitesi'nin Los Angeles ve Santa Barbara kampüslerinde, Utah  niversitesi'nde ve Stanford Araştırma Enstitüsü'nde bulunan toplamda dört bilgisayarın birbirine bağlanması ile kurulmuştur. Bu ağ, başta savunma amacıyla araştırmacıların ve bilim adamlarının kullanımına sunuldu. Bilimsel  alışmalar için kullanılan ağ ile askeri amaçlarla kullanılan ağ 1983 yılında birbirinden ayrıldı. Bu ilk internet ağı 28 şubat 1990'a kadar hizmet vermeye devam etti (Castells, 2013: 58).

Bu uygulama, birbiriyle ilişki içinde olan ve internet kullanılarak çalışan 'www' ile başlayan sitelerde yer alan internet sayfalarının a ılmasına olanak sunan hizmetin ismidir. İnternet kullanımının artması sayesinde video, belge, resim, ses ve fotoğraflardan meydana gelen belgeleri diğer bir bilgisayara gönderen bir sistem oluşmuştur. Web uygulaması ile ilk olarak erken internet dönemi diye ifade eden Web 1.0 uygulamasını oluşturmuştur. Web 1.0 uygulaması sosyal medya araçlarının ortaya çıkıp oluşmasında ilk temsilci olarak değerlendirilebilir. Tek yönlü bilgi alışverişinin gerçekleştiği bu sistem yapısında; yalnızca yayıncı ya da üreticinin onlara verdiği içeriklerle yetinmekte, kendilerine gönderilen bu içeriği değiştirme ve buna katkı sunma ve yorum yapma gibi işlev-

leri kullanamamakta, yalnızca kendilerine verileni değerlendirebilmektedirler. İnternet teknolojisinin zaman içerisinde yaygınlaşması, hızının artmasıyla birlikte kullanıcıların içeriği değiştirme düşüncesi ve isteğin de artmış ve bunun sonucunda Web 1.0 teknolojisinin bu ihtiyaçlara cevap vermekte yetersiz kaldığı ortaya çıkmıştır. Bu sürecin devamında ise içeriği değiştirme ve dönüştürme fikri günümüzde kullanılan sosyal medya araçlarının gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağlayan Web 2.0 uygulamasının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bununla birlikte bu ilerleme evresi ilerleyen zamanlarda çeşitli sosyal medya düşüncesi ve uygulamalarının gelişimine yönelik bilgileri de vermektedir. İnternet kullanıcılarının yoğun isteği üzerine geliştirilen Web 2.0 uygulamasında ana özellik; kişiler arası iletişimin kurulmasıdır. Bu yeni ortamda internet kullanıcıları pasif ve tüketen olmayıp tam tersine etkin ve üretici bir haldedirler. Kullanıcılar internet üzerinden içerik oluşturmaya, bu içerikleri yorumlamaya, birbirilerine göndermeye ve paylaşmaya ve yorumlamaya başlamışlardır. İşte bu sayede ilk olarak sanal ortamda iletişim kurulmaya başlanmıştır diyebiliriz. Sosyal medyanın oluşmasında bahsettiğimiz bilgisayar teknolojileri ve mobil yayıncılık etkili olmuş ve sosyal medyanın olanakları aracılığıyla hayatın her alanında, sanal ortam ve topluluklarda bulunabilmek olanaklı bir durum haline gelmiştir (Köseoğlu, 2012: 59).

2.4. Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0

Web 1.0: Web 1.0 ismiyle adlandırılan internet Web sitelerindeki asıl hedef, kullanıcıya yalnızca veri ve bilgi sunabilmektedir. Bu aşamada kullanıcılar, Web tasarımcısının hazırlayıp-yayımladığı bilgilere sadece bağlantı kurma yoluyla ulaşabilirler ve bu bilgilerden faydalanabilirler. Web 1.0 teknolojisinin temel özellikleri şunlardır (Horzum, 2007: 104):

-Web sitelerinde kullanıcıların birbiriyle etkileşim kurabilmesi sadece sayfalar arasındaki bağlantı noktaları veya linkler aracılığıyla gezinti yapması ile kısıtlıdır.

-Kullanıcıların site içeriğine müdahale etme ve katkı sağlama olanakları da bulunmamaktadır. Bu anlamda düşünüldüğünde tek taraflı bir iletişim bulunmakta ve kullanıcının pozisyonu pasif konumda olmaktadır. Tümdengelim bir yaklaşımla olaya bakıldığında kullanıcı kendine bütün olarak verilen bilgilerden sadece yararlanabilen ama bunlara geri dönüş yapamayan bir tüketici konumundadır.

-İnternet sitelerinin çoğunlukla HTML yani (HyperText-Markup Language) tabanlı olmasından dolayı, böyle bir web sitesi kurabilmek için HTML' den anlamak ve bu kodlama bilgisine sahip olmak gerekmektedir.

Web 2.0: Web 2.0 uygulaması ilk kez 2004 tarihinde (O'Reilly ve MediaLive International tarafından) düzenlenen bir Web konferansında Google, Amazon, Ebay, msn, Yahoo gibi internet öncüleri tarafından Web'in geleceği konusunda açıklamalar yapılırken ortaya çıkmıştır (Genç, 2010: 237).

Web 2.0 uygulaması kullanıcılar arasında iletişim ve etkileşimi mümkün kılmakla birlikte, çeşitli içeriklerin oluşturulması ve kullanıcıların aralarında bu içerikleri paylaşabilmesi bu uygulamanın temelini oluşturmaktadır. Bu sebeple Web 2.0 uygulaması internette yer alan çeşitli sayıdaki iletişim araçlarının, sosyal medya platformlarının, ansiklopedilerin ve blogların ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır (Kutup, 2010: 13). Web 2.0 uygulamasında içerikler birçok medya unsurundan meydana gelmektedir. Kablosuz erişim mümkün olmakta ve kullanıcının memnuniyeti esas alınmaktadır. Bunun yanı sıra bu uygulama sayesinde sosyal medya platformları internet üzerindeki en popüler yerler olmuştur. Günümüz cihazları dokunmatik olarak kullanılabilirken,

içerik hafızaları ise megabyte'lardan gigabyte'lara kadar artmıştır. İnternete sahip olan bütün insanlar kullanıcı-katılımcı olarak bilgi, belge ve diğer birçok medya öğelerine de erişebilmekte ve bunları talep edebilmektedir (Aksu, Candan ve Çankaya, 2011: 32).

Web 3.0: İnternetin gerçek anlamda kendini göstermiş olduğu, yapay zekâ denilen insan hayatını kolaylaştıran teknolojinin ortaya çıktığı Web 3.0 uygulaması semantik ya da ontolojik web olarak da isimlendirilmektedir. Web 3.0 teknolojisi, yapay zekâ olarak adlandırılan makinelerin birbirilerine sorular sorabildiği ve etkileşim içerisinde bulunduğu, internette yer alan çeşitli içeriklerin yine birbiriyle ilişkili durumda olabildiği bu sayede internetin devasa bir bilgi deposu durumuna dönüştüğü önemli bir buluş olmuştur (Yağcı, 2009: 140). Semantik yani diğer adıyla anlamsal ağ olarak adlandırılan Web 3.0, verilerin anlamlarını ve tanımlarını genişleterek kullanıcıların internette araştırma yapmalarını kolaylaştırmış ve iş yapma şekillerini de değiştirmiştir. Öyle ki kavramların, kişilerin ve verilerin anlamlandırılmasına yönelik işlemlerde veriler otomatik bir hale gelmiş, bütünleştirilmesi sağlanmış ve böylece bütün bunlar tekrar daha iyi kullanılabilir hale getirilmiştir. Anahtar sözcüklerin kullanılması aracılığıyla yapılan internet aramaları artık Web 3.0 teknolojisinin de yardımıyla sorunumuzu daha iyi anlatabildiğimiz aramalara yerini bırakmıştır (Emiroğlu, 2009: 154).

Bu teknoloji sayesinde internet kullanıcıları videolar içerisinde belirli özel unsurları da arama olanağına sahiptirler. Günümüze gelinceye kadar internet kullanıcıları Google Görseller kısmında istedikleri belgeleri erişebilmek için resimlere verilen adlar ve görsel içerisinde yer alan nesnelerden yardım alıyorlardı. Ancak semantik teknoloji sayesinde istediğimiz videoları kullanmak için video içerisinde yer alan unsurlar arama kısmına girilerek bulunabilecek. Çok uzun bir

videoya sahip güvenlik kamerası görüntülerinde yer alan belirli hareketleri tespit edebilmek için etiketleme yapmaya izin verilen bu teknolojiye, video içinde medya arama özelliğinin yanı sıra güvenlik özelliği de çok yaygın bir biçimde kullanılacak.

2.5. Sosyal Medya Uygulamaları

Web 2.0 teknolojisinin ortaya çıkmasıyla birlikte yaygınlaşmaya başlayan sosyal medya araçları, internette rahatça paylaşım yapabilmeyi kolaylaştıran bir yenilik meydana getirmiştir. Sosyal medya platformlarının sayısının gittikçe artması sonucunda kullanıcıların birbiriyle etkileşim halinde olması ve iletişim kurması sıklaşmış, bu ise internetin kullanımını çok üst noktalara taşımıştır. Sosyal medya hesabı olan kullanıcılar bu tür sitelerde farklı çevrelerdeki insanlarla iletişim kurmaktan daha çok öncelikli olarak kendi yakınları ve çevreleriyle iletişim kurmayı tercih etmektedir. Görüldüğü üzere günümüzde sosyal medya platformları bireylerin birbiriyle tanıştığı, konuştuğu, paylaşımlarda bulunduğu ve bu şekilde yeni kişilerle tanışarak ilişkilerini geliştirdiği sanal sosyal ortamlar haline gelmiştir. Sosyal medya platformlarının temelini, bu ağları kullanan bireyler ve onların arkadaşlık kurmuş olduğu kişiler oluşturmaktadır. Kullanıcı sosyal medya hesabında kendi profilinin gizli ya da gizli olmamasına yine kendisi karar verebilmektedir (Büyükşener, 2009: 19).

Sosyal medya araçlarını değerli kılan unsur, bu sanal ağlarda paylaşım yapmanın basitleştirilmesidir. Kullanıcılar, bu sanal ortamlardaki içerikleri, paylaşma sayesinde diğer kullanıcılara daha hızlı ve kolay gönderebilmekte ve bu içerikleri beğenerek veya bunlara yorum yaparak geri bildirim de yapabilmektedirler (Zengin, Zengin, & Altunbaş, 2015: 47). Sosyal medya ortamları aracılığıyla yapılan bu paylaşımlar

sayesinde ortaya çıkan iletişimler iki birey arasında olabildiği gibi bir kullanıcıdan milyonlarca kullanıcıya da ulaşabilmektedir (Doğdubay, 2012: 140).

Sosyal medya dediğimiz olgunun insan yaşamına yeri geldiğinde olumlu yeri geldiğinde olumsuz birçok yönü bulunmaktayken, çok değişik türde olan sosyal medya platformları aynı zamanda bireyin farklı alanlarda farklı ihtiyaçlarına da cevap verecek şekilde donatılmıştır. Örneğin, blog için bakıldığında; Blogspot, Wordpress, Blogcatalog, forumlar için; Answers, Yahoo!, Epions, video paylaşımları için; Youtube, Justin.tv, Flickr, Scribd, Ustream, mikro bloglar için; Foursquare, Google buzz, Twitter, sosyal ağlar için; Myspace, Facebook, LinkedIn, PatiensLike Me, Orkut, sosyal haberler için; Reddit, Digg, wikiler içinse; Scholarpedia, Wikipedia, AskDrWiki gibi internet sitelerinin hizmet sağladığını ve bunların her birinin milyonlarca kullanıcı tarafından takip edildiğini, ayrıca milyonlarca liralık servet değerinde olduğunu görmekteyiz (Gündüz ve Pembecioğlu, 2015: 319).

2.5.1. Facebook

Facebook sosyal medya sitesi, Harvard Üniversitesinde eğitim gören ve Bilgisayar Mühendisliği bölümü öğrencisi olan Mark Zuckerberg isimli bir öğrenci tarafından 4 Şubat 2004 yılında “The Facebook” ismiyle kurulmuştur. Bir zaman sonra Zuckerberg bu sosyal ağı daha yaygın hale getirebilmek adına 2005 yılında “Facebook.com” olarak yeni bir isimle değiştirmiş ve bunun sonucunda zamanla bu siteyi yaygınlaştırma hedefine ulaşmıştır. (Toprak vd., 2009: 44). Mark Zuckerberg Facebook’un kurucusu olmakla birlikte aynı zamanda da CEO’sudur. Zuckerberg, Facebook’u kurma amacının, kullanıcıların bu sosyal medya sitesi üzerinden sanal ortamda içerik paylaşabilmelerine imkân tanımak ve dünya

üzerinde yer alan diğer kullanıcılar ve insanlarla iletişim halinde olabilmelerini sağlamak olarak açıklamaktadır (Luca, 2011: 14).

Facebook ilk zamanlarda içerisinde sadece Harvard Üniversitesi öğrencilerinin olduğu ve ayrı bir grubun yine özel izin alarak kullanabildikleri bir siteydi. Fakat iki ay gibi kısa bir süreden sonra Boston civarında yer alan okullar ile Ivy Ligi olarak adlandırılan okullar da bu gruba dâhil oldu ve aradan geçen 1 yıl sonra ise ABD'deki tüm eğitim kurumlarında yaygınlaşmaya başladı. Facebook sitesi kendisini ilk olarak okullarda göstermeye başladığı sıralarda öğrenciler bu siteye sadece okulda kullandıkları e-posta adresleriyle kayıt olabiliyordu. Ancak ilerleyen teknoloji ve imkânlarla birlikte ağ şirketleri de bu sürecin içine dâhil olmuş ve 11 Eylül 2006 yılında Facebook sitesi sınırlarını daha fazla genişleterek çok sayıda kullanıcının kayıt olmasını sağlamak adına bütün e-posta adresleriyle üye olabilmeyi mümkün kılmıştır. Facebook sitesinin giderek kullanıcının daha da artması sonucunda sitenin bütün dünyada kullanımı ücretsiz hale getirilmiştir (Gündüz ve Pembecioğlu, 2013: 311).

Facebook uygulamasını diğer sosyal medya araçlarından farklı kılan özelliği onun web sayfaları, videolar, bağlantı listeleri, dijital görüntüler, tartışma grupları gibi birçok enformasyon ve medya teknolojilerine sahip olan bütünleşik bir uygulama olmasıdır (Fuchs, 2014: 15). Bireylerin Facebook sitesini kullanım amaçlarına baktığımızda arkadaşlarını ekleme, takip etme, çok sayıda foto yükleme, yazı, video ve link paylaşma olarak gösterilebilir. Ayrıca Facebook kullanıcıları sitede arkadaş arama özelliği sayesinde tanımadığı insanlar konusunda da bilgi sahibi olabilmekte. Kullanıcılar Facebook aracılığıyla, kendi görüşleri ve kişisel özellikleri ile ilgili ipuçları sunmaktadırlar. Hangi yaşta olursa olsun her yaştan kullanıcılar Facebook'ta istedikleri şeyi arayabilmekte

ve istedikleri içerikleri paylaşabilmektedirler (Murphy, 2010: 66).

Kuruluşundan bu yana sosyal medya ağı olan Facebook sitesi her geçen sürede sürekli olarak popülerliğini arttırarak devam ettirmiş ve şimdi de günümüzde en sık kullanılan sosyal ağ siteleri içerisinde olmayı başarmıştır. Facebook’u böylesine yaygın bir şekilde kullanılmasının sebeplerine baktığımızda ünlü insanların bu sosyal medya sitesinde paylaşım yapabilmek için hesap açabilmesi, eski okul ve çocukluk arkadaşlarını bulmak istemesi ve onlarla yeniden buluşma düşüncesi, bireylerin etiketlenmiş fotoğraf albümlerini yükleyebilmesi, gündemdeki olaylarla ilişkili olumlu ve olumsuz görüş bildiren grupların oluşturulması ve görsel ya da işitsel medya paylaşımı sayılabilir (Kuşay, 2013: 32).

2.5.2. Twitter (X)

Sosyal medya sitelerinin ve uygulamalarının popülerleştiği ve hızlı bir şekilde sayısının arttığı günümüzde en sık kullanılan ve en gözde olan sosyal medya araçlarından biri de Twitter’dır. Jack Dorsey 2006 yılında Amerikada mikroblog bir site olarak tasarladığı Twitterın kurulumunu yapmıştır. Bu site bilinenlerin aksine görsel içeriklerin yer almadığı ama yazı ve metinlerin yer aldığı bir site olarak programlanmıştır. Twitter, kullanıcılarına 140 karakterden oluşan ‘tweet’ adını verdiği kısa yazılar yazma imkânı sunmaktaydı. Yine Twitter, Facebook gibi kullanıcılara arkadaş ekleme ve arkadaş olma gibi özellikler sunmuyordu ama onlara birbirilerini takip etme ya da takipçi olma olanağı tanıyordu. Tweet kelimesinin anlamı Türkçe’de cıvılda demektir. Twitter logosunda yer alan ve kanatlarını açmış bir şekilde görünen mavi kuşun ismi Larry’dir ve erkektir. Kuşun görünümü daha öncesinde biçimsiz, komik ve kaba gibi görünüyorken günümüzde daha

göze hitap eden estetik bir duruma getirilmiştir. Bu kuş eskiden daha kaba ve komik görünürken, son zamanlarda daha estetik hale getirilmiştir. Twitter kullanıcılarının atmış olduğu tweetler, kullancının ayarlarına göre ya herkes tarafından ya da sadece takipçileri tarafından görülebilmektedir. Bunun yanı sıra takipçilerinin sayısını ve kimler tarafından takip edildiklerini de kullacılar twitter profillerinde görebilmektedirler. Kullanıcı isterse başka birinin tweetlerini retweet edebilir ve kendi profil sayfasında yeniden yayınlatabilir. Yıllar geçtikçe adını daha çok duyuran ve takipçi kitlesini hızlı bir şekilde artıran Twitter'ın günümüz rakamlarıyla 350 milyon aktif kullanıcısı bulunmaktadır. Twittwe 2014 senesinde dünyanın en değerli 100 şirketi içerisinde 71. sırada yer almıştır. Bununla birlikte dünyada en yoğun şekilde kullanılan 8. büyük internet sitesi olma özelliğine de sahiptir. Ortalama olarak Twitter'da geçirilen günlük süresi 9.12 dakika olmaktadır. Yine yaklaşık olarak günlük 98 bin tweet atılmaktadır (Eraslan ve Çakıcı Eser, 2015: 140).

Hem tek taraflı hem de çift taraflı bağlantıları içeren twitter; bilgi kaynağı, politika, haber, iş dünyası, eğlence ve boş zamanları geçirmede tartışma ortamı olarak kullanılmaktadır. Kullanıcılar Twitter'ı birçok farklı özelliğinden dolayı kullanılmaktadırlar. Bunlar genellikle (Bayraktutan vd., 2012: 16).

- Twitter'ın sohbet etme ve diyalog kurma özelliği
- Twitter'ın birçok kullanıcı ile dayanışmayı ve birlikteliği mümkün kılması
- Öz iletişimi ve öz ifadeyi olanaklı kılması
- Statüyü güncelleyebilme
- Haber ve bilgi paylaşımına olanak tanınması
- Reklam ve pazarlama olanağı

İş adamı Elon Musk, 27 Ekim 2022 tarihinde yaklaşık 44 milyar ABD doları harcayarak Twitter'ı satın aldı. Bu sa-

tın alma olayından sonra twiter platformunda nefrete yönelik içerik ve söylemlerin arttığı yönünde iddialarla kendisi eleştirilmiştir. Fakat Elon Musk bu söylemlerin doğruyu yansıtmadığını bilakis kullanıcı sayısı artarken twitterdaki nefret içerikli ifadelerin azaldığını belirtmiştir. Musk, 20 Aralık 2022 tarihinde, yerine yeni bir CEO bulunmasından sonra CEO'luk görevini bırakacağını bildirmiştir. Daha sonra Musk, Temmuz 2023 tarihinde Twitter'ın ismini "X" olarak değiştirdi ve Twitter'ın kuş logosunu aşamalı bir şekilde kaldırılacağını duyurdu (tr.wikipedia.org, 2024).

2.5.3. Youtube

İlk zamanlarda YouTube sitesi sadece videoların yüklendiği bir internet ortamı gibi algılanmış olsa da, gün geçtikte amatör olarak başka kullanıcıların yüklemiş oldukları videolar bu kuruluş amacını büyüttüştür. Temel özellikleri ile incelendiğinde paylaşılan profesyonel ve amatör videolar ya da içerikler; haber, eğlence, teknoloji, eğitim ve müzik gibi sınıflandırmalara ayrılıyordu. YouTube sitesi kurulduğunda ilk başlarda slogan sözcüğü "Your Digital Video Repository" (Dijital Video Deponuz) olurken, zamanla popülerliği arttıkça bu sözcük adını "Broadcast Yourself" (Kendin Yayınla) sözcüğüne bırakmıştır. Meydana gelen bu değişiklik aslında ilk zamanlar sadece bir video yükleme sitesi olarak görülen YouTube'un zamanla kullanıcıların birbiriyle etkileşimli olarak video yükledikleri bir site haline gelmiştir (Çomu, 2012: 75).

Youtube sitesinde yer alan kanallar, erişilebilir olmaları ve içeriklerinin konu açısından çeşitliliğine göre belirli sınıflara ayrılmıştır. "Youtuber" olarak sınıflandırılan kanallar, normal kişilerin sahip olduğu, kullandığı kanallardır ve burada kısa videoların paylaşılabilmesine olduğu kategori-

sindeki kanallar, bireysel kullanıcıların sahip olduğu standart kanaldır ve burada daha kısa videoların paylaşılmasına izin verilmektedir. “Yönetmen” kategorisindeki kanallar ise profesyonel içerik üreticileri ve film yapımcıları için video boyutunun daha fazla olduğu kanallardır. “Müzisyen” kategorisinde ise müzik videolarının yüklendiği kanallar yer almaktadır. “Komedyen” kategorisi mizahi içerikli videoların yer aldığı; “Uzman” kategorisi ise belirli ilgi alanları üzerine video içeriklerinin bulunduğu kanallardır (Sepetçi, 2017: 43).

Sahip olduğu üstün seviyedeki birçok nitelikleri sayesinde Youtube sosyal medya sitesi diğer sosyal medya platformlarından ayrılarak öne çıkmaktadır. Bahsedilen bu nitelik ya da özelliklerinin şu şekilde sıralanması mümkündür (Alper, 2012: 116):

- Kullanıcıların sınırsız sayıda videoya ulaşım olanağına sahip olması,
- Kullanıcıların şahıslarına ait, kendi özel kanallarını kurabilmeleri,
- Youtube EDU altyapısı sayesinde tamamen eğitim odaklı videoların izlenebilmesi,
- Video içeriklerinin etkileşimli olarak farklı sosyal ortamlarda da paylaşılabilmesi
- Videoların kişisel sitelerde “embed” kodları ile yüklenebilmesi,
- Kullanıcıların abone oldukları sayfalara yüklenen videolardan geri bildirim alma imkânı sunması,
- Videoları izleyen kullanıcılara ilişkin istatistiksel verilere erişilebiliyor olunması,
- Kullanıcının kendi kanal profilini özelleştirilebiliyor olması,

- İzlenen videoların özelliklerine bakılarak önerilen içeriklerin ya da videoların sitenin ara yüzünde gösteriliyor olması,
- Kullanıcılara izlenebilecek videoları listeleyebilme imkânı sunması ve bu videoları grup grup yapmasına izin veriyor olması,
- Kullanıcılara daha sonra izle özelliği sayesinde (watch later) istediği şekilde izleme olanağını sunuyor olması,
- Yüksek çözünürlükte (HD, 4K) gibi videoların yüklenmesine imkân tanınması,
- Kullanıcıların izleyecekleri video çözünürlüğü kalitesine uygun olarak bunları değiştirip izleyebilmesi ve video içerik üreticilerinin Adsense yoluyla reklamlardan veya markalarla sponsorluk anlaşmaları yaparak kazanç sağlaması.

2.5.4. Bloglar

“Blog”, İngilizcede “weblog” sözcüğünün sıkça kullanılan kısa adıdır. Blog’un tanımına baktığımızda, kullanıcının herhangi özel ve teknik bir bilgi ihtiyacı olmadan teknik bir bilgi gerektirmeden, kendi isteklerine göre rahatça istediği bir biçimde ve şekilde yazdığı, günlük yazmaya benzeyen web siteleri şeklinde tanımlaması yapılabilir. Blogların oluşturulması ve güncellenmesi çok basit işlemler olduğundan kullanıcıların internette bu işlemleri yapabilmesi için herhangi üstün teknik bir bilgiye ya da programlama dili bilgisine sahip olmalarına ihtiyaçları yoktur (Ali kılıç ve Onat, 2007: 903). Blog uygulamaları, internet web sitelerine benzer yüksek maliyete ihtiyaç duyulan, teknik bilgilere sahip olmayı gerektiren internet siteleri değildir. Bunun yanı sıra bilgisayar teknolojisini çok rahat kullanabilen, basit internet kullanma

bilgisine sahip olan her kullanıcı istediği blogu hemen oluşturabilir (Karcioğlu ve Kurt, 2009: 3).

Bloglar herhangi bir teknik bilgiye ihtiyaç duyulmaması ve basit bir kullanımının olması nedeniyle birçok müşteri ve farklı türdeki işletme ve şirketler tarafından da aktif bir biçimde kullanılmaktadır. Blog uygulamaları sayesinde kullanıcılar birçok hizmet ve ürün ile ilgili bilgi sahibi olabilmekte, kullanıcıların deneyimleri ile ilgili yorumları okuyabilmekte ve aynı şekilde kendi kullandığı ürün veya hizmetler konusunda da deneyimlerini paylaşabilmektedir. Bunun sonucunda şirketler ve işletmeler müşterileri olarak kabul ettikleri potansiyel grupları bu sosyal medya platformları sayesinde tanıyarak, kendi hizmet ve ürünlerine ilişkin reklam ve tanıtımlarını daha iyi ve daha ucuz bir yöntemle yapabilir ve ürüne ait fotoğrafları da blog sitelerine koyarak ürünlerin satışını sağlayabilir. Blog siteleri bütün bu nitelikleri sebebiyle en popüler sosyal ağ platformlarından biri olmuştur (Sin vd., 2012: 328).

Blogların, farklı türdeki içerik ve yayınların bütün dünyada ve aynı anda çok hızlı bir biçimde paylaşılmasını ve yayınlanmasını sağlayan ucuz maliyete sahip olması, erişebilirliği ve kullanımının basit olması, rahatlığı ve kontrolden uzak olmaları gibi taşıdığı özellikleri, ortaya çıkışlarından kısa bir müddet sonra onların dünyanın birçok bölgesine hızla yayılmalarına sebep olmuştur. Bloglar birçok farklı amaçlarla kullanılmıştır. Örnek verecek olursak; Kurumsal tanıtım blogları, kişisel hobi blogları, eğitim kurumlarına ait bloglar, politik kampanya blogları ve sivil toplum kampanyalarına ilişkin bloglara kadar çok büyük çapta kullanım alanları olmuştur (Özüdoğru, 2014: 42).

2.5.5. Foursquare

Foursquare sitesi 2009 senesinde kurulmuş ve daha sonra zamanla kullanımı artmıştır. Tüm dünyada toplam insan sayısı 6 milyarı geçerken yine 55 milyon insan tarafından bu sitede her gün check-in işlemi yapılmaktadır. Foursquare, kullanıcıların tarafından sıklıkla tercih edilen bir sosyal medya platformudur. Foursquare sosyal medya platformu 2014 tarihinde check-in özelliğini Swarm isimli sosyal medya sitesine aktarmış ve zaman içerisinde sadece yer ve mekân bulmaya ilişkin özellikte bir site durumuna gelmiştir (tr.wikipedia.org, 2023).

2.5.6. Google+

Google Plus uygulaması Twitter ve Facebook sitelerinde de olduğu gibi fotoğraf ve videolarımızı paylaşmamıza, arkadaşlarımızı eklememize yarayan bir sosyal medya sitesidir. Google Plus sitesi diğer sosyal medya siteleri ile birbirine benzeyen özellikleri kendisinde barındırırken aynı zamanda bu site üzerinden YouTube, Gmail, Google Maps ve Crome gibi uygulamalara da rahatlıkla geçiş yapılabilmektedir. Bu özelliklerinin dışında Google Plus sitesi birçok özelliğine ek olarak hangouts özelliğiyle de arkadaşlarımıza fotoğraf ve video göndermemize, çoklu şekilde sohbet yapabilmemize de olanak tanımaktadır (tr.wikipedia.org, 2023).

Google Plus'ın kullanılmaya başlandığı ilk sıralarda davet etme özelliğiyle bu siteye üyeliğini yapmak olanaklıydı. Fakat daha sonraları 18 yaşın üzerindeki her bireyin üye olmasının mümkün olduğu bir platform olmuştur. Kısaca Google Plus'ın özelliklerinden bahsetmek gerekirse, profil bilgilerimizde yer alan isim, soyisim, yaşamış olduğumuz yer ve yaptığımız meslek gibi kişisel bilgilerimizi arkadaşlarımızla paylaşabilmekteyiz. Çevreler seçeneğini kullanarak ise, gör-

mek istediğimiz kişilerin paylaşımlarını, paylaşım yapmak istediğimiz kişileri ve paylaşımlarımızı herkes ya da hiçkimse gibi kimlerin görmesine izin vereceğimizi ayarlayabiliyoruz. Gruplar seçeneğine geldiğimizde ise bu özellik sayesinde ortak ya da benzer konularla ilgilenen kişileri veya arkadaşları bulabilmekte ve ilgilendiğimiz alanlara ilişkin özellikte olan gruplar oluşturabilmekteyiz.

2.5.7. LinkedIn

Çalışanların birbiriyle ilişkilerini ve iletişim halinde olmalarını amaçlayan LinkedIn sosyal medya sitesinin amacı, profesyonel olarak iş yapan insanların bu iletişim kurma yöntemi sayesinde daha sağlıklı daha verimli ve daha başarılı olmalarını sağlamaktır. LinkedIn'e katılan kullanıcılar uğraşmış oldukları işte kendilerini daha profesyonel hale getirebilmek için o işle ilgili olan haberler, iş ilanları ve güncellemelere dair birçok bilgi ve belgelere ulaşabilmektedir. LinkedIn sosyal medya sitesinin kurulduğu tarihten bu yana kullanıcı sayısı sürekli olarak artmış ve bugün dünya üzerinde 200 ülkede ve toplamda 300 milyonu aşan üye sayısı bulunmaktadır (tr.linkedin.com, 2023).

LinkedIn sosyal medya sitesinin kuruluşu 2002 tarihinde kurucu ortak Reid Hoffman tarafından kendi oturma odasında kararlaştırılmış ve bu site resmi olarak 5 Mayıs 2003 yılında açılmıştır. Jeff Weiner şirketin CEO'su 'dur ve yönetim ekibi Electronic Arts, Microsoft, Yahoo!, Google, PayPal ve TiVo gibi şirket ve firmalarda yöneticilik görevini ifa etmiş tecrübeli insanlardan meydana gelmektedir. LinkedIn'in çok kısa bir süre içerisinde kullanıcı sayısı milyonları bulurken yine bu sitenin benzer sosyal medya araçları gibi kullanımının basit bir şekilde olması ve herhangi bir ücret gerektirmemesi onun çok kısa bir zaman içerisinde popüler bir hale gelmesine sebep olmuştur (Butor ve Taylor, 2009: 4).

2.5.8. TikTok

TikTok ya da diğerk ismiyle Çin’de Douyin olarak bilinmektedir. Müzik temelli bir uygulama olarak programlanan bu sosyal medya aracı aynı zamanda video oluşturma ve paylaşmanın yanında kullanıcılarına canlı yayın olanağı da sağlamaktadır. TikTok 2016 yılının Eylül ayında ByteDance tarafından piyasaya sürüldü. TikTok uygulaması Asya’da kısa video olarak bilinen kategorine birinci sırada yer almakta ve dünya üzerinde birçok ülkeye de yayılmış durumdadır. Kısa süreli müzik videolarının sayesinde çok az bir zamanda en hızlı büyüyen bir uygulama haline gelmiştir. TikTok kullanıcılarına dans, komedi, müzikal, oyunculuk, dudak senkronizasyonu gibi çeşitli şekillerde kullanma olanağı sunmakta ve diğerk türlerde, kısa videolar üretmelerine de imkân sağlamaktadır. Ayrıca TikTok kullanıcı sayısı 150 ülkede 1 milyar barajını aşmıştır. TikTok sosyal medya aracı kullanıcılarının dans, komedi ve eğitim gibi türlerde on beş saniye ile üç dakika süre arasında değişen çeşitli ve kısa zamanlı videolar oluşturmalarına da en uygun zemini sunmaktadır. TikTok, 2016 yılının Eylül ayında Çin pazarında “Douyin” ismiyle uluslararası olarak bilinen TikTok uygulaması daha sonrasında 2017 yılında Çin’in sınırlarını aşarak çoğu pazarda iOS ve Android için piyasaya sürüldü. 2 Ağustos 2018’de başka bir Çin sosyal medya hizmeti olan musically ile birleştikten sonra dünya çapında kullanılabilir hale geldi. Şu an TikTok ile dünya çapında rekabet yaratan hizmetler YouTube Shorts ve Instagram Reels uygulamalarıdır (tr.wikipedia.org, 2024).

2.5.9. Instagram

Instagram sosyal medya sitesi fotoğraf merkezli bir uygulama olmakla birlikte fotoğrafların çok daha profesyonel şekilde kullanılmasına ve görünmesine de imkân sunarak insanların dikkatini çekmiştir. Instagram bu özelliğı sayesinde kullanıcıları bir fotoğrafçıya dönüştürmüş ve bu durum ins-

tagramın kısa bir zamanda 100 milyon kullanıcı barajını aşmasını sağlamış ve böylece site ciddi bir başarıyı elde etmiştir (Özutku, Çopur, Sığın, 2014: 137). İstatiksel olarak Instagram kullanıcıları incelendiğinde ortalama olarak günlük 55 milyon fotoğrafın yüklenip paylaşıldığı, 1.2 milyar kadar beğenin yer aldığı ve aktif diyebileceğimiz kullanıcı sayısının ise 150 milyon civarında olduğu gözlenmektedir. İşte bu rakamlar bize Instagram'ın ne kadar hızlı bir biçimde büyüyen bir sosyal medya platformu olduğunu anlatmaktadır. Instagram uygulaması sadece mobil olarak kullanılabilir. Bu nedenle Instagram uygulaması cep telefonları ve tablet bilgisayarlarla ile kullanılabilen bir uygulama olmuştur (Yeniçikıtı, 2016: 96).

Instagram'da fotoğrafların etiketlenebilmesi özelliği, diğer sosyal medya platformlarının içerisinde onun önemli oranda popüler olmasını sağlayan sebeplerden biri olarak gösterilebilir. Literatürde "Hashtag" ifadesiyle isimlendirilen etiketleme anlamına gelen bu özelliğin Instagram'a eklenmesinden sonra Instagramı kullanan aktif kullanıcıların sayısında ciddi bir yükseliş olduğu görülmüştür. Hashtag ismiyle adlandırılan "#" işaretin herhangi bir fotoğrafa rahatlıkla erişilebilmesini ve bu fotoğrafların kategorileştirilmesini sağlamak amacıyla bu tür medya unsurlarının etiketlenme yöntemiyle bir konu ya da başlık altında toplanıp oluşturulmasını ifade etmektedir. Yorum kısmında ya da açıklama alanında paylaştığımız fotoğraf veya medyanın önüne "#" işaretini getirerek yazacağımız herhangi bir hashtag o fotoğraflar için bir ipucu, bir anahtar vazifesi olarak kabul görmekte ve bu kelimeye göre arama yapılmak istendiğinde o tür fotoğraf ya da medya unsurları arama sonucunda karşımıza çıkmaktadır. Kullancılar Instagram'da fotoğraf alanında yer alan bir fotoğrafla ilgili düşüncelerini belirtebildikleri ve beğenilerini ifade edebildikleri gibi bu tür paylaşımlara kolayca erişebilmeleri açısından doğru hashtag kullanmaları da büyük önem taşımaktadır (Türkmenoğlu, 2014: 97).

Diğer benzer sosyal medya platformları ile karşılaştırıldığında Instagram uygulaması daha seçkin bir sosyal medya aracı olma özelliğiyle ön plana çıkmaktadır. Bunun sebeplerini sırayla yazmak gerekirse şunları söyleyebiliriz;

- Instagram, bilinen sosyal medya platformları gibi bilgisayar tabanlı bir uygulama değil aksine mobil tabanlı bir uygulama olarak programlanmıştır.
- Android teknolojisinin en yoğun olarak kullanıldığı 2010 yıllarının başlarında, Iphone kullananların sayısı daha az olduğu halde Instagram uygulaması ilk başlarda yalnızca IOS işletim sisteminde çalışmıştır. Bununla birlikte Iphone kullanılarak çekilen fotoğrafların çok sevilmesi ve Instagram üzerinde popüler olması nedeniyle “iphonography” ismiyle bir akım oluşmuştur.
- Fotoğraf temelli olan daha çok görsel medyanın yer aldığı Instagram sosyal medya platformunun bu gözde özelliği onu ünlüler ve sanatçılar gibi toplumun birçoğu tarafından bilinen insanların sık bir şekilde kullandıkları sosyal bir ağ haline gelmiştir.

Dünyaca üne sahip olan WE ARE SOCIAL sosyal medya araştırma şirketinin 2018 yılı Ocak ayına ilişkin verilerine göre Instagram kullananların sayısının 800 milyon civarında olduğu ve bu sayının internet kullacılarının içerisinde %11’lik bir rakama tekabül ettiği ortaya çıkmıştır. Instagram kullanıcılarının cinsiyetine ilişkin verilere bakıldığında ise bunların % 49,6’sını kadınlar oluştururken %50,4’ünü ise erkek kullanıcılar oluşturmaktadır. Yaşa ilişkin verilerde ise aktif olarak siteyi kullanan 18-24 yaş aralığında olanların 128 milyonunu kadın, 117 milyonunu erkek, 25-34 yaş aralığında olanların 117 milyonunu erkek ve 117 milyonunu kadın, 65 yaş ve üzerinde olanların ise 8 milyonunu kadınlar, 9 milyonunu da erkek kullanıcılar oluşturmaktadır. Verilerden ortaya çıkan sonuçlara göre Instagram kullanan insanların büyük bir kısmının gençlerden oluştuğunu söylemek mümkündür (www.recrodigital.com, 2023).

3. SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ALAADDİN KEYKUBAD KAMPÜSÜNDEKİ BİREYLERİN INSTAGRAM KULLANIMINA İLİŞKİN MAHREMİYET YÖNELİMLERİNİN ÇÖZÜMLENMESİ

3.1 Araştırmanın Metodolojisi

Bu araştırmanın ortaya konmasında nicel araştırma yöntemi kullanılacaktır. Nicel araştırma olarak anket yöntemi kullanılacak ve bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular analiz edilip yorumlanacaktır. Bunları yaparken asıl amaç ise Instagram uygulamasının temel amacını ve yapısını çözümlemek ve buna bağlı olarak kullanıcıların mahremiyete olan bakış açılarını ortaya koymak olacaktır.

Araştırmada yaklaşık 58 soru sorulmuştur. Araştırma ‘Instagram Kullanıcılarının Mahremiyete Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi’ konusunda yapılacaktır. Yine Araştırmada 5’li Likert ölçeği olarak; 1=Kesinlikle katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum ve 5=Tamamen Katılıyorum cevapları kullanılacaktır. Instagram kullanıcılarının yapmış oldukları paylaşımların sayısı, Instagramda geçirdikleri süre ve ne tür post ve paylaşımları beğendikleri anket yöntemi ile belirlenecek ve bu çalışma neticesinde elde edilen bulgular yorumlanarak kullanıcıların mahremiyet yönelimleri açıklanmaya çalışılacaktır.

3.2. Araştırmanın Uygulanması ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Selçuk Üniversitesi oluşturacaktır. Instagram ile mahremiyet arasındaki ilişkinin açıklanmasında örneklem olarak ise Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsündeki bireyler seçilmiştir. Selçuk Üniversitesini temsil edebilmesi açısından kampüste yer alan yaklaşık 600 kişiye anket uygulanacaktır. Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünün büyük olması ve kişi sayısının yüksekliği, araştırma sonuçlarının önemini de etkileyecektir.

3.3. Ölçüm Araçları

Bu araştırmada bireylerin mahremiyet yönelimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan “Mahremiyet Yönelimi” ölçeği kullanılacaktır (Baruh ve Cemalcılar, 2014). Bu ölçekle yine diğer ölçeklerden ayrı bir şekilde, bireylerin kendi mahremiyet kaygıları ile diğer bireylerin mahremiyetine ne ölçüde önem verdiklerini belirlemek amaçlanmıştır (Baruh vd., 2015: 6).

Bununla birlikte, “Mahremiyet Yönelimi” ölçeğinin dışında mahremiyet kavramının detaylı açıklayabilmek açısından “Röntgencilik” ölçeği de kullanılacaktır. Bu ölçekle de instagram kullanıcılarının birbirilerini ne ölçüde izlediğini/ röntgenlediğini ölçmek amaçlanmıştır. Bu aşamada ise Nabi ve arkadaşlarının (2003) geliştirmiş oldukları bu ölçek bu çalışmada kullanılacaktır.

3.3.1. Mahremiyet Yönelimini Ölçmeye İlişkin Ölçek Maddeleri

- 1- Özel hayatını korumaya özen göstermeyen kişilerin benim özel hayatıma saygı göstereceğine güvenmiyorum.
- 2- Kendi özel yaşamları hakkındaki detayları herkesle paylaşan birine sırdaş olarak güvenemem.

- 3- Özel hayatımın mahremiyetinin güvende olması için, arkadaşlarımın da kendi özel hayatları hakkında dikkatli olması gerekir.
- 4- Çevremdeki insanların kendi hayatlarının mahremiyetine (gizliliğine) ne kadar özen gösterdikleri benim özelimin ne kadar korunabileceğini etkiler.
- 5- Kişisel bilgilerimi istediğimden daha fazla kişi ile paylaşmış olmak beni kaygılandırıyor.
- 6- Kişisel bilgilerimin detaylarını birisiyle paylaştığım zaman diğer insanlarla bunları paylaşacağı hakkında endişe duyarım.
- 7- Etrafımdakilerin özel hayatım hakkında gereğinden fazla bilgiye sahip olduklarından kaygılıyım.
- 8- Kimlik bilgilerini paylaşmanın sonuçları hakkında kaygılıyım.
- 9- Mahremiyet (gizlilik) ile ilgili yasalar, kişilerin özel yaşamlarını koruyacak şekilde güçlendirilmelidir.
- 10- İnsanlar kişisel verilerin suiistimal edilmesine karşın yasal olarak korunmalıdırlar.
- 11- Eğer bugün bir anayasa yazacak olsaydım büyük ihtimalle kişisel mahremiyeti temel hak olarak eklerdim.
- 12- Bir kişi kendi mahremiyetini korumaya özen göstermiyorsa bile, ben elimden geldiğince o kişinin özel yaşamına burun sokmamaya çalışırım.
- 13- Başkalarının özel hayatlarına karışmamak için her zaman elimden geleni yaparım.
- 14- Başkalarının mahremiyetine saygı, sosyal ilişkilerde önemli bir öncelik olmalıdır.
- 15- Kendileri dikkat etmiyorsa bile, başkalarının mahremiyetine saygı göstermek benim için önemlidir.

- 16- Kendimin mahremiyeti kadar diğer insanların mahremiyetine de değer veriyorum.

3.3.2. Röntgencilik Düzeylerini Ölçmeye İlişkin Ölçek Maddeleri

- 1- İnsanların normalde görmediğim yüzünü gösteren sosyal ağlardan hoşlanırım.
- 2- İnsanların özel anlarını izlediğim sosyal ağlardan hoşlanırım.
- 3- İnsanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan sosyal ağlardan hoşlanırım.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma verilerinin istatistiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgular ve bulgular doğrultusunda genel değerlendirmelere yer verilmiştir. Bu doğrultuda yapılan analiz sonuçlarına göre katılımcıların demografik özellikleri ve ölçek maddelerinden alınan puanlara ilişkin veriler aşağıda yer alan tablolarda sunulmuştur.

4.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı özellikler aşağıdaki Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo-1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Demografik Özellikler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Erkek	309	51,5
Kadın	291	48,5
Toplam	600	100,0
Yaş		
16 ile 21 yaş arası	38	6,3
22 ile 27 yaş arası	32	5,3

28 ile 33 yaş arası	60	10,0
34 ile 39 yaş arası	212	35,3
40 yaş ve üzeri	258	43,0
Toplam	600	100,0
Eğitim		
İlköğretim	34	5,7
Lise	80	13,3
Üniversite	418	69,7
Lisansüstü	68	11,3
Toplam	600	100,0
Meslek		
Kamu sektörü	298	49,7
Özel sektör	103	17,2
Ev hanımı	64	10,7
Emekli	103	17,2
Öğrenci	32	5,3
Toplam	600	100,0
Aylık Hane Geliri		
0 ile 11500 TL arası	38	6,3
11501 TL ile 20000 TL arası	72	12,0
20001 TL ile 30000 TL arası	303	50,5
30001 TL ile 40000 TL arası	86	14,3
40001 TL ile 50000 TL arası	32	5,3
50001 TL ve üzeri	69	11,5
Toplam	600	100,0
Instagram Veri Gizliliği		
Hayır	370	61,7
Evet	230	38,3
Toplam	600	100,0

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların tanıtıcı özelliklerinin dağılımı yukarıda yer alan Tablo-1’de gösterilmektedir. Katılımcıların %51,5’i erkek iken %48,5’i ise kadındır. Katılımcıların %6,3’ü 16 ile 25 yaş arasında, %5,3’ü 22 ile 27 yaş arasında, %10’u 28 ile 33 yaş arasında, %10’u 34 ile 39 yaş arasında ve %43’ü ise 40 yaş ve üzeri katılımcıları oluşturmaktadır. Bireylerin %5,7’si ilköğretim mezunu, %13,3’ü lise mezunu, %69,7’si üniversite mezunu ve %11,3’ü ise lisanüstü mezunları oluşturmaktadır. Katılımcıların %49,7’sini kamu sektörü çalışanlar oluşturmakta, %17,2’sini özel sektör çalışanları oluşturmakta, %10,7’sini ev hanımları, %17,2’sini emekliler oluşturmakta iken %5,3’ünü ise öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların %6,3’ünü 0 TL ile 11500 TL arasında aylık gelire sahip olanlar oluştururken; %12’sini 115001 TL ile 20000 TL arasında aylık gelire sahip olanlar, %50,5’ini 20001 TL ile 30000 TL arasında aylık gelire sahip olanlar, %14,3’ünü 30001 TL ile 40000 TL arasında gelire sahip olanlar, %5,3’ünü 40001 TL ile 50000 TL arasında aylık gelire sahip olanlar ve %11,5’ini ise 50001 TL ve üzerinde aylık gelire sahip olanlar oluşturmaktadır. Instagrama üye olurken veri gizliliği ilkesini okumayanların oranı %61,7 iken okuyanların oranı ise sadece %38,3 ile sınırlı kalmıştır.

Tablo-2: Katılımcıların Mahremiyet Yönelimi Merkezi Eğilim İstatistikleri

Mahremiyet Yönelimi	N	Min.	Max.	X̄	SD
İnsanlar kişisel verilerin suiistimal edilmesine karşı yasal olarak korunmalıdırlar.	600	2	5	4,61	0,62
Mahremiyet (gizlilik) ile ilgili yasalar, kişilerin özel yaşamlarını koruyacak şekilde güçlendirilmelidir.	600	2	5	4,68	0,55
Eğer bugün bir anayasa yazacak olsaydım büyük ihtimalle kişisel mahremiyeti temel hak olarak eklerdim.	600	2	5	4,52	0,66

Kişisel bilgilerimi istediğimden daha fazla kişi ile paylaşmış olmak beni kaygılandırıyor.	600	1	5	4,32	0,93
Kimlik bilgilerini paylaşmanın sonuçları hakkında kaygılıyım.	600	1	5	4,39	0,87
Etrafımdakilerin özel hayatım hakkında gereğinden fazla bilgiye sahip olduklarından kaygılıyım.	600	2	5	3,96	0,93
Kişisel bilgilerimin detaylarını birisiyle paylaştığım zaman diğer insanlarla bunları paylaşacağı hakkında endişe duyarım.	600	2	5	4,01	0,90
Kendileri dikkat etmiyorsa bile, başkalarının mahremiyetine saygı göstermek benim için önemlidir.	600	2	5	4,45	0,71
Kendimin mahremiyeti kadar diğer insanların mahremiyetine de değer veriyorum.	600	2	5	4,47	0,70
Başkalarının özel hayatlarına karışmak için her zaman elimden geleni yaparım.	600	1	5	4,43	0,76
Başkalarının mahremiyetine saygı, sosyal ilişkilerde önemli bir öncelik olmalıdır.	600	3	5	4,52	0,57
Bir kişi kendi mahremiyetini korumaya özen göstermiyorsa bile, ben elimden geldiğince o kişinin özel yaşamına burun sokmamaya çalışırım.	600	1	5	4,36	0,82
Çevremdeki insanların kendi hayatlarının mahremiyetine (gizliliğine) ne kadar özen gösterdikleri benim özelimin ne kadar korunabileceğini etkiler.	600	2	5	4,14	0,81
Kendi özel yaşamları hakkındaki detayları herkesle paylaşan birine sırdaş olarak güvenemem.	600	2	5	4,25	0,75
Özel hayatımın mahremiyetinin güvende olması için, Arkadaşlarımın da kendi özel hayatları hakkında dikkatli olması gerekir.	600	2	5	4,19	0,77

1=Hiç katılmıyorum, 2= Katılmıyorum,
3= Kısmen katılıyorum, 4= Katılıyorum,
5=Kesinlikle katılıyorum

Araştırmaya katılanların mahremiyet yönelimi ölçeğine verdikleri cevaplar incelenerek ortalamaları ve standart sapmaları yukarıdaki Tablo-2’de sunulmuştur. Bu bağlamda “*Mahremiyet (gizlilik) ile ilgili yasalar, kişilerin özel yaşamlarını koruyacak şekilde güçlendirilmelidir.*” ifadesi en yüksek ortalamaya sahip madde ($\bar{X}=4,68$; $SS=0,55$) değerinde ortaya çıkmıştır. Ayrıca “*İnsanlar kişisel verilerin suiistimal edilmesine karşın yasal olarak korunmalıdırlar.*” ve “*Eğer bugün bir anayasa yazacak olsaydım büyük ihtimalle kişisel mahremiyeti temel hak olarak eklerdim.*” maddeleri ölçek içinde diğer en yüksek ortalamalara sahip ifadelerdir (sırasıyla $\bar{X}=4,61$ ve 4,52).

Tablo-3: Katılımcıların Instagram Kullanım Nedenlerinin Merkezi Eğilim İstatistikleri

Instagram Kullanım Nedenleri	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	SD
Arkadaşlarımla iletişimde bulunmak için	600	1	5	3,61	1,11
Tanıdıklarımın fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için	600	1	5	3,54	1,09
Eğlenmek ve rahatlamak için kullanıyorum	600	1	5	3,78	1,01
Boş zamanları değerlendirmek için kullanıyorum	600	1	5	3,71	1,03
Olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanıyorum	600	1	5	3,62	1,04
Tanıdıklarımın yazmak ya da yazılanları okumak için kullanıyorum	600	1	5	3,60	1,07
Mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanıyorum	600	1	5	3,39	1,09
İnsanları daha iyi tanımak için kullanıyorum	600	1	5	2,93	1,12
İnsanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanıyorum	600	1	5	2,77	1,19
Kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak için kullanıyorum	600	1	5	2,90	1,17

1=Hiç katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kısmen katılıyorum, 4= Katılıyorum, 5=Kesinlikle katılıyorum

Araştırmaya katılanların instagram kullanım nedenleri ölçeğine verdikleri cevaplar incelenerek ortalamaları ve standart sapmaları yukarıdaki Tablo-3’de sunulmuştur. Bu bağlamda, *“Eğlenmek ve rahatlamak için kullanıyorum.”* maddesi en yüksek ortalamaya sahip ifade ($\bar{X}=3,78$; $SS=1,01$) olarak belirlenmiştir. Ayrıca *“Boş zamanları değerlendirmek için kullanıyorum”* ve *“Olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanıyorum.”* maddeleri ölçek içinde diğer en yüksek ortalamalara sahip ifadelerdir (sırasıyla $\bar{X}=3,71$ ve $3,62$).

Tablo-4: Cinsiyete Göre Instagram Kullanım Nedenleri Arasındaki Farklılık

Instagram Kullanım Nedenleri	Cinsiyet	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Arkadaşlarımla iletişimde bulunmak için	Erkek	309	3,5825	1,16934	F=13,496
	Kadın	291	3,7526	1,04747	p= 0,000*
Tanıdıklarımın fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için	Erkek	309	3,4272	1,19742	F=19,697
	Kadın	291	3,6770	0,96067	p= 0,000*
Eğlenmek ve rahatlamak için kullanıyorum	Erkek	309	3,7896	1,10977	F=26,121
	Kadın	291	3,7835	0,89705	p= 0,000*
Boş zamanları değerlendirmek için kullanıyorum	Erkek	309	3,6861	1,14039	F=34,783
	Kadın	291	3,7388	0,92130	p= 0,000*
Olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanıyorum	Erkek	309	3,5566	1,13140	F=12,892
	Kadın	291	3,6942	0,94281	p= 0,000*
Tanıdıklarımın yazmak ya da yazılanları okumak için kullanıyorum	Erkek	309	3,5210	1,22886	F=49,288
	Kadın	291	3,6907	0,87526	p= 0,000*
Mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanıyorum	Erkek	309	3,3625	1,25020	F=39,220
	Kadın	291	3,4296	0,89694	p= 0,000*
İnsanları daha iyi tanımak için kullanıyorum	Erkek	309	3,0227	1,28027	F=28,786
	Kadın	291	2,8316	0,91867	p= 0,000*
İnsanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanıyorum	Erkek	309	2,9547	1,31347	F=14,338
	Kadın	291	2,5773	1,01881	p= 0,000*
Kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanıyorum	Erkek	309	2,9417	1,31543	F=11,836
	Kadın	291	2,8729	1,01080	p= 0,001*

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t Testi

Bağımsız t testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-4'te görüldüğü gibidir. Erkeklerin instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanma algıları $3,5825 \pm 1,16934$ iken, kadınların instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanma algıları $3,7526 \pm 1,04747$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanmaları ile kadınların instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-4'e bakıldığında kadınların instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanma algılarının erkeklerin instagramı arkadaşlarıyla iletişimde bulunmak için kullanma algılarına göre daha yüksektir.

Tablo-4'te yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için kullanma algıları $3,4272 \pm 1,19742$ iken, kadınların instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için kullanma algıları $3,6770 \pm 0,96067$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Buradan erkeklerin instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için kullanmaları ile kadınların instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Yani, kadınların instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek

için kullanma algılarının erkeklerin instagramı tanıdıklarının fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için kullanma algılarına göre daha yüksektir.

Tablo-4'te yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı eğlenmek ve rahatlamak için kullanma algıları $3,7896 \pm 1,10977$ iken, kadınların instagramı eğlenmek ve rahatlamak için kullanma algıları $3,7835 \pm 0,89705$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Erkeklerin instagramı eğlenmek ve rahatlamak için kullanmaları ile kadınların eğlenmek ve rahatlamak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı eğlenmek ve rahatlamak için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Yani kadınların instagramı eğlenmek ve rahatlamak için kullanma algılarının erkeklerin instagramı eğlenmek ve rahatlamak için kullanma algılarına göre daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo-4'te yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı boş zamanları değerlendirmek için kullanma algıları $3,6861 \pm 1,14039$ iken, kadınların instagramı boş zamanları değerlendirmek için kullanma algıları $3,7388 \pm 0,92130$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı boş zamanları değerlendirmek için kullanmaları ile kadınların boş zamanları değerlendirmek için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Tablo-4'ten farkın kaynağına bakıldığında kadınların instagramı boş zamanları değerlendirmek için kullanma algılarının erkeklerin instagramı boş zamanları değerlendirmek için kullanma algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-4'te yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanma algıları $3,5566 \pm 1,13140$ iken, kadınların instagramı olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanma algıları $3,6942 \pm 0,94281$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanmaları ile kadınların olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo 4'ten farkın kaynağına bakıldığında kadınların instagramı olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanma algılarının erkeklerin instagramı olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için kullanma algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-4'teki bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanma algıları $3,5210 \pm 1,22886$ iken, kadınların instagramı tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanma algıları $3,6907 \pm 0,87526$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanmaları ile kadınların tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-4'e bakıldığında kadınların instagramı tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanma algılarının erkekle-

rin instagramı tanıdıklarına yazmak ya da yazılanları okumak için kullanma algılarına göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo-4'teki bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanma algıları $3,3625 \pm 1,25020$ iken, kadınların instagramı mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanma algıları $3,4296 \pm 0,89694$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanmaları ile kadınların mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Tablo 4'ten farkın kaynağına bakıldığında kadınların instagramı mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanma algılarının erkeklerin instagramı mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanma algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-4'teki bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı insanları daha iyi tanımak için kullanma algıları $3,0227 \pm 1,28027$ iken, kadınların instagramı insanları daha iyi tanımak için kullanma algıları $2,8316 \pm 0,91867$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı insanları daha iyi tanımak için kullanmaları ile kadınların insanları daha iyi tanımak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı insanları daha iyi tanımak için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-4'e bakıldığında kadınların instagramı insanları daha iyi tanımak için kullanma algılarının erkeklerin instagramı mesaj göndermek ya da mesaj almak için kullanma algılarına göre daha düşüktür.

Tablo-4'teki bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanma algıları $2,9547 \pm 1,31347$ iken, kadınların instagramı insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanma algıları $2,5773 \pm 1,01881$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanmaları ile kadınların insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-4'e bakıldığında kadınların instagramı insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanma algılarının erkeklerin instagramı insanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için kullanma algılarına göre daha düşüktür.

Tablo-4'teki bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramı kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanma algıları $2,9417 \pm 1,31543$ iken, kadınların instagramı insanların kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanma algıları $2,8729 \pm 1,01080$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramı kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanmaları ile kadınların kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramı kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-4'e bakıldığında kadınların instagramı kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanma algıla-

rının erkeklerin instagramı kişisel sunum ve profil bilgilerini paylaşmak için kullanma algılarına göre daha düşüktür.

Tablo-5: Katılımcıların Haftalık Sosyal Ağ Araçlarını Kullanım Sıklığının Merkezi Eğilim İstatistikleri

Sosyal Ağ Araçlarını Kullanım Sıklığı	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	SD
Facebook	600	1	5	2,44	1,42
Instagram	600	1	5	3,77	1,36
Whatsapp	600	1	5	4,59	0,64
Twitter	600	1	5	2,38	1,52
Snapchat	600	1	5	1,18	0,57
LinkedIn	600	1	5	1,25	0,75

1=Hiç, 2= Nadir, 3= Ara sıra, 4= Çoğu zaman, 5=Her zaman

Katılımcıların sosyal ağ kullanım sıklığı ölçeğine verdikleri cevaplar incelenerek ortalamaları ve standart sapmaları yukarıdaki Tablo-5’te sunulmuştur. Bu bağlamda, “what-sapp” kullanma sıklığı en yüksek ortalamaya sahip sosyal ağ ($\bar{X}=4,59$; $SS=0,64$) olarak belirlenmiştir. Ayrıca “instagram” ve “facebook” kullanma sıklığı ise diğer en yüksek ortalamalara sahip sosyal ağlardır (sırasıyla $\bar{X}=3,77$ ve $2,44$).

Tablo-6: Cinsiyete Göre Sosyal Ağ Kullanım Sıklığı Arasındaki Farklılık

Sosyal Ağ Kullanım Sıklığı	Cinsiyet	N	Ortama	SD	Önemlilik Testi
Facebook	Erkek	309	2,7152	1,55101	F=57,082 p= 0,000*
	Kadın	291	2,1478	1,20723	
Instagram	Erkek	309	3,3916	1,39761	F=25,019 p= 0,000*
	Kadın	291	4,1753	1,20925	
Whatsapp	Erkek	309	4,4660	0,62651	F=15,425 p= 0,000*
	Kadın	291	4,7216	0,63911	
Twitter	Erkek	309	3,1003	1,57897	F=133,599 p= 0,000*
	Kadın	291	1,6323	1,01651	
Snapchat	Erkek	309	1,2492	0,68805	F=31,196 p= 0,000*
	Kadın	291	1,1203	0,41850	
LinkedIn	Erkek	309	1,4304	0,98652	F=163,094 p= 0,000*
	Kadın	291	1,0756	0,26481	

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız T Testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-6’da görüldüğü gibidir. Erkeklerin sosyal ağ olarak facebook kullanma sıklığı algıları $2,7152 \pm 1,55101$ iken, kadınların sosyal ağ olarak facebook kullanma sıklığı algıları $2,1478 \pm 1,20723$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin sosyal ağ olarak facebook kullanma sıklığı ile kadınların olarak facebook kullanma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki sosyal ağ olarak facebook kullanma sıklığı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-6’ya bakıldığında kadınların sosyal ağ olarak facebook kullanma sıklığı algılarının erkeklerin sosyal ağ olarak facebook kullanma sıklığı algılarına göre daha düşüktür.

Tablo-6’da yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı algıları $3,3916 \pm 1,39761$ iken, kadınların sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı algıları $4,1753 \pm 1,20925$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı ile kadınların sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-6’ya göre, kadınların sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı algılarının erkeklerin sosyal ağ olarak instagram kullanma sıklığı algılarına göre daha yüksektir.

Tablo-6’da yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı algıları $4,4660 \pm 0,62651$ iken, kadınların sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı algıları $4,7216 \pm 0,63911$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı ile kadınların sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-6’ya bakıldığında kadınların sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı algılarının erkeklerin sosyal ağ olarak whatsapp kullanma sıklığı algılarına göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo-6’da yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin sosyal ağ olarak twitter kullanma sıklığı algıları $3,1003 \pm 1,6323$ iken, kadınların sosyal ağ olarak twitter kullanma sıklığı algıları $1,6323 \pm 1,01651$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05

değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Yani, erkeklerin sosyal ağ olarak twitter kullanma sıklığı ile kadınların olarak twitter kullanma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki sosyal ağ olarak twitter kullanma sıklığı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-6'ya göre, kadınların sosyal ağ olarak twitter kullanma sıklığı algılarının erkeklerin sosyal ağ olarak twitter kullanma sıklığı algılarına göre daha düşüktür.

Tablo-6'da yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin sosyal ağ olarak snapchat kullanma sıklığı algıları $1,2492\pm0,68805$ iken, kadınların sosyal ağ olarak snapchat kullanma sıklığı algıları $1,1203\pm0,41850$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Buradan erkeklerin sosyal ağ olarak snapchat kullanma sıklığı ile kadınların olarak snapchat kullanma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir. Tablo-6'ya göre; kadınların sosyal ağ olarak snapchat kullanma sıklığı algılarının erkeklerin sosyal ağ olarak snapchat kullanma sıklığı algılarına göre daha düşüktür.

Tablo-6'da yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin sosyal ağ olarak linkedın kullanma sıklığı algıları $1,4304\pm0,98652$ iken, kadınların sosyal ağ olarak linkedın kullanma sıklığı algıları $1,0756\pm0,26481$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, erkelerin sosyal ağ olarak linkedın kullanma sıklığı ile kadınların olarak linkedın kullanma sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki sosyal ağ olarak linkedın kullanma sıklığı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-6 incelendiğinde kadınların sosyal ağ olarak linkedın kullanma sıklığı algıları-

nın erkeklerin sosyal ağ olarak linkedin kullanma sıklığı algılarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-7: Instagramda Katılımcıların Paylaştığı Profil Bilgilerinin Yüzdelik Dağılımı

Profil Bilgileri	Seçenekler	Evet	Hayır
Gerçek Adınız	Hayır	57	9,5
	Evet	543	90,5
Doğum tarihiniz	Hayır	419	69,8
	Evet	181	30,2
Yaşadığınız yer/Memleketiniz	Hayır	304	50,7
	Evet	296	49,3
Eğitim durumunuz	Hayır	342	57,0
	Evet	258	43,0
İlişki durumunuz	Hayır	396	66,0
	Evet	204	34,0
Yaptığınız iş	Hayır	422	70,3
	Evet	178	29,7
İletişim bilgileriniz	Hayır	465	77,5
	Evet	135	22,5
Siyasi görüşünüz	Hayır	552	92,0
	Evet	48	8,0

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların instagramda paylaştıkları profil bilgilerine ait özelliklerinin dağılımı yukarıda yer alan Tablo-7’de gösterilmektedir. Katılımcıların 9,5’i gerçek adına yer vermezken %90,5’i ise gerçek adına yer vermektedir. Katılımcıların %69,8’i doğum tarihine yer vermezken %30,2’si doğum tarihine yer verdiğini belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %50,7’si yaşadığı yer bilgisini

paylaşmazken %49,3'ü ise yaşadığı yer bilgisini paylaşmaktadır. Katılımcıların %66'sı ilişki durumlarını paylaşmazken %34'ü ise ilişki durumları ile ilgili bilgi paylaşımı yapmaktadır. Ayrıca kapsama alınan kişilerin %70,3'ü mesleklerini paylaşmazken %29,7'si meslekleriyle ilgili bilgi paylaşımında bulunduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %77,5'i iletişim bilgilerini paylaşmaktan kaçınırken %22,5'i ise iletişim bilgilerini paylaşmak istemişlerdir. Araştırmaya katılanların %92'si siyasi görüşünü paylaşmaktan kaçınırken %8'i siyasi görüşünü paylaşmayı tercih etmişlerdir.

Tablo-8: Instagramda Cinsiyete Göre Gerçek Adın Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	43	266	309
Cinsiyet		Yüzde	7,2	44,3	51,5
	Kadın	Sayı	14	277	291
		Yüzde	2,3	46,2	48,5
Toplam		Sayı	57	543	600
		Yüzde	9,5	90,5	100
X²=14,426; df= 1; p= ,000					

Tablo-8'e göre; erkeklerin %7,2'si instagram profilinde gerçek adına yer vermezken, %44,3'ü ise instagram profilinde gerçek adını yer vermektedir. Aynı şekilde kadınların %2,3 gerçek adını yer vermezken, %46,2'si ise gerçek adına yer vermektedir. Kadınları erkeklere göre instagram profilinde gerçek adlarını daha fazla paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında ($p=0,000<0,001$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-9: Instagramda Cinsiyete Göre Doğum Tarihinin Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	203	106	309
Cinsiyet		Yüzde	33,8	17,7	51,5
	Kadın	Sayı	216	75	291
		Yüzde	36,0	12,5	48,5
Toplam		Sayı	419	181	600
		Yüzde	69,8	30,2	100
X 2=15,169; df= 1; p= ,023					

Yukarıda yer alan Tablo-9'a göre; erkeklerin %33,8'i instagram profilinde doğum tarihine yer vermezken, %17,7'si ise instagram profilinde doğum tarihine yer vermektedir. Aynı şekilde kadınların %36'sı doğum tarihine yer vermezken, %12,5'i ise doğum tarihine yer vermektedir. Erkeklerin kadınlara göre instagram profilinde doğum tarihlerini daha fazla paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında, ($p=0,023<0,05$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-10: Instagramda Cinsiyete Göre Yaşanılan Yerin Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	145	164	309
Cinsiyet		Yüzde	24,2	27,3	51,5
	Kadın	Sayı	159	132	291
		Yüzde	26,5	22,0	48,5
Toplam		Sayı	304	296	600
		Yüzde	50,7	49,3	100
X 2=13,561; df= 1; p= ,029					

Yukarıda yer alan Tablo-10'a göre; erkeklerin %24,2'si instagram profilinde yaşadıkları yeri paylaşmazken %27,3'ü yaşadıkları yeri paylaşmayı tercih etmişlerdir. Kadınların %26,5'i yaşadıkları yeri paylaşmazken %22'si ise yaşadıkları yeri paylaşmayı tercih etmişlerdir. Erkekler kadınlara göre instagram profilinde yaşadıkları yeri paylaşmayı daha fazla paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında, ($p=0,029<0,05$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-11: Instagramda Cinsiyete Göre Eğitim Durumunun Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
Cinsiyet	Erkek	Sayı	176	133	309
		Yüzde	29,3	22,2	51,5
	Kadın	Sayı	166	125	291
		Yüzde	27,7	20,8	48,5
Toplam		Sayı	342	258	600
		Yüzde	57,0	43,0	100
X²=28,711; df= 1; p= ,000					

Yukarıdaki Tablo-11 incelendiğinde; erkeklerin %29,3'ünün instagram profilinde eğitim durumunu paylaşmazken, %22,2'sinin eğitim durumunu paylaştığı görülmektedir. Kadınların %27,7'si instagram profilinde eğitim durumunu paylaşmazken %20,8'i ise eğitim durumunu paylaşmaktadır. Erkeklerin kadınlara göre instagram profilinde eğitim durumunu daha fazla paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında, ($p=0,000<0,001$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-12: Instagramda Cinsiyete Göre İlişki Durumunun Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	238	71	309
Cinsiyet		Yüzde	39,7	11,8	51,5
	Kadın	Sayı	158	133	291
		Yüzde	26,3	22,2	48,5
Toplam		Sayı	396	204	600
		Yüzde	66,0	34,0	100
X²=34,438; df= 1; p= ,000					

Tablo-12 incelenirse; erkeklerin %39,7’sinin instagram profilinde ilişki durumunu paylaşmadığı fakat %11,8’inin ise paylaşmayı tercih ettiği görülmektedir. Kadınların %26,3’i instagram profilinde ilişki durumunu paylaşmazken %22,2’si paylaşmayı tercih etmiştir. Erkeklerin kadınlara göre instagram profilinde ilişki durumunu daha az paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında, ($p=0,000<0,001$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-13: Instagramda Cinsiyete Göre Mesleğin Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	234	75	309
Cinsiyet		Yüzde	39,0	12,5	51,5
	Kadın	Sayı	188	103	291
		Yüzde	31,3	17,2	48,5
Toplam		Sayı	422	178	600
		Yüzde	70,3	29,7	100
X²=8,872; df= 1; p= ,003					

Yukarıdaki Tablo-13'e göre, erkeklerin %39'u instagram profilinde meslek durumunu paylaşmazken %12,5'i paylaşmayı tercih etmiştir. Kadınların ise %31,3'ü instagram profilinde meslek durumunu paylaşmazken, %17,2'si paylaşmayı tercih etmiştir. Erkeklerin kadınlara göre instagram profilinde meslek durumunu daha az paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir.

Tablo-14: Instagramda Cinsiyete Göre İletişim Bilgilerinin Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	215	94	309
Cinsiyet		Yüzde	35,8	15,7	51,5
	Kadın	Sayı	250	41	291
		Yüzde	41,7	6,8	48,5
Toplam		Sayı	465	135	600
		Yüzde	77,5	22,5	100
X²=22,884; df= 1; p= ,000					

Yukarıdaki Tablo-14'e göre, erkeklerin %35,8'i instagram profilinde iletişim bilgilerini paylaşmazken %15,7'si paylaşmayı tercih etmiştir. Kadınların ise %41,7'si instagram profilinde meslek durumunu paylaşmazken %6,8'i paylaşmayı tercih etmiştir. Erkeklerin kadınlara göre instagram profilinde iletişim bilgilerini daha fazla paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında, ($p=0,000<0,001$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-15: Instagramda Cinsiyete Göre Siyasi Görüşün Paylaşılmasının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
	Erkek	Sayı	261	48	309
Cinsiyet		Yüzde	43,5	8	51,5
	Kadın	Sayı	291	0	291
		Yüzde	48,5	0	48,5
Toplam		Sayı	552	48	600
		Yüzde	92,0	8,0	100
X 2=49,053; df= 1; p= ,000					

Tablo-15'e göre, erkeklerin %43,5'i instagram profilinde siyasi görüşünü paylaşmazken %8'i paylaşmayı tercih etmiştir. Kadınların ise %48,5'i instagram profilinde siyasi görüşünü paylaşmazken %0'ı paylaşmayı tercih etmiştir. Erkeklerin kadınlara göre instagram profilinde siyasi görüşünü daha fazla paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca ki kare testine bakıldığında, ($p=0,000<0,001$) oranında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo-16: Katılımcıların Gizlilik Politikası ya da Veri İlkesini Okumalarının Yüzdelik Dağılımı

	Sayı	%
Hayır	370	61,7
Evet	230	38,3
Toplam	600	100,0

Tablo-16’den elde edilen veriler incelendiğinde; katılımcıların %61,7’si sosyal ağlara kayıt olurken gizlilik politikası ya da veri ilkesini okumamış %38,3’ü ise okumuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında, gizlilik politikası ya da veri ilkesinin okunmamasının daha yüksek bir orana sahip olduğu görülmektedir.

Tablo-17: Katılımcıların Cinsiyete Göre Gizlilik Politikası ya da Veri İlkesini Okumalarının Yüzdelik Dağılımı

			Hayır	Evet	Toplam
Cinsiyet	Erkek	Sayı	180	129	309
		Yüzde	30	21,5	51,5
	Kadın	Sayı	190	101	291
		Yüzde	31,7	16,8	48,5
Toplam		Sayı	370	230	600
		Yüzde	61,7	38,3	100
X²=3,137; df= 1; p= ,077					

Tablo-17’den elde edilen veriler incelendiğinde; erkeklerin %30’u sosyal ağlara kayıt olurken gizlilik politikası ya da veri ilkesini okumadığını belirtirken %21,5’i okuduğunu belirtmiştir. Kadınların ise %31,7’si sosyal ağlara kayıt olurken gizlilik politikası ya da veri ilkesini okumadığını belirtirken %16,8’i okuduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara göre sosyal ağlara kayıt olurken gizlilik politikası ya da veri ilkesini daha fazla okuduğu gözlenmektedir.

**Tablo-18: Instagramda Katılımcıların Röntgencilik Düzeylerinin
Merkezi Eğilim İstatistikleri**

	N	Min.	Max.	X	SD
İnsanların özel anlarını izlemekten hoşlanırım.	600	1	5	2,39	1,32
İnsanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanırım.	600	1	5	2,86	1,25
İnsanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanırım.	600	1	5	2,44	1,21
1=Hiç katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kısmen katılıyorum, 4= Katılıyorum, 5=Kesinlikle katılıyorum					

Araştırmaya katılanların instagramda röntgencilik düzeyleri ölçeğine verdikleri cevaplar incelenerek ortalamaları ve standart sapmaları yukarıdaki Tablo-18’de sunulmuştur. Bu bağlamda “*İnsanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanırım.*” ifadesi en yüksek ortalamaya sahip madde ($X=2,86$; $SS=1,25$) olarak belirlenmiştir. Ayrıca “*İnsanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanırım.*” ve “*İnsanların özel anlarını izlemekten hoşlanırım.*” maddeleri röntgencilik düzeyi ölçeği içinde en yüksek ortalamalara sahip diğer ifadelerdir (sırasıyla $X=2,44$ ve $2,39$).

Tablo-19: Instagramda Cinsiyete Göre Röntgencilik Düzeylerindeki Farklılık

	Cin- siyet	N	Orta- lama	SD	Önemlilik Testi
İnsanların özel anlarını izlemekten hoşlanırım.	Erkek	309	2,5922	1,59811	F=175,536 p= 0,000*
	Kadın	291	2,1787	0,91484	
İnsanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanırım.	Erkek	309	3,1068	1,37401	F=12,198 p= 0,001*
	Kadın				
		291			
		2,6082			
		1,05592			
İnsanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanırım.	Erkek	309	2,7670	1,42476	F=120,86 p= 0,000*
	Kadın	291	2,0997	0,82652	

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t Testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-19’da görüldüğü gibidir. Erkeklerin instagramda insanların özel anlarını izlemekten hoşlanma algıları $2,5922 \pm 1,59811$ iken, kadınların instagramda insanların özel anlarını izlemekten hoşlanma algıları $2,1787 \pm 0,91484$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda insanların özel anlarını izlemekten hoşlanmaları ile kadınların instagramda insanların özel anlarını izlemekten hoşlanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda insanların

özel anlarını izlemekten hoşlanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-19'a bakıldığında kadınların instagramda insanların özel anlarını izlemekten hoşlanma algılarının erkeklerin instagramda insanların özel anlarını izlemekten hoşlanma algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-19'da yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanma algıları $3,1068 \pm 1,37401$ iken, kadınların instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanma algıları $2,6082 \pm 1,05592$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Yani, erkeklerin instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanmaları ile kadınların instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-19'a bakıldığında kadınların instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanma algılarının erkeklerin instagramda insanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanma algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-19'da yer alan bağımsız t testi sonuçlarına göre; erkeklerin instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanma algıları $2,7670 \pm 1,42476$ iken, kadınların instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanma algıları $2,0997 \pm 0,82652$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağ-

lamasından hoşlanmaları ile kadınların instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanmaları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanma düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-19 incelendiğinde, kadınların instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanma algılarının erkeklerin instagramda insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanma algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

4.2. Instagramda Kendini Teşhir Düzeyine İlişkin Bulgular

Tablo-20: Instagramda Katılımcıların Kendileri Hakkında Hoşlandığı ve Hoşlanmadığı Şeyleri Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	124	20,7
Arkadaşlar	232	38,7
Herkes	49	8,2
Hiç kimse	195	32,5
Toplam	600	100,0

Yukarıda yer alan Tablo-20'den katılımcıların instagramda kendileri hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyleri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla paylaşımın %38,7 oranında arkadaşlar olduğu ve %32,5 oranında hiç kimseyle paylaşmadıkları görülmektedir. Katılımcıların instagramda kendileri hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyleri başta arkadaşları olmak üzere kendilerine yakın buldukları kişilerle paylaşmayı tercih ettiği göz-

lenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen durum ise herkesle paylaşmak olduğu görülmektedir.

Tablo-21: Instagramda Katılımcıların Hayatında Önemli Olan Şeyleri Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	125	20,8
Arkadaşlar	243	40,5
Herkes	53	8,8
Hiç kimse	179	29,8
Toplam	600	100,0

Yukarıdaki Tablo-21’den katılımcıların instagramda hayatlarında olan şeyleri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla paylaşımın %40,5 oranında arkadaşlar olduğu ve %29,8 oranında hiç kimseyle paylaşmadıkları görülmektedir. Katılımcıların instagramda hayatlarında olan şeyleri başta arkadaşları olmak üzere kendilerine yakın buldukları kişilerle paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen durum ise herkesle paylaşmak olduğu görülmektedir.

Tablo-22: Instagramda Katılımcıların Yaptığı İçin Kendini Suçlu Hissettiği Şeyleri Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	105	17,5
Arkadaşlar	60	10,0
Herkes	10	1,7
Hiç kimse	425	70,8
Toplam	600	100,0

Yukarıdaki Tablo-22’den katılımcıların instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyleri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla %70,8 oranı ile hiç kimseyle paylaşmadıkları ve %17,5 oranında ise özel kişilerle paylaşıldığı görülmektedir. Katılımcıların instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyleri başta hiç kimseyle paylaşmamayı tercih ederken özelden genele doğru paylaşmanın azaldığı gözlenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen ise herkesle paylaşmak olduğu görülmektedir.

Tablo-23: Instagramda Katılımcıların Yaptığı İçin Gurur Duyduğu Şeyleri Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	98	16,3
Arkadaşlar	207	34,5
Herkes	65	10,8
Hiç kimse	230	38,3
Toplam	600	100,0

Yukarıdaki Tablo-23’ten katılımcıların instagramda yaptığı işlerle gurur duyduğu şeyleri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla %38,3 oranı ile hiç kimseyle paylaşmadıkları ve %34,5 oranında arkadaşlarla paylaştıkları görülmektedir. Katılımcıların instagramda yaptığı işlerle gurur duyduğu şeyleri başta hiç kimseyle paylaşmak olmak üzere kendilerine yakın buldukları kişilerle paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen kişileri herkes oluşturmaktadır.

Tablo-24: Instagramda Katılımcıların Korkularını Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	75	12,5
Arkadaşlar	74	12,3
Herkes	33	5,5
Hiç kimse	418	69,7
Toplam	600	100,0

Tablo-24'ten katılımcıların instagramda korktuğu şeyleri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla %69,7 oranı ile hiç kimseyle paylaşmadıkları ve %12,5 oranında özel kişilerle paylaştıkları görülmektedir. Katılımcıların instagramda korktuğu şeyleri başta hiç kimseyle paylaşmamak olmak üzere kendilerine özel buldukları kişilerle paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen kişileri herkes oluşturmaktadır.

Tablo-25: Instagramda Katılımcıların Diğer İnsanlarla Yakın İlişkilerini Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	92	15,3
Arkadaşlar	169	28,2
Herkes	20	3,3
Hiç kimse	319	53,2
Toplam	600	100,0

Tablo-25'ten katılımcıların instagramda diğer insanlarla yakın ilişkileri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla %53,2 oranı ile hiç kimseyle paylaşmadıkları ve %28,2 oranında arkadaşlarıyla paylaştıkları görülmektedir. Katılımcıların instagramda diğer insanlarla yakın ilişkileri başta hiç kimseyle paylaşmamak olmak üzere kendilerine yakın buldukları kişilerle paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen kişileri herkes oluşturmaktadır.

Tablo-26: Instagramda Katılımcıların Kamuya Açık Alanlarda Yapamayacakları Şeyleri Kimlerle Paylaştıklarının Yüzdelik Dağılımı

Paylaşım	Sayı	%
Özel Kişiler	50	8,3
Arkadaşlar	82	13,7
Herkes	31	5,2
Hiç kimse	437	72,8
Toplam	600	100,0

Tablo-26'dan katılımcıların instagramda kamuya açık alanlarda yapamayacakları şeyleri kimlerle paylaştıklarının yüzdelik dağılımına bakıldığında; en fazla %72,8 oranı ile hiç kimseyle paylaşmadıkları ve %13,7 oranında arkadaşlarıyla paylaştıkları görülmektedir. Katılımcıların instagramda kamuya açık alanlarda yapamayacakları şeyleri başta hiç kimseyle paylaşmamak olmak üzere kendilerine yakın buldukları kişilerle paylaşmayı tercih ettiği gözlenmektedir. Ayrıca en düşük oranda tercih edilen kişileri herkes oluşturmaktadır.

Tablo-27: Instagramda Cinsiyete Göre Kendini Teşhir Düzeylerindeki Farklılık

	Cinsiyet	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Kendim hakkında hoşlandığım ve hoşlanmadığım şeyleri	Erkek	309	3,1165	1,67080	F=25,200
	Kadın	291	2,7354	1,52296	p= 0,000*
Hayatımda önemli olan şeyleri	Erkek	309	3,2395	1,64581	F=63,033
	Kadın	291	2,4639	1,40978	p= 0,000*
Yaptığım için kendimi suçlu hissettiğim şeyleri	Erkek	309	4,1650	1,53591	F=22,023
	Kadın	291	3,7904	1,72428	p= 0,000*
Yaptığım için gurur duyduğum şeyleri	Erkek	309	3,6828	1,60652	F=11,698
	Kadın	291	2,6942	1,45955	p= 0,000*
Korkularımı	Erkek	309	4,0744	1,51966	F=0,602
	Kadın	291	4,0756	1,52489	p= 0,438
Diğer insanlarla yakın ilişkilerimi	Erkek	309	3,9547	1,59480	F=7,691
	Kadın	291	3,0344	1,62699	p= 0,006*
Kamuya açık alanlarda yapmayacağım şeyleri	Erkek	309	4,0939	1,45972	F=4,041
	Kadın	291	4,3230	1,34630	p= 0,045*

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız T Testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-27’de görüldüğü gibidir. Erkeklerin instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler algıları $3,1165 \pm 1,67080$ iken, kadınların instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler algıları $2,7354 \pm 1,52296$ olarak elde edilmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da de-

mektir ki, erkeklerin instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler ile kadınların instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-27'ye bakıldığında kadınların instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler algılarının erkeklerin instagramda kendin hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-27'de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin instagramda hayatında önemli olan şeyler algıları $3,2395 \pm 1,64581$ iken, kadınların instagramda hayatında önemli olan şeyler algıları $2,4639 \pm 1,40978$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda hayatında önemli olan şeyler ile kadınların instagramda hayatında önemli olan şeyler arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda hayatında önemli olan şeylerin düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-27'ye bakıldığında kadınların instagramda hayatında önemli olan şeyler algılarının erkeklerin instagramda hayatında önemli olan şeyler algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-27'de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyler algıları $4,1650 \pm 1,53591$ iken, kadınların instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyler algıları $3,7904 \pm 1,72428$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyler ile kadınların instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği

şeyler arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-27'ye bakıldığında kadınların instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyler algılarının erkeklerin instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeyler algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-27'de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeyler algıları $3,6828 \pm 1,60652$ iken, kadınların instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeyler algıları $2,6942 \pm 1,45955$ olarak elde edilmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeyler ile kadınların instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeyler arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-27'ye bakıldığında kadınların instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeyler algılarının erkeklerin instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeyler algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-27'de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin instagramda korktuğu şeyler algıları $4,0744 \pm 1,51966$ iken, kadınların instagramda korktuğu şeyler algıları $4,0756 \pm 1,52489$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,438 > 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda korktuğu şeyler ile kadınların instagramda korktuğu şeyler arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda korktuğu şeylerin düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-27’de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin instagramda diğer insanlarla yakın ilişki algıları $3,9547 \pm 1,59480$ iken, kadınların instagramda diğer insanlarla yakın ilişki algıları $3,0344 \pm 1,62699$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,006 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda diğer insanlarla yakın ilişkiler ile kadınların instagramda diğer insanlarla yakın ilişkiler arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda diğer insanlarla yakın ilişkileri düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-27’ye bakıldığında kadınların instagramda diğer insanlarla yakın ilişki algılarının erkeklerin instagramda diğer insanlarla yakın ilişki algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-27’de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler algıları $4,0939 \pm 1,45972$ iken, kadınların instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler algıları $4,3230 \pm 1,34630$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,045 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler ile kadınların instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-27’ye bakıldığında kadınların instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler algılarının erkeklerin instagramda kamuya açık alanlarda yapmayacağı şeyler algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.3. Gruplandırılmış Temel Faktörler, Mahremiyet Yöneliminin Boyutları ve Alt Boyutları

Yapılan faktör analizi neticesinde ölçek maddelerinin faktör yükleri aşağıdaki Tablo-28'deki gibi tespit edilmiştir.

Tablo-28: Mahremiyet Yönelimi Boyutlarının Faktör Analizi

Faktör	1	2	3	4
İnsanlar kişisel verilerin suistimal edilmesine karşı yasal olarak korunmalıdırlar.	0,831			
Mahremiyet(gizlilik) ile ilgili yasalar, kişilerin özel yaşamlarını koruyacak şekilde güçlendirilmelidir.	0,818			
Eğer bugün bir anayasa yazacak olsaydım büyük ihtimalle kişisel mahremiyeti temel hak olarak eklerdim.	0,816			
Kişisel bilgilerimi istediğimden daha fazla kişi ile paylaşmış olmak beni kaygılandırıyor.		0,770		
Kimlik bilgilerini paylaşmanın sonuçları hakkında kaygılıyım.		0,718		
Etrafımdakilerin özel hayatım hakkında gereğinden fazla bilgiye sahip olduklarından kaygılıyım.		0,856		
Kişisel bilgilerimin detaylarını birisiyle paylaştığım zaman diğer insanlarla bunları paylaşacağı hakkında endişe duyarım.		0,836		
Kendileri dikkat etmiyorsa bile, başkalarının mahremiyetine saygı göstermek benim için önemlidir.			0,762	
Kendimin mahremiyeti kadar diğer insanların mahremiyetine de değer veriyorum.			0,738	
Başkalarının özel hayatlarına karışmamak için her zaman elimden geleni yaparım.			0,656	
Başkalarının mahremiyetine saygı, sosyal ilişkilerde önemli bir öncelik olmalıdır.			0,636	
Bir kişi kendi mahremiyetini korumaya özen göstermiyorsa bile, ben elimden geldiğince o kişinin özel yaşamına burun sokmamaya çalışırım.			0,475	
Çevremdeki insanların kendi hayatlarının mahremiyetine (gizliliğine) ne kadar özen gösterdikleri benim özeliimin ne kadar korunabileceğini etkiler.				0,844
Kendi özel yaşamları hakkındaki detayları herkesle paylaşan birine sırdaş olarak güvenemem.				0,831
Özel hayatımın mahremiyetinin güvende olması için, arkadaşlarımin da kendi özel hayatları hakkında dikkatli olması gerekir.				0,693
Kendi özel hayatını korumaya özen göstermeyen kişilerin benim özel hayatıma saygı göstereceğine güvenmiyorum.				0,546

Ölçek maddeleri bir hak olarak mahremiyet, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı ve diğer ihtimalli mahremiyet olmak üzere dört faktöre ayrılmıştır. Maddelerin değişkenler arasındaki ilişkiyi en yüksek derecede temsil etmesine dikkat edilmiştir.

Tablo-29: Mahremiyet Yönelimi Faktör Öz değerleri, Açıklanan Varyansları ve Güvenilirliği

Faktör	Öz değer	Açıklanan Varyans	Güvenilirlik
Bir hak olarak mahremiyet	2,619	30,948	0,818
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	0,569	14,233	0,894
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	0,530	13,252	0,893
Diğer İhtimalli Mahremiyet	0,282	7,041	0,820
Toplam		65,474	0,924
KMO Measure of Sampling Adequacy: ,740;			
Barlett's Test of Sphericity: $X^2= 896,700$; $df=6$; $p= .000$			

Mahremiyet yönelimi faktörlerinin özdeğeri yukarıdaki Tablo-29'da görülmektedir, bir hak olarak mahremiyet 2,619, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı 0,569, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı 0,530 ve diğer ihtimalli mahremiyet 0,282 değerlerini almıştır. Bununla birlikte, bir hak olarak mahremiyet açıklanan varyansın %30,948'ini, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı açıklanan varyansın %14,233'ünü, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı açıklanan varyansın %13,252'sini ve diğer ihtimalli mahremiyet açıklanan varyansın %7,041'ini açıklamaktadır. Faktörlerin güvenilirlik değerlerine Tablo-29'dan bakıldığında ise değerlerin araştırma için oldukça güvenilir olduğu saptanmıştır.

Tablo-30: Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Bulguları (Pearson r)

Faktör	1	2	3	4
Bir hak olarak mahremiyet	1			
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	,670**	1		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	,583**	,479**	1	
Diğer ihtimalli mahremiyet	,449**	,547**	,502**	1

Yukarıda bulunan Tablo-30'da gösterilen korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde; araştırmaya katılanların mahremiyet yönelimi boyutları arasında anlamlı ve pozitif yönde korelasyon ilişkilerinin bulunduğu ($p < 0,01$) tespit edilmiştir. Buna göre, bir boyutta meydana gelen olumlu anlamdaki gelişmenin bir diğer boyut üzerinde olumlu etkilerinin olduğu ve boyut puanlarında da orantısız artışa yol açacağı tespit edilmiştir.

Tablo-31: Cinsiyet ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Cin- siyet	N	Orta- lama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Erkek	309	4,6440	0,59809	F= 0,587
	Kadın	291	4,5670	0,43899	p= 0,444
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Erkek	309	4,2492	0,74986	F= 0,196
	Kadın	291	4,0936	0,83462	p= 0,658
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Erkek	309	4,3883	0,69422	F= 35,916
	Kadın	291	4,5189	0,47824	p= 0,000*
Diğer ihtimalli mahremiyet	Erkek	309	4,1966	0,72662	F= 19,197
	Kadın	291	4,1314	0,61106	p= 0,000*

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız T Testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-31’de görüldüğü gibidir. Erkeklerin bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6440 \pm 0,59809$ iken, kadınların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5670 \pm 0,43899$ olarak elde edilmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,444 > 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile kadınların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki cinsiyet grubundaki bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-31’de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6440 \pm 0,59809$ iken, kadınların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5670 \pm 0,43899$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,658 > 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile kadınların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki cinsiyet grubundaki kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-31’de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3883 \pm 0,69422$ iken, kadınların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5189 \pm 0,47824$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı ile kadınların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki cinsiyet grubundaki başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-31’e

bakıldığında kadınların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının erkeklerin başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-31’de yer alan bağımsız t testi analizinden; erkeklerin diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1966 \pm 0,72662$ iken, kadınların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1314 \pm 0,61106$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, erkeklerin diğer ihtimalli mahremiyetleri ile kadınların diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki cinsiyet grubundaki diğer ihtimalli mahremiyet düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-31’e bakıldığında kadınların diğer ihtimalli mahremiyet algılarının erkeklerin diğer ihtimalli mahremiyet algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

**Tablo-32: Yaş ile Mahremiyet Yönelim Boyutları
Arasındaki Farklılık Analizi**

	Yaş	N	Orta- laması	SD	Önemlilik Testi	Fark- lılık
Bir hak olarak mahremiyet	16 ile 21 yaş arası	38	4,7982	0,27443	F =5,815 p= 0,000*	3/1-4* 4/5*
	22 ile 27 yaş arası	32	4,4688	0,50701		
	28 ile 33 yaş arası	60	4,4500	0,29321		
	34 ile 39 yaş arası	212	4,7044	0,42641		
	40 yaş ve üzeri	258	4,5517	0,64367		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	16 ile 21 yaş arası	38	4,5132	0,75772	F =3,389 p= 0,009*	1/3*
	22 ile 27 yaş arası	32	4,0781	0,89901		
	28 ile 33 yaş arası	60	3,9250	0,73833		
	34 ile 39 yaş arası	212	4,1851	0,88543		
	40 yaş ve üzeri	258	4,1841	0,70160		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	16 ile 21 yaş arası	38	4,4368	0,35975	F =3,270 p= 0,011*	3/4-5*
	22 ile 27 yaş arası	32	4,5500	0,73089		
	28 ile 33 yaş arası	60	4,2067	0,51548		
	34 ile 39 yaş arası	212	4,5113	0,57702		
	40 yaş ve üzeri	258	4,4496	0,64030		
Diğer ihtimal- li mahremiyet	16 ile 21 yaş arası	38	4,3882	0,58615	F =4,928 p= 0,001*	1/2-3* 4/2-3*
	22 ile 27 yaş arası	32	3,8828	0,66291		
	28 ile 33 yaş arası	60	3,9708	0,58421		
	34 ile 39 yaş arası	212	4,2571	0,63652		
	40 yaş ve üzeri	258	4,1366	0,71360		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F: Tek Yönlü Anova
1=16 ile 21 yaş, 2=22 ile 27 yaş, 3=28 ile 33 yaş, 4=34 ile 39 yaş, 5=40 yaş ve üzeri

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-32’de görüldüğü gibidir. 16 ile 21 yaş arası katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7982 \pm 0,27443$, 22 ile 27 yaş arası katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,4688 \pm 0,50701$, 28 ile 33 yaş arası katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,4500 \pm 0,29321$, 34 ile 39 yaş arası katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7044 \pm 0,42641$ ve 40 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5517 \pm 0,64367$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her yaş grubundaki katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-32’ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 28 ile 33 yaş arasında bulunan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları, 16 ile 21 yaş arasındaki katılımcılar ve 34 ile 39 yaş arasındaki katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-32 incelendiğinde; 16 ile 21 yaş arası katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5132 \pm 0,75772$, 22 ile 27 yaş arası katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0781 \pm 0,89901$, 28 ile 33 yaş arası katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9250 \pm 0,73833$, 34 ile 39 yaş arası katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1851 \pm 0,88543$ ve 40 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1841 \pm 0,70160$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,009<0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile

yaşları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her yaş grubundaki katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-32'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 28 ile 33 yaş arasında bulunan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, 16 ile 21 yaş arasındaki katılımcılar kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-32 incelendiğinde; 16 ile 21 yaş arası katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4368 \pm 0,35975$, 22 ile 27 yaş arası katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4368 \pm 0,73089$, 28 ile 33 yaş arası katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2067 \pm 0,51548$, 34 ile 39 yaş arası katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5113 \pm 0,57702$ ve 40 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4496 \pm 0,64030$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,011 < 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her yaş grubundaki katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-32'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 28 ile 33 yaş arasında bulunan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, 34 ile 39 yaş arasındaki katılımcılar ve 40 yaş ve üzerindeki katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-32 incelendiğinde; 16 ile 21 yaş arası katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3882 \pm 0,58615$, 22 ile 27 yaş arası katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet

algıları $3,8828 \pm 0,58615$, 28 ile 33 yaş arası katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9708 \pm 0,58421$, 34 ile 39 yaş arası katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2571 \pm 0,63652$ ve 40 yaş ve üzerinde bulunan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1366 \pm 0,71360$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyeti ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her yaş grubundaki katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-32'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 16 ile 21 yaş arasında bulunan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, 22 ile 27 yaş arasındaki katılımcılar ve 28 ile 33 yaş arasındaki katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu, 34 ile 39 yaş arasında bulunan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, 22 ile 27 yaş arasındaki katılımcılar ve 28 ile 33 yaş arasındaki katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-33: Eğitim Durumu ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Eğitim Durumu	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	İlköğretim	34	4,4118	0,51286	$F = 3,665$ $p = 0,012^*$	1/3*
	Lise	80	4,6000	0,40182		
	Üniversite	418	4,5981	0,56459		
	Lisansüstü	68	4,7647	0,37791		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	İlköğretim	34	4,0000	0,80951	$F = 1,559$ $p = 0,198$	
	Lise	80	4,3000	0,73927		
	Üniversite	418	4,1794	0,80361		
	Lisansüstü	68	4,0772	0,78969		

Başkalarının	İlköğretim	34	4,4000	0,73195		
mahremiyetine	Lise	80	4,3525	0,42604	F =0,984	
ilişkin kaygı	Üniversite	418	4,4718	0,63655	p= 0,400	
	Lisansüstü	68	4,4706	0,47726		
	İlköğretim	34	4,2132	0,46925		
Diğer ihtimalli	Lise	80	4,3250	0,50691	F =2,667	
mahremiyet	Üniversite	418	4,1166	0,69772	p= 0,047*	2/3*
	Lisansüstü	68	4,2500	0,74688		

%%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F: Tek Yönlü Anova. 1=ilköğretim, 2=Lise, 3=Üniversite, 4=Lisansüstü

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-33'te görüldüğü gibidir. İlköğretim mezunu olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,4118 \pm 0,51286$, lise mezunu olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6000 \pm 0,40182$, üniversite mezunu olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5981 \pm 0,56459$ ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7647 \pm 0,37791$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,012 < 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her eğitim durumu grubundaki katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-33'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre ilköğretim mezunu olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları, üniversite mezunu olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-33 incelendiğinde; ilköğretim mezunu olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0000 \pm 0,80951$, lise mezunu olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3000 \pm 0,73927$, üniversite mezunu olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1794 \pm 0,80361$ ve lisansüstü mezunu olan

katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0772 \pm 0,78969$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,198 > 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her eğitim durumu grubundaki katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-33 incelendiğinde; ilköğretim mezunu olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4000 \pm 0,73195$, lise mezunu olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3525 \pm 0,42604$, üniversite mezunu olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4718 \pm 0,63655$ ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4706 \pm 0,47726$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,400 > 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her eğitim durumu grubundaki katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-33 incelendiğinde; ilköğretim mezunu olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,2132 \pm 0,46925$, lise mezunu olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,3250 \pm 0,50691$, üniversite mezunu olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,1166 \pm 0,69772$ ve lisansüstü mezunu olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,2500 \pm 0,74688$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,047 < 0,05$). Bu da demektir

ki, katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her eğitim durumu grubundaki katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-33'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre lise mezunu olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları, üniversite mezunu olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-34: Meslek ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Meslek	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Kamu sektörü	298	4,5302	0,63801	F =8,624 p= 0,000*	1/2-3*
	Özel sektör	103	4,7767	0,33784		
	Ev hanımı	64	4,7969	0,24928		
	Emekli	103	4,4919	0,42994		
	Öğrenci	32	4,7604	0,28378		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Kamu sektörü	298	4,0570	0,92256	F =6,546 p= 0,000*	3/1-5*
	Özel sektör	103	4,2573	0,66093		
	Ev hanımı	64	4,5469	0,44738		
	Emekli	103	4,1189	0,57185		
	Öğrenci	32	4,4219	0,79423		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Kamu sektörü	298	4,3973	0,66200	F =11,792 p= 0,000*	3/1-2-3-4-5*
	Özel sektör	103	4,4505	0,54859		
	Ev hanımı	64	4,9063	0,21958		
	Emekli	103	4,3184	0,56944		
	Öğrenci	32	4,4812	0,37626		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Kamu sektörü	298	4,0713	0,71697	F =4,409 p= 0,002*	1/3*
	Özel sektör	103	4,2646	0,54100		
	Ev hanımı	64	4,3750	0,78680		
	Emekli	103	4,1432	0,53847		
	Öğrenci	32	4,3672	0,63812		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova

1=kamu sektörü, 2= Özel sektör, 3=Ev hanımı, 4=Emekli, 5=Öğrenci

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-34'te yer almaktadır. Kamu sektörü çalışanı katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5302 \pm 0,63801$, özel sektör çalışanı katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7767 \pm 0,33784$, ev hanımı olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7969 \pm 0,24928$, emekli olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,4919 \pm 0,42994$ ve öğrenci olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7604 \pm 0,28378$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her meslek grubundaki katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-34'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kamu sektörü çalışanı olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları, özel sektör ve ev hanımı olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algılarından düşük, emekli olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları, özel sektör ve ev hanımı olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-34 incelendiğinde; kamu sektörü çalışanı katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0570 \pm 0,92256$, özel sektör çalışanı katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2573 \pm 0,66093$, ev hanımı olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5469 \pm 0,44738$, emekli olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1189 \pm 0,57185$ ve öğrenci olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4219 \pm 0,79423$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki

ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her meslek grubundaki katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-34'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre ev hanımı olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, kamu sektörü ve öğrenci olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-34 incelendiğinde; kamu sektörü çalışanı katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3973\pm0,66200$, özel sektör çalışanı katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4505\pm0,54859$, ev hanımı olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,9063\pm0,21958$, emekli olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3184\pm0,56944$ ve öğrenci olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4812\pm0,37626$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her meslek grubundaki katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-34'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre ev hanımı olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, kamu sektörü, özel sektör, emekli ve öğrenci olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-34 incelendiğinde; kamu sektörü çalışanı katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0713\pm0,71697$,

özel sektör çalışanı katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2646 \pm 0,54100$, ev hanımı olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3750 \pm 0,78680$, emekli olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1432 \pm 0,53847$ ve öğrenci olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3672 \pm 0,63812$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,002 < 0,05$). Bu da demektir ki, katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ile meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her meslek grubundaki katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-34'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre ev hanımı olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, kamu sektörü çalışanı olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-35: Aylık Gelir ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Aylık Gelir	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Fark
Bir hak olarak mahremiyet	0 TL-11500 TL arası	38	4,7982	0,27443	F = 5,502 p = 0,000*	1/3* 5/2-3-4*
	11501 TL-20000 TL arası	72	4,5509	0,47852		
	20001 TL-30000 TL arası	303	4,5347	0,56981		
	30001 TL-40000 TL arası	86	4,6047	0,65582		
	40001 TL-50000 TL arası	32	4,9167	0,14665		
	50001 TL ve üzeri	69	4,7343	0,27759		

Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	0-11500 TL arası	38	4,5132	0,75772	F =5,844 p= 0,000*	6/1-2-3-4-5*
	11501 TL-20000 TL arası	72	4,1597	0,73555		
	20001 TL-30000 TL arası	303	4,2005	0,75579		
	30001 TL-40000 TL arası	86	4,2413	1,11570		
	40001 TL-50000 TL arası	32	4,2813	0,27496		
	50001 TL ve üzeri	69	3,7500	0,55240		
	0-11500 TL arası	38	4,4368	0,35975		
	11501 TL-20000 TL arası	72	4,6139	0,55190		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	20001 TL-30000 TL arası	303	4,4020	0,65559	F =3,052 p= 0,010*	2/3-6*
	30001 TL-40000 TL arası	86	4,4977	0,65133		
	40001 TL-50000 TL arası	32	4,6875	0,41251		
	50001 TL ve üzeri	69	4,3420	0,45903		
	0-11500 TL arası	38	4,3882	0,58615		
	11501 TL-20000 TL arası	72	04,0868	0,62681		
	20001 TL-30000 TL arası	303	4,1213	0,70295		
	30001 TL-40000 TL arası	86	4,3198	0,70986		
Diğer ihtimalli mahremiyet	40001 TL-50000 TL arası	32	4,2578	0,59053	F =2,570 p= 0,026*	1/2-6*
	50001 TL ve üzeri	69	4,0797	0,57281		
	0-11500 TL arası	38	4,3882	0,58615		
	11501 TL-20000 TL arası	72	04,0868	0,62681		
	20001 TL-30000 TL arası	303	4,1213	0,70295		
	30001 TL-40000 TL arası	86	4,3198	0,70986		
	40001 TL-50000 TL arası	32	4,2578	0,59053		
	50001 TL ve üzeri	69	4,0797	0,57281		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F: Tek Yönlü Anova Testi. 1= 0 TL ile 11500 TL, 2= 11501 TL ile 20000 TL, 3= 20001 TL ile 30000 TL, 4= 30001 TL ile 40000 TL, 5= 40001 TL ile 50000 TL, 6= 50001 TL ve üzeri

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-35'te verilmiştir. Katılımcıların aylık gelir durumlarına göre bir hak olarak mahremiyet algıları incelendiğinde; 0 TL ile 11500 TL arasında

gelire sahip olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7982 \pm 0,27443$, 11501 TL ile 20000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5509 \pm 0,47852$, 20001 TL ile 30000 TL arasında olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5347 \pm 0,56981$, 30001 TL ile 40000 TL arasında olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6047 \pm 0,65582$, 40001 TL ile 50000 TL arasında olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9167 \pm 0,14665$ ve 50001 TL ve üzerinde geliri olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7343 \pm 0,27759$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, katılımcıların aylık gelir durumları ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her aylık gelir grubundan katılımcının bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-35'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 0 TL ile 11500 TL arasında geliri olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, 20001 TL ile 30000 TL arasında geliri olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca 40001 TL ile 50000 TL arasında geliri olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, 11501 TL 20000 TL, 20001 TL ile 30000 TL ve 30001 TL ile 40000 TL arasında geliri olan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 35'teki katılımcıların aylık gelir durumlarına göre kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları incelendiğinde; 0 TL ile 11500 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5132 \pm 0,75772$, 11501 TL ile 20000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1597 \pm 0,73555$, 20001

TL ile 30000 TL arasında olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2005 \pm 0,75579$, 30001 TL ile 40000 TL arasında olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2413 \pm 1,11570$, 40001 TL ile 50000 TL arasında olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2813 \pm 0,27496$ ve 50001 TL ve üzerinde geliri olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7500 \pm 0,55240$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, katılımcıların aylık gelir durumları ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her aylık gelir grubundan katılımcının kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-35'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 50001 TL ve üzerinde geliri olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, 0TL ile 11500 TL, 11501 TL ile 20000 TL, 20001 TL ile 30000 TL, 30001 TL ile 40000 TL ve 40001 TL ve 50000 TL arasında geliri olan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 35'teki katılımcıların aylık gelir durumlarına göre başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları incelendiğinde; 0 TL ile 11500 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4368 \pm 0,35975$, 11501 TL ile 20000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6139 \pm 0,55190$, 20001 TL ile 30000 TL arasında olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4020 \pm 1,11570$, 30001 TL ile 40000 TL arasında olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4977 \pm 0,65133$, 40001 TL ile 50000 TL arasında olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı

algıları $4,6875 \pm 0,41251$ ve 50001 TL ve üzerinde geliri olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3420 \pm 0,45903$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,010 < 0,05$). Bu durumda, katılımcıların aylık gelir durumları ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her aylık gelir grubundan katılımcının başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-35'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 0TL ile 11500 TL arasında geliri olan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, 20001 TL ile 30000 TL ve 50001 TL ve üzeri geliri başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 35'teki katılımcıların aylık gelir durumlarına göre diğer ihtimalli mahremiyet algıları incelendiğinde; 0 TL ile 11500 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3882 \pm 0,58615$, 11501 TL ile 20000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0868 \pm 0,62681$, 20001 TL ile 30000 TL arasında olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1213 \pm 0,70295$, 30001 TL ile 40000 TL arasında olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3198 \pm 0,70986$, 40001 TL ile 50000 TL arasında olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2578 \pm 0,59053$ ve 50001 TL ve üzerinde geliri olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0797 \pm 0,57281$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,026 < 0,05$). Bu durumda, katılımcıların aylık gelir durumları ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her aylık gelir grubundan katılımcının

diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-35'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre 0 TL ile 11500 TL arasında geliri olan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, 11501 TL ile 20000 TL ve 50001 TL ve üzeri geliri diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-36: Gizlilik Politikası ya da Veri İlkesini Okumalarının ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Veri Gizliliği	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	370	4,6649	0,47712	F=3,173
	Evet	230	4,5130	0,58988	p= 0,075
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	370	4,2986	0,66590	F=7,399
	Evet	230	3,9728	0,93487	p= 0,007*
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	370	4,4989	0,59177	F= 0,033
	Evet	230	4,3757	0,61262	p= 0,855
Diğer ihtimalli mahremiyet	Hayır	370	4,1426	0,70479	F=15,897
	Evet	230	4,2011	0,61906	p= 0,000*

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t Testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-36'da görüldüğü gibidir. Veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6649 \pm 0,47712$ iken, veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5130 \pm 0,58988$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,075>0,05$). Bu da demektir ki, veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile veri gizliliğini okuyan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-36'ya göre; veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2986 \pm 0,66590$ iken, veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9728 \pm 0,93487$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,007 < 0,05$). Bu da demektir ki, veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-36'ya baktığımızda veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-36'ya göre; veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4989 \pm 0,59177$ iken, veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3757 \pm 0,61262$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,855 > 0,05$). Bu da demektir ki, veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile veri gizliliğini okuyan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki grubun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-36'ya göre; veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1426 \pm 0,70479$ iken, veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2011 \pm 0,61906$ değerinde orta-

ya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri ile veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-36'ya bakıldığında veri gizlilik ilkesini okumayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarının veri gizlilik ilkesini okuyan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

4.4. Instagramda Röntgencilik Düzeyi ile Mahremiyet Yönelimi Boyutları Arasındaki Farklılık Durumları

Tablo-37: İnsanların Özel Anılarını İzlediği Instagramdan Hoşlanma Düzeyi ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	198	4,6869	0,38093	F=21,702 p= 0,000*	1/3-4-5*
	Katılmıyorum	156	4,5769	0,41538		
	Kısmen Katılıyorum	130	4,3692	0,79104		
	Katılıyorum	45	4,4222	0,46818		
	Kesinlikle katılıyorum	71	5,0000	0,00000		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	198	4,3510	0,67442	F =29,674 p= 0,000*	1/2-3-4-5*
	Katılmıyorum	156	4,0497	0,81687		
	Kısmen Katılıyorum	130	3,7635	0,86788		
	Katılıyorum	45	3,9722	0,67044		
	Kesinlikle katılıyorum	71	4,8310	0,28901		

Başkaları-	Hiç katılmıyo-	198	4,4475	0,53008		
nın mah-	rum					
remiyetine	Katılmıyorum	156	4,5218	0,41988	F=27,678	1/3-5*
ilişkin	Kısmen Katılı-	130	4,1015	0,81393	p= 0,000*	2/3-5*
kaygı	yorum					3/4-5*
	Katılıyorum	45	4,4578	0,57465		4/5*
	Kesinlikle katılı-	71	4,9465	0,08917		
	yorum					
	Hiç katılmıyo-	198	4,2601	0,58037		
	rum					
Diğer	Katılmıyorum	156	3,8750	0,53166		
ihtimalli	Kısmen Katılı-	130	3,9423	0,76283	F =52,868	1/2-3-5*
mahremi-	yorum				p= 0,000*	5/2-3-4*
yet	Katılıyorum	45	4,0778	0,58587		
	Kesinlikle katılı-	71	5,0000	0,00000		
	yorum					

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F: Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-37’de verilmiştir. İnsanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6869 \pm 0,38093$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $3,9722 \pm 0,41538$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3692 \pm 0,79104$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4222 \pm 0,46818$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu

söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-37'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir. Kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları ise kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-37'deki insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3510 \pm 0,67442$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0497 \pm 0,81687$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7635 \pm 0,86788$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9722 \pm 0,67044$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8310 \pm 0,28901$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-37'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç katıl-

mıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-37'ye göre insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4475 \pm 0,53008$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5218 \pm 0,41988$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1015 \pm 0,81393$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4578 \pm 0,57465$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,9465 \pm 0,08917$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-37'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir. Kısmen katılıyorum

cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından düşük olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-37'ye göre insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2601 \pm 0,58037$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8750 \pm 0,53166$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9423 \pm 0,76283$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0778 \pm 0,58587$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,0000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların özel anılarını izlediği instagramdan hoşlanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-37'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir.

**Tablo-38: İnsanların Normalde Görmediği Yüzünü Gösterdiği
Instagramdan Hoşlanma Düzeyi ile Mahremiyet Yönelim Boyutları
Arasındaki Farklılık Analizi**

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremi- yet	Hiç katılmıyorum	98	4,6327	0,44255	F=14,836 p= 0,000*	5/1-2-3-4*
	Katılmıyorum	147	4,5034	0,39085		
	Kısmen	169	4,5049	0,75602		
	Katılıyorum	110	4,6061	0,36454		
	Kesinlikle katılıyorum	76	5,0000	0,00000		
Kendi mahre- miyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	98	4,0077	1,10087	F =18,909 p= 0,000*	5/1-2-3-4*
	Katılmıyorum	147	4,1463	0,65483		
	Kısmen	169	3,9660	0,86255		
	Katılıyorum	110	4,2273	0,47957		
	Kesinlikle katılıyorum	76	4,8257	0,27994		
Başkaları- nın Mah- remiyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	98	4,6796	0,41392	F=30,448 p= 0,000*	5/1-2-3-4* 1/2-3* 3/4*
	Katılmıyorum	147	4,3252	0,52874		
	Kısmen	169	4,2012	0,75734		
	Katılıyorum	110	4,4582	0,48866		
	Kesinlikle katılıyorum	76	4,9500	0,08718		
Diğer İhtimalli Mahremi- yet	Hiç katılmıyorum	98	4,2041	0,61901	F =44,436 p= 0,000*	5/1-2-3-4* 2/4-3-1* 3/4*
	Katılmıyorum	147	3,8231	0,59191		
	Kısmen	169	4,0089	0,66418		
	Katılıyorum	110	4,3409	0,50653		
	Kesinlikle katılıyorum	76	4,8684	0,49912		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum,
5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-38’de verilmiştir. İnsanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6327 \pm 0,44255$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5034 \pm 0,39085$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5049 \pm 0,75602$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6061 \pm 0,36454$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-38’e eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-38’deki insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0077 \pm 1,10087$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1463 \pm 0,65483$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9660 \pm 0,86255$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2273 \pm 0,47957$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8257 \pm 0,27994$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel

farklar 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-38'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-38'deki insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6796\pm0,41392$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3252\pm0,52874$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2012\pm0,48866$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4582\pm0,48866$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,9500\pm0,08718$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-38'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıla-

rın başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-38'deki insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2041 \pm 0,61901$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,82310 \pm 0,59191$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0089 \pm 0,66418$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3409 \pm 0,50653$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,8684 \pm 0,49912$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların normalde görmediği yüzünü gösterdiği instagramdan hoşlanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-38'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, hiç katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-39: İnsanların Sakladıkları Şeylere Erişim İmkânı Sağlayan Instagramdan Hoşlanma Düzeyi ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremi-yet	Hiç katılmıyorum	127	4,8058	0,37666	F=32,470 p= 0,000*	1/2-3-4* 2/3-4-5* 5/3-4*
	Katılmıyorum	254	4,5774	0,41162		
	Kısmen Katılıyorum	115	4,3043	0,77932		
	Katılıyorum	34	4,2941	0,46250		
	Kesinlikle katılıyorum	70	5,0000	0,00000		
Kendi mahre-miyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	127	4,5079	0,50093	F=157,201 p= 0,000*	1/2-3-4-5* 2/3-4-5* 5/3-4*
	Katılmıyorum	254	4,1624	0,61716		
	Kısmen Katılıyorum	115	3,6043	1,01846		
	Katılıyorum	34	3,4559	0,82680		
	Kesinlikle katılıyorum	70	4,8929	0,26434		
Başkaları-nın Mah-re-miyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	127	4,5079	0,50093	F=96,900 p= 0,000*	1/2-3-4-5* 2/3-4-5* 3/4-5* 4/5*
	Katılmıyorum	254	4,1624	0,61716		
	Kısmen Katılıyorum	115	3,6043	1,01846		
	Katılıyorum	34	3,4559	0,82680		
	Kesinlikle katılıyorum	70	4,8929	0,26434		
Diğer İhtimalli Mahremi-yet	Hiç katılmıyorum	127	4,5984	0,46840	F =73,947 p= 0,000*	1/2-3-4-5* 2/3-5* 4/5*
	Katılmıyorum	254	4,0315	0,61679		
	Kısmen Katılıyorum	115	3,6870	0,59220		
	Katılıyorum	34	3,7941	0,21734		
	Kesinlikle katılıyorum	70	4,8286	0,48068		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-39'daki gibidir. İnsanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan instag-

ramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8058 \pm 0,37666$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5774 \pm 0,41162$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3043 \pm 0,77932$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,2941 \pm 0,46250$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ olarak belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların sakladıkları şeylere erişim imkanı sağlayan instagramdan hoşlanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-39'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcılarından düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca kesinlikle katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-39'daki insanların sakladıkları şeylere erişim imkanı sağlayan instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların

kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5079 \pm 0,50093$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1624 \pm 0,61716$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,6043 \pm 1,01846$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,4559 \pm 0,82680$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8929 \pm 0,26434$ olarak belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan instagramdan hoşlanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-39'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek fakat kesinlikle katılıyorum cevabı verenlerinkinden düşük olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-39'daki insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelenildiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5079 \pm 0,50093$,

katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1624 \pm 0,61716$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,6043 \pm 1,01846$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,4559 \pm 0,82680$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8929 \pm 0,26434$ olarak belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan instagramdan hoşlanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-39'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Kısmen katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-39'daki insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan instagramdan hoşlanma düzeyi algıları incelen-
diğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer
ihtimalli mahremiyet algıları $4,5984 \pm 0,46840$, katılmıyorum
cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıla-
rı $4,0315 \pm 0,61679$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılım-
cılarının diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,6870 \pm 0,59220$,
katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mah-
remiyet algıları $3,7941 \pm 0,21734$ ve kesinlikle katılıyorum ce-
vabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları
 $4,8286 \pm 0,48068$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar ara-
sındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki
ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda,
insanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlayan ins-
tagramdan hoşlanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet-
leri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer
ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir.
Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-39'a eklenmiş ve bu test
sonuçlarına göre hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların
diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılı-
yorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihti-
malli mahremiyetlerinden daha yüksek fakat kesinlikle katı-
lıyorum cevabı veren katılımcılarındakinden düşük olduğu
görülmektedir. Ayrıca katılmıyorum cevabı veren katılımcı-
ların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum cevabı ve-
ren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek
fakat kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcılarındakin-
den düşük olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren
katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, kesinlikle ce-
vabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden
düşük olduğu görülmektedir.

4.5. Instagram Kullanım Nedenleri ile Mahremiyet Yönelimi Boyutları Arasındaki Farklılık Durumları

Tablo-40: Instagramda Arkadaşlarla İletişimde Bulunmak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
	Hiç katılmıyorum	21	4,6190	0,49761		
Bir hak olarak mahremiyet	Katılmıyorum	80	4,3708	0,40736	F=12,237 p= 0,000*	5/2-3-4* 4/2*
	Kısmen	140	4,5143	0,78492		
	Katılıyorum					
	Katılıyorum	197	4,5956	0,44099		
	Kesinlikle katılıyorum	162	4,8148	0,27802		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	21	3,6667	1,74165	F=29,719 p= 0,000*	5/1-2-3-4*
	Katılmıyorum	80	4,0625	0,42191		
	Kısmen	140	4,0482	0,68047		
	Katılıyorum					
	Katılıyorum	197	3,9365	0,85141		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Kesinlikle katılıyorum	162	4,6914	0,46337	F=38,181 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Hiç katılmıyorum	21	4,8476	0,19905		
	Katılmıyorum	80	4,1775	0,44777		
	Kısmen	140	4,2143	0,76305		
	Katılıyorum					
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Katılıyorum	197	4,3624	0,57995	F =60,456 p= 0,000*	5/1-2-3-4* 1/2-4*
	Kesinlikle katılıyorum	162	4,8494	0,24221		
	Hiç katılmıyorum	21	4,3333	0,50827		
	Katılmıyorum	80	3,8344	0,54822		
	Kısmen	140	4,0375	0,64591		
Mahremiyet	Katılıyorum	197	3,9010	0,62247		
	Kesinlikle katılıyorum	162	4,7377	0,43328		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-40'da verilmiştir. Katılımcıların instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6190 \pm 0,49761$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3708 \pm 0,40736$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5143 \pm 0,78492$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5956 \pm 0,44099$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8148 \pm 0,27802$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-40'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-40 incelendiğinde katılımcıların instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi algılarında; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,6667 \pm 1,74165$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0625 \pm 0,42191$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0482 \pm 0,68047$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9365 \pm 0,85141$

ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6914 \pm 0,46337$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-40'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-40 incelendiğinde katılımcıların instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi algıları; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8476 \pm 0,19905$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1775 \pm 0,44777$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2143 \pm 0,76305$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3624 \pm 0,57995$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8494 \pm 0,24221$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-40' eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum

cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-40 incelendiğinde katılımcıların instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi algılarında; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3333 \pm 0,50827$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8344 \pm 0,54822$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0375 \pm 0,64591$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9010 \pm 0,62247$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7377 \pm 0,43328$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda arkadaşlarla iletişimde bulunmak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-40'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-41: Instagramda Tanıdıkların Fotoğraflarına Bakmak ya da Fotoğraf Yükleme Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	23	5,0000	0,00000	F=18,799 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	84	4,4048	0,40437		
	Kısmen Katılıyorum	166	4,5602	0,73676		
	Katılıyorum	195	4,5060	0,44302		
	Kesinlikle katılıyorum	132	4,8737	0,23127		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	23	5,0000	0,00000	F=44,839 p= 0,000*	5/2-3-4* 4/2-3* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	84	4,2173	0,36566		
	Kısmen Katılıyorum	166	4,0256	0,70851		
	Katılıyorum	195	3,8038	0,92971		
	Kesinlikle katılıyorum	132	4,7348	0,47430		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	23	4,8609	0,19479	F=27,092 p= 0,000*	5/2-3-4* 2/3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	84	4,5262	0,42088		
	Kısmen Katılıyorum	166	4,2349	0,73788		
	Katılıyorum	195	4,3097	0,60005		
	Kesinlikle katılıyorum	132	4,8152	0,25636		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç katılmıyorum	23	4,8261	0,24349	F =46,156 p= 0,000*	5/2-3-4* 4/2* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	84	4,1071	0,74069		
	Kısmen Katılıyorum	166	4,0361	0,68549		
	Katılıyorum	195	3,8744	0,53328		
	Kesinlikle katılıyorum	132	4,6780	0,45977		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-41’de verilmiştir. Katılımcıların instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4048 \pm 0,40437$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5602 \pm 0,73676$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5060 \pm 0,44302$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8737 \pm 0,23127$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-41’e eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-41’den katılımcıların instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı

veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2173 \pm 0,36566$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0256 \pm 0,70851$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8038 \pm 0,92971$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7348 \pm 0,47430$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-41'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve kısmen katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-41'den katılımcıların instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kul-

lanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8609 \pm 0,19479$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5262 \pm 0,42088$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2349 \pm 0,73788$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3097 \pm 0,60005$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8152 \pm 0,25636$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-41'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-41'den katılımcıların instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,8261 \pm 0,24349$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1071 \pm 0,74069$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0361 \pm 0,68549$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8744 \pm 0,53328$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,6780 \pm 0,45977$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıkların fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-41'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-42: Instagramda Eğlenmek ve Rahatlamak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremi-yet	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F=10,418 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Katılmıyorum	69	4,4976	0,47010		
	Kısmen Katılıyorum	147	4,5011	0,76687		
	Katılıyorum	207	4,5427	0,45413		
	Kesinlikle katılıyorum	172	4,8062	0,27200		
Kendi mahre-miyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F=17,740 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-4*
	Katılmıyorum	69	3,8913	0,96108		
	Kısmen Katılıyorum	147	4,0935	0,66028		
	Katılıyorum	207	3,9952	0,85153		
	Kesinlikle katılıyorum	172	4,5465	0,60518		
Başkaları-nın Mah-re-miyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F=18,129 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/3*
	Katılmıyorum	69	4,4812	0,44367		
	Kısmen Katılıyorum	147	4,2748	0,73957		
	Katılıyorum	207	4,3188	0,56084		
	Kesinlikle katılıyorum	172	4,7349	0,45673		
Diğer İhtimalli Mahremi-yet	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F =40,278 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	69	3,9130	0,70166		
	Kısmen Katılıyorum	147	3,9660	0,60721		
	Katılıyorum	207	3,9831	0,60516		
	Kesinlikle katılıyorum	172	4,6308	0,54575		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-42’de verilmiştir. Katılımcıların instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum ce-

vabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4976 \pm 0,47010$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5011 \pm 0,76687$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5427 \pm 0,45413$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8062 \pm 0,27200$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-42'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-42'den katılımcıların instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8913 \pm 0,96108$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0935 \pm 0,66028$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9952 \pm 0,85153$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5465 \pm 0,60518$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuş-

tur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-42'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-42'den katılımcıların instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000\pm0,0000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4812\pm0,44367$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2748\pm0,73957$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3188\pm0,56084$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7349\pm0,45673$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-42'ye ek-

lenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-42'den katılımcıların instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9130 \pm 0,70166$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9660 \pm 0,60721$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9831 \pm 0,60516$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,6308 \pm 0,54575$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda eğlenmek ve rahatlamak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-42'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılı-

yorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-43: Instagramda Boş Zamanları Değerlendirmek Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F=16,658 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Katılmıyorum	68	4,5245	0,42444		
	Kısmen Katılıyorum	201	4,4677	0,68975		
	Katılıyorum	147	4,5238	0,46654		
	Kesinlikle katılıyorum	179	4,8510	0,25015		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F=36,902 p= 0,000*	5/2-3-4* 4/3* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	68	4,0184	0,57354		
	Kısmen Katılıyorum	201	3,8371	0,77048		
	Katılıyorum	147	4,0629	0,91358		
	Kesinlikle katılıyorum	179	4,6788	0,47937		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F=34,141 p= 0,000*	5/2-3-4* 4/3* 1/2-3*
	Katılmıyorum	68	4,2882	0,41950		
	Kısmen Katılıyorum	201	4,1920	0,74158		
	Katılıyorum	147	4,4218	0,52139		
	Kesinlikle katılıyorum	179	4,8145	0,29301		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç katılmıyorum	5	5,0000	0,00000	F =64,028 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	68	3,9559	0,69773		
	Kısmen Katılıyorum	201	3,9353	0,59333		
	Katılıyorum	147	3,8844	0,59050		
	Kesinlikle katılıyorum	179	4,7095	0,44906		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-43'te verilmiştir. Katılımcıların instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5245 \pm 0,42444$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4677 \pm 0,68975$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5238 \pm 0,46654$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8510 \pm 0,25015$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-43'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-43'ten katılımcıların instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0184 \pm 0,57354$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8371 \pm 0,77048$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0629 \pm 0,91358$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6788 \pm 0,47937$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuş-

tur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-43'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-43'ten katılımcıların instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000\pm0,0000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2882\pm0,41950$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1920\pm0,74158$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4218\pm0,52139$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8145\pm0,29301$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistikî ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-43'e

eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-43'ten katılımcıların instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9559 \pm 0,69773$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9353 \pm 0,59333$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8844 \pm 0,59050$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7095 \pm 0,44906$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda boş zamanları değerlendirmek amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-43'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli

mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-44: Instagramda Olaylar ve Kişiler Hakkında Bilgi Sahibi Olmak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	15	5,0000	0,00000	F=12,915 p= 0,000*	5/3-4* 1/2-3-4* 2/3-4*
	Katılmıyorum	63	4,7196	0,37487		
	Kısmen Katılıyorum	204	4,4820	0,65357		
	Katılıyorum	169	4,5108	0,52458		
	Kesinlikle katılıyorum	149	4,7987	0,28427		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	15	5,0000	0,00000	F=38,357 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4* 2/3*
	Katılmıyorum	63	4,2183	0,64678		
	Kısmen Katılıyorum	204	3,8419	0,84469		
	Katılıyorum	169	4,0222	0,76757		
	Kesinlikle katılıyorum	149	4,6980	0,46068		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	15	5,0000	0,00000	F=32,579 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	63	4,3587	0,40026		
	Kısmen Katılıyorum	204	4,2657	0,72166		
	Katılıyorum	169	4,3112	0,56520		
	Kesinlikle katılıyorum	149	4,8497	0,24595		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç katılmıyorum	15	5,0000	0,00000	F =83,588 p= 0,000*	5/2-3-4* 3/2-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	63	4,1746	0,77594		
	Kısmen Katılıyorum	204	3,7451	0,62282		
	Katılıyorum	169	4,0828	0,47850		
	Kesinlikle katılıyorum	149	4,7450	0,36120		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-44'te verilmiştir. Katılımcıların instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7196 \pm 0,37487$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4820 \pm 0,65357$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5108 \pm 0,52458$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7987 \pm 0,28427$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-44'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-44'ten katılımcıların instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2183 \pm 0,64678$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8419 \pm 0,84469$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0222 \pm 0,76757$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6980 \pm 0,46068$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-44'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-44'ten katılımcıların instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,0000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2183 \pm 0,40026$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2657 \pm 0,72166$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3112 \pm 0,56520$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8497 \pm 0,24595$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-44'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-44'ten katılımcıların instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılım-

cıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1746 \pm 0,77594$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,7451 \pm 0,62282$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0828 \pm 0,47850$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7450 \pm 0,36120$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-44'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir. Kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-45: Instagramda Tanıdıklarına Yazmak ya da Yazanları Okumak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	24	5,0000	0,00000	F=18,102 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	66	4,5859	0,44553		
	Kısmen Katılıyorum	170	4,5333	0,70071		
	Katılıyorum	204	4,4575	0,47006		
	Kesinlikle katılıyorum	136	4,8627	0,24502		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç katılmıyorum	24	5,0000	0,00000	F=30,981 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4* 2/4*
	Katılmıyorum	66	4,2008	0,47276		
	Kısmen Katılıyorum	170	4,0324	0,65474		
	Katılıyorum	204	3,8824	0,96599		
	Kesinlikle katılıyorum	136	4,6287	0,52439		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç katılmıyorum	24	4,7000	0,39563	F=24,431 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3*
	Katılmıyorum	66	4,2455	0,52600		
	Kısmen Katılıyorum	170	4,2576	0,70078		
	Katılıyorum	204	4,3990	0,56864		
	Kesinlikle katılıyorum	136	4,8294	0,34899		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç katılmıyorum	24	5,0000	0,00000	F =76,590 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	66	4,1061	0,64757		
	Kısmen Katılıyorum	170	3,9118	0,58419		
	Katılıyorum	204	3,8946	0,60268		
	Kesinlikle katılıyorum	136	4,7684	0,39043		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-45'te verilmiştir. Katılımcıların instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazanları okumak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde;

hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5859 \pm 0,44553$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5333 \pm 0,70071$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4575 \pm 0,47006$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8627 \pm 0,24502$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazarları okumak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-45'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-45'e göre katılımcıların instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazarları okumak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2008 \pm 0,47276$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0324 \pm 0,65474$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8824 \pm 0,96599$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6287 \pm 0,52439$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar ara-

sındaki matematiksel farklar 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazarları okumak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-45'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-45'e göre katılımcıların instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazarları okumak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7000\pm0,39563$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2455\pm0,52600$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2576\pm0,70078$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3990\pm0,56864$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8294\pm0,34899$ değ erinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazarları okumak amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ara-

sında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-45'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-45'e göre katılımcıların instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazanları okumak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1061 \pm 0,64757$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9118 \pm 0,58419$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8946 \pm 0,60268$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7684 \pm 0,39043$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 ö değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda tanıdıklarına yazmak ya da yazanları okumak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-45'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri,

katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-46: Instagramda Mesaj Göndermek ya da Mesaj Almak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
	Hiç katılmıyorum	24	5,0000	0,00000		
Bir hak olarak mahremiyet	Katılmıyorum	118	4,5000	0,37172	F=21,918 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Kısmen Katılıyorum	151	4,4945	0,75115		
	Katılıyorum	211	4,5324	0,45818		
	Kesinlikle katılıyorum	96	4,9792	0,08111		
	Hiç katılmıyorum	24	5,0000	0,00000		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Katılmıyorum	118	3,9915	0,59371	F=30,265 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Kısmen Katılıyorum	151	3,9255	0,70344		
	Katılıyorum	211	4,0924	0,91501		
	Kesinlikle katılıyorum	96	4,7604	0,49725		
	Hiç katılmıyorum	24	4,7000	0,39563		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Katılmıyorum	118	4,3305	0,51066	F=13,709 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Kısmen Katılıyorum	151	4,3695	0,77141		
	Katılıyorum	211	4,3820	0,54288		
	Kesinlikle katılıyorum	96	4,8208	0,38000		
	Hiç katılmıyorum	24	5,0000	0,00000		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Katılmıyorum	118	3,9725	0,71221	F=56,737 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Kısmen Katılıyorum	151	4,0695	0,57602		
	Katılıyorum	211	3,9443	0,59725		
	Kesinlikle katılıyorum	96	4,8281	0,36330		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-46'da verilmiştir. Katılımcıların instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5000 \pm 0,37172$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4945 \pm 0,75115$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5324 \pm 0,45818$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9792 \pm 0,08111$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-46'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-46'ya göre katılımcıların instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9915 \pm 0,59371$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9255 \pm 0,70344$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0924 \pm 0,91501$

ve kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7604 \pm 0,49725$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-46'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katlıyorum ve katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-46'ya göre katılımcıların instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7000 \pm 0,39563$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3305 \pm 0,51066$, kısmen katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3695 \pm 0,77141$, katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3820 \pm 0,54288$ ve kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8208 \pm 0,38000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyeti-

ne ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-46'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-46'ya göre katılımcıların instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9725 \pm 0,71221$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0695 \pm 0,57602$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9443 \pm 0,59725$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,8281 \pm 0,36330$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda mesaj göndermek ya da mesaj almak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-46'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, ka-

tilmiyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-47: Instagramda İnsanları Daha İyi Tanımak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	58	4,9655	0,10240	F=20,164 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Katılmıyorum	142	4,5469	0,41131		
	Kısmen Katılıyorum	268	4,5485	0,63118		
	Katılıyorum	48	4,2500	0,46889		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Kesinlikle katılıyorum	84	4,8492	0,26589	F=35,841 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Hiç katılmıyorum	58	4,6983	0,45102		
	Katılmıyorum	142	3,9630	0,78322		
	Kısmen Katılıyorum	268	4,0896	0,70770		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Katılıyorum	48	3,5625	1,06504	F=15,076 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Kesinlikle katılıyorum	84	4,7857	0,49263		
	Hiç katılmıyorum	58	4,5034	0,41758		
	Katılmıyorum	142	4,1817	0,54935		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Kısmen Katılıyorum	268	4,4866	0,67948	F =64,900 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Katılıyorum	48	4,4167	0,44403		
	Kesinlikle katılıyorum	84	4,7810	0,38479		
	Hiç katılmıyorum	58	4,7414	0,37745		
yet	Katılmıyorum	142	3,8134	0,65195	F =64,900 p= 0,000*	5/2-3-4*
	Kısmen Katılıyorum	268	4,0746	0,64079		
	Katılıyorum	48	3,8333	0,18831		
	Kesinlikle katılıyorum	84	4,8393	0,34195		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-47’de verilmiştir. Katılımcıların instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9655 \pm 0,10240$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5469 \pm 0,41131$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5485 \pm 0,63118$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,2500 \pm 0,46889$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8492 \pm 0,26589$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-47’ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-47’ye göre katılımcıların instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6983 \pm 0,45102$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9630 \pm 0,78322$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0896 \pm 0,70770$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların

kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,5625 \pm 1,06504$ ve kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7857 \pm 0,49263$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-47'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katlıyorum ve katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum ve kısmen katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-47'ye göre katılımcıların instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5034 \pm 0,41758$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1817 \pm 0,54935$, kısmen katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4866 \pm 0,67948$, katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4167 \pm 0,67948$ ve kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7810 \pm 0,38479$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kul-

lanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-47'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-47'ye göre katılımcıların instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7414 \pm 0,37745$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8134 \pm 0,65195$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0746 \pm 0,64079$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8333 \pm 0,18831$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,8393 \pm 0,34195$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda insanları daha iyi tanımak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-47'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, hiç katılmıyorum ve kısmen katılıyorum cevabı

veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-48: Instagramda İnsanların İletişim Bilgilerine Ulaşmak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortala- ma	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahre- miyet	Hiç katılmıyorum	71	4,8310	0,35129	F=11,038 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Katılmıyorum	212	4,5865	0,39662		
	Kısmen	186	4,5000	0,71050		
	Katılıyorum	45	4,3926	0,53319		
	Kesinlikle katılıyorum	86	4,8140	0,30078		
	Hiç katılmıyorum	71	4,7183	0,41172		
Kendi mah- remiyetine ilişkin kaygı	Katılmıyorum	212	3,9988	0,76059	F=39,419 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4*
	Kısmen	186	3,8831	0,86648		
	Katılıyorum	45	4,1056	0,59945		
	Kesinlikle katılıyorum	86	4,8198	0,35697		
	Hiç katılmıyorum	71	4,5662	0,40846		
	Katılmıyorum	212	4,3462	0,56395		
Başkalarının Mahremiye- tine İlişkin Kaygı	Kısmen	186	4,4172	0,72673	F=6,898 p= 0,000*	5/1-2-3- 4*
	Katılıyorum	45	4,4044	0,41667		
	Kesinlikle katılıyorum	86	4,7163	0,52644		
	Hiç katılmıyorum	71	4,6479	0,43420		
	Katılmıyorum	212	4,0590	0,64125		
	Kısmen	186	3,8024	0,63534		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Katılıyorum	45	4,1611	0,34606	F =61,700 p= 0,000*	5/2-3-4* 3/2-4* 1/2-3-4*
	Kesinlikle katılıyorum	86	4,8140	0,37610		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-48’de verilmiştir. Katılımcıların instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8310 \pm 0,35129$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5865 \pm 0,39662$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5000 \pm 0,71050$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3926 \pm 0,53319$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8140 \pm 0,30078$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-48’e eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-48’e göre katılımcıların instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7183 \pm 0,41172$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9988 \pm 0,76059$, kısmen katılıyorum

cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8831 \pm 0,86648$, katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1056 \pm 0,59945$ ve kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8198 \pm 0,35697$ değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-48'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görölmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katlıyorum ve katlıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görölmektedir.

Tablo-48'e göre katılımcıların instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5662 \pm 0,40846$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3462 \pm 0,56395$, kısmen katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4172 \pm 0,72673$, katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4044 \pm 0,41667$ ve kesinlikle katlıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7163 \pm 0,52644$ de-

ğerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-48'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-48'e göre katılımcıların instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,6479\pm0,43420$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0590\pm0,64125$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8024\pm0,63534$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1611\pm0,34606$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,8140\pm0,37610$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda insanların iletişim bilgilerine ulaşmak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-48'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri,

katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden düşük olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-49: Instagramda Kişisel Sunum ve Profil Bilgilerimi Paylaşmak Amacı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç katılmıyorum	66	4,9697	0,09656	F=22,680 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4* 2/3*
	Katılmıyorum	164	4,5793	0,41093		
	Kısmen	212	4,4371	0,69734		
	Katılıyorum	75	4,5156	0,34785		
	Kesinlikle katılıyorum	83	4,8876	0,25116		
	Hiç katılmıyorum	66	4,8106	0,38245		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Katılmıyorum	164	4,0945	0,66938	F=36,703 p= 0,000*	5/2-3-4* 1/2-3-4* 2/3*
	Kısmen Katılıyorum	212	3,8632	0,88640		
	Katılıyorum	75	4,0500	0,50000		
	Kesinlikle katılıyorum	83	4,7289	0,67196		
	Hiç katılmıyorum	66	4,5939	0,43954		
	Katılmıyorum	164	4,4244	0,52134		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Kısmen	212	4,2566	0,75048	F=20,006 p= 0,000*	5/1-2-3-4* 3/2-1*
	Katılıyorum	75	4,4480	0,41828		
	Kesinlikle katılıyorum	83	4,8940	0,18828		

	Hiç katılmıyorum	66	4,5833	0,36515		
Diğer	Katılmıyorum	164	4,0640	0,69652		
İhtimalli	Kısmen	212	3,9658	0,57004	F =41,867	5/2-3-4*
	Katılıyorum				p= 0,000*	1/2-3-4*
Mahremiyet	Katılıyorum	75	3,8900	0,60298		
	Kesinlikle	83	4,7892	0,59146		
	katılıyorum					

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-49’da verilmiştir. Katılımcıların instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9697 \pm 0,09656$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5793 \pm 0,41093$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4371 \pm 0,69734$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5156 \pm 0,34785$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8876 \pm 0,25116$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-49’a eklenmiş ve bu test sonuçlarına kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıla-

rın bir hak olarak mahremiyet algıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, katılıyorum cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-49'a göre katılımcıların instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8106 \pm 0,38245$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0945 \pm 0,66938$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8632 \pm 0,88640$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0500 \pm 0,50000$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7289 \pm 0,67196$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-49'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılmıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı ve-

ren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Katılmıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları, katılıyorum cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-49'a göre katılımcıların instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5939 \pm 0,43954$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4244 \pm 0,52134$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2566 \pm 0,75048$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4480 \pm 0,41828$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8940 \pm 0,18828$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak ile kullanma düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-49'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından yüksek olduğu görülmektedir. Kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları, hiç katılmıyorum ve katılmıyorum cevabı

veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-49'a göre katılımcıların instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma düzeyi algıları incelendiğinde; hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,5833 \pm 0,36515$, katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0640 \pm 0,69652$, kısmen katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9658 \pm 0,57004$, katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8900 \pm 0,60298$ ve kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7892 \pm 0,59146$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak amacı ile kullanma düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyetleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyetleri farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-49'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre kesinlikle katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Hiç katılmıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetleri, katılmıyorum, kısmen katılıyorum ve katılıyorum cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyetlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.6. Mahremiyet Yönelim Boyutlarının Sosyal Ağ Kullanım Sıklığına Göre Değerlendirilmesi

Tablo-50: Facebook Kullanım Sıklığı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç	218	4,6606	0,52287	F=6,955 p= 0,000*	3/1-2* 4/2*
	Nadir	133	4,7368	0,33848		
	Ara sıra	97	4,4227	0,39239		
	Çoğu zaman	71	4,4742	0,93037		
	Her zaman	81	4,5844	0,34773		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	218	4,2913	0,63000	F=13,483 p= 0,000*	3/1-2-4-5*
	Nadir	133	4,2068	0,66466		
	Ara sıra	97	3,6985	1,02821		
	Çoğu zaman	71	4,0915	1,07258		
	Her zaman	81	4,4444	0,51082		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	218	4,4890	0,58457	F=3,867 p= 0,004*	5/1-3*
	Nadir	133	4,4391	0,59922		
	Ara sıra	97	4,5835	0,48620		
	Çoğu zaman	71	4,4141	0,85211		
	Her zaman	81	4,2469	0,45746		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Hiç	218	4,1938	0,64802	F =5,623 p= 0,000*	4/2-3* 5/3*
	Nadir	133	4,0620	0,64286		
	Ara sıra	97	3,9820	0,74499		
	Çoğu zaman	71	4,4120	0,76193		
	Her zaman	81	4,2593	0,52507		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç, 2=nadir, 3=ara sıra, 4=çoğu zaman, 5=her zaman

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-50'de verilmiştir. Katılımcıların facebook kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6606 \pm 0,52287$, nadir ce-

vabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7368 \pm 0,33848$, ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4227 \pm 0,39239$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4742 \pm 0,93037$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5844 \pm 0,34773$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, facebook kullanım sıklığı düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-50'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç ve nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-50'ye göre katılımcıların facebook kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2913 \pm 0,63000$, nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2068 \pm 0,66466$, ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,6985 \pm 1,02821$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0915 \pm 1,07258$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4444 \pm 0,51082$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, facebook kullanım sıklığı düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi so-

nuçları Tablo-50'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç, nadir, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-50'ye göre katılımcıların facebook kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4890 \pm 0,58457$, nadir cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4391 \pm 0,59922$, ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5835 \pm 0,48620$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4141 \pm 0,85211$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2469 \pm 0,45746$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, facebook kullanım sıklığı düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-50'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç ve ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-50'ye göre katılımcıların facebook kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1938 \pm 0,64802$, nadir cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0620 \pm 0,64286$, ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9820 \pm 0,74499$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,4120 \pm 0,76193$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların di-

ğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2469 \pm 0,45746$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, facebook kullanım sıklığı düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-50'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, nadir ve ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-51: Instagram Kullanım Sıklığı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıt- lar	N	Ortala- ma	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç	57	4,9474	0,12263	F=15,532 p= 0,000*	1/2-3-4- 5* 2/3-4-5*
	Nadir	80	4,2833	0,96215		
	Ara sıra	61	4,6230	0,46538		
	Çoğu zaman	147	4,6757	0,41462		
	Her zaman	255	4,5882	0,39234		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	57	4,5044	0,39667	F=7,209 p= 0,000*	1/2-4* 2/3-5*
	Nadir	80	3,8344	0,86689		
	Ara sıra	61	4,3320	0,57322		
	Çoğu zaman	147	4,1224	0,87896		
	Her zaman	255	4,1980	0,79522		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	57	4,7719	0,36924	F=31,567 p= 0,004*	2/1-3-4- 5* 1/4-5*
	Nadir	80	3,8550	0,85446		
	Ara sıra	61	4,6492	0,39439		
	Çoğu zaman	147	4,4449	0,49700		
	Her zaman	255	4,5239	0,51955		

	Hiç	57	4,3816	0,71668		
	Nadir	80	3,8625	0,81511		
	Ara sıra	61	4,2582	0,58089	F =6,055	2/1-3-4-
Diğer ihtimalli mahremiyet	Çoğu zaman	147	4,1837	0,60698	p= 0,000*	5*
	Her zaman	255	4,1784	0,64488		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç, 2=nadir, 3=ara sıra, 4=çoğu zaman, 5=her zaman

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-51’de verilmiştir. Katılımcıların instagram kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6606 \pm 0,52287$, nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9474 \pm 0,12263$, ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,2833 \pm 0,96215$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6230 \pm 0,46538$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5882 \pm 0,39234$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagram kullanım sıklığı düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-51’e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, nadir, ara sıra, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, ara sıra, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-51’e göre katılımcıların instagram kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların kendi

mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5044 \pm 0,39667$, nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8344 \pm 0,86689$, ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3320 \pm 0,57322$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1224 \pm 0,87896$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1980 \pm 0,79522$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagram kullanım sıklığı düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-51'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, nadir ve çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, ara sıra ve çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-51'e göre katılımcıların instagram kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7719 \pm 0,36924$, nadir cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8550 \pm 0,85446$, ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6492 \pm 0,39439$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4449 \pm 0,49700$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5239 \pm 0,51955$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuş-

tur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagram kullanım sıklığı düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-51'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına nadir cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç, ara sıra, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir. Hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-51'e göre katılımcıların instagram kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3816\pm0,71668$, nadir cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,8625\pm0,81511$, ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2582\pm0,58089$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1837\pm0,60698$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1784\pm0,64488$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagram kullanım sıklığı düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-51'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına nadir cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç, ara sıra, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-52: Whatsapp Kullanım Sıklığı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortala- ma	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Ara sıra	52	4,7628	0,40334	F=4,592 p= 0,010*	1/3*
	Çoğu	142	4,6690	0,43578		
	zaman	406	4,5649	0,56513		
	Her					
Kendi mahre- miyetine ilişkin kaygı	Ara sıra	52	4,3558	0,78956	F=5,126 p= 0,006*	2/3*
	Çoğu	142	4,3099	0,63016		
	zaman	406	4,1028	0,83835		
	Her					
Başkalarının	Ara sıra	52	4,4346	0,64196	F=4,830 p= 0,008*	2/3*
	Çoğu	142	4,5873	0,45955		
	zaman	406	4,4064	0,63453		
	Her					
Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Ara sıra	52	3,9760	0,87063	F=4,831 p= 0,008*	1/2*
	Çoğu	142	4,2923	0,60066		
	zaman	406	4,1447	0,66237		
	Her					
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Ara sıra	52	3,9760	0,87063	F=4,831 p= 0,008*	1/2*
	Çoğu	142	4,2923	0,60066		
	zaman	406	4,1447	0,66237		
	Her					

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=ara sıra, 2=çoğu zaman, 3=her zaman

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-52’de verilmiştir. Katılımcıların whatsapp kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7628 \pm 0,40334$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6690 \pm 0,43578$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5649 \pm 0,56513$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuş-

tur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, whatsapp kullanım sıklığı düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-52'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-52'ye göre katılımcıların whatsapp kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3558\pm0,78956$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3099\pm0,63016$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1028\pm0,83835$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, whatsapp kullanım sıklığı düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-52'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-52'ye göre katılımcıların whatsapp kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4346\pm0,64196$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5873\pm0,45955$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4064\pm0,63453$ değerinde

ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, whatsapp kullanım sıklığı düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-52'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-52'ye göre katılımcıların whatsapp kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9760\pm0,87063$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2923\pm0,60066$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1447\pm0,66237$ olarak belirlenmiştir. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, Whatsapp kullanım sıklığı düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-52'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-53: Twitter Kullanım Sıklığı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortala- ma	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç	291	4,6575	0,42964	F=5,605 p= 0,000*	3/1-2-4* 2/1*
	Nadir	51	4,3660	0,73107		
	Ara sıra	59	4,7514	0,30066		
	Çoğu zaman	132	4,5152	0,70544		
	Her zaman	67	4,6219	0,39310		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	291	4,1830	0,78853	F=10,520 p= 0,000*	3/1-2-4-5* 2/1-5*
	Nadir	51	3,7892	0,73887		
	Ara sıra	59	4,6864	0,34301		
	Çoğu zaman	132	4,0549	0,90288		
	Her zaman	67	4,2090	0,70253		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç	291	4,5017	0,52532	F=2,003 p= 0,093	
	Nadir	51	4,2745	0,77662		
	Ara sıra	59	4,4644	0,39556		
	Çoğu zaman	132	4,4500	0,77612		
	Her zaman	67	4,3612	0,49634		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç	291	4,1040	0,67509	F =7,404 p= 0,000*	3/1-2-4-5*
	Nadir	51	4,0392	0,72176		
	Ara sıra	59	4,5847	0,44434		
	Çoğu zaman	132	4,2008	0,76007		
	Her zaman	67	4,0858	0,44923		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç, 2=nadir, 3=ara sıra, 4=çoğu zaman, 5=her zaman

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-53'te sunulmuştur. Katılımcıların twitter kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6575 \pm 0,42964$, nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3660 \pm 0,73107$, ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7514 \pm 0,30066$, çoğu zaman ce-

vabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5152 \pm 0,70544$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6219 \pm 0,39310$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, twitter kullanım sıklığı düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-53'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç, nadir ve çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-53'e göre katılımcıların twitter kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1830 \pm 0,78853$, nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7892 \pm 0,73887$, ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6864 \pm 0,34301$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0549 \pm 0,90288$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2090 \pm 0,70253$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, twitter kullanım sıklığı düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-53'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı ve-

ren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç, nadir, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-53'e göre katılımcıların twitter kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5017 \pm 0,52532$, nadir cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2745 \pm 0,77662$, ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4644 \pm 0,39556$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4500 \pm 0,77612$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3612 \pm 0,49634$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,093 > 0,05$). Bu durumda, twitter kullanım sıklığı düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo-53'e göre katılımcıların twitter kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1040 \pm 0,67509$, nadir cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0392 \pm 0,72176$, ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,5847 \pm 0,44434$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2008 \pm 0,76007$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0858 \pm 0,44923$ değerinde

ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, twitter kullanım sıklığı düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-53'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç, nadir, çoğu zaman ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-54: Snapchat Kullanım Sıklığı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç	532	4,5708	0,54759	F=7,771 p= 0,000*	1/2-3-4*
	Nadir	34	4,8333	0,16917		
	Ara sıra	24	4,9167	0,14744		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	532	4,1649	0,80396	F=3,814 p= 0,010*	4/3-2-1*
	Nadir	34	4,0882	0,73051		
	Ara sıra	24	4,1458	0,68729		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç	532	4,4282	0,61054	F=3,865 p= 0,009*	1/4*
	Nadir	34	4,5765	0,47930		
	Ara sıra	24	4,5667	0,57685		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç	532	4,1555	0,67466	F =9,071 p= 0,000*	4/3-2-1* 3/2-1*
	Nadir	34	4,3456	0,71514		
	Ara sıra	24	3,7708	0,22014		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç, 2=nadir, 3=ara sıra, 4=çoğu zaman

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-54'te sunulmuştur. Katılımcıların snapchat kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5708 \pm 0,54759$, nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,8333 \pm 0,16917$, ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9167 \pm 0,14744$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, snapchat kullanım sıklığı düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-54'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, nadir, ara sıra ve çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-54'e göre katılımcıların snapchat kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1649 \pm 0,80396$, nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0882 \pm 0,73051$, ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1458 \pm 0,68729$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, snapchat kullanım sıklığı düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-54'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi

mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç, nadir ve ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-54'e göre katılımcıların snapchat kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4282 \pm 0,61054$, nadir cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5765 \pm 0,47930$, ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5667 \pm 0,57685$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,009<0,05$). Bu durumda, snapchat kullanım sıklığı düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-54'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-54'e göre katılımcıların snapchat kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1555 \pm 0,67466$, nadir cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3456 \pm 0,71514$, ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,7708 \pm 0,22014$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, snapchat kullanım sıklığı düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun,

diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-54'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç, nadir ve ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç ve nadir cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-55: LinkedIn Kullanım Sıklığı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Hiç	517	4,6061	0,54767	F=1,762 p= 0,135	
	Nadir	41	4,5122	0,39509		
	Ara sıra	22	4,5909	0,43561		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
	Her zaman	10	4,6667	0,00000		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hiç	517	4,2094	0,81191	F=7,116 p= 0,000*	4/1-2-3-5* 2/1*
	Nadir	41	3,8049	0,60341		
	Ara sıra	22	3,8409	0,56980		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
	Her zaman	10	3,7500	0,00000		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hiç	517	4,4727	0,61541	F=5,431 p= 0,000*	4/1-2-3* 3/1*
	Nadir	41	4,2585	0,40557		
	Ara sıra	22	4,0909	0,60388		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
	Her zaman	10	4,4000	0,00000		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hiç	517	4,1572	0,68666	F=4,535 p= 0,001*	4/1-2-3-5*
	Nadir	41	4,0488	0,54549		
	Ara sıra	22	4,2614	0,62905		
	Çoğu zaman	10	5,0000	0,00000		
	Her zaman	10	4,0000	0,00000		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1= hiç, 2=nadir, 3=ara sıra, 4=çoğu zaman, 5= her zaman

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-55'te sunulmuştur. Katılımcıların linkedin kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6061 \pm 0,54767$, nadir cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5122 \pm 0,39509$, ara sıra cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5909 \pm 0,43561$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6667 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,135 > 0,05$). Bu durumda, linkedin kullanım sıklığı düzeyi ile bir hak olarak mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo-55'e göre katılımcıların linkedin kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2094 \pm 0,81191$, nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8049 \pm 0,60341$, ara sıra cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8409 \pm 0,56980$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7500 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, linkedin kullanım sıklığı düzeyi ile kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-55'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı

algıları, hiç, nadir, ara sıra ve her zaman cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Nadir cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç cevabı veren katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-55'e göre katılımcıların linkedin kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4727 \pm 0,61541$, nadir cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2585 \pm 0,40557$, ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0909 \pm 0,60388$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $5,0000 \pm 0,00000$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, linkedin kullanım sıklığı düzeyi ile başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-55'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç, nadir, ara sıra ve her zaman cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ara sıra cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç cevabı veren katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-55'e göre katılımcıların linkedin kullanım sıklığı algıları incelendiğinde; hiç cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1572 \pm 0,68666$, nadir ce-

vabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0488 \pm 0,54549$, ara sıra cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2614 \pm 0,62905$, çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $5,0000 \pm 0,00000$ ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0000 \pm 0,00000$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, linkedin kullanım sıklığı düzeyi ile diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-55'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına çoğu zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç, nadir, ara sıra ve her zaman cevabı veren katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

4.7. Mahremiyet Yönelim Boyutlarının Instagramda Özel Alanın Sınırlarına Göre Değerlendirilmesi

Tablo-56: Instagramda Gerçek Adın Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	57	4,5731	0,41669	F=1,200
	Evet	543	4,6102	0,53848	p= 0,274
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	57	4,1667	0,76959	F=1,199
	Evet	543	4,1745	0,79859	p= 0,274
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	57	4,1404	0,28275	F=55,027
	Evet	543	4,4843	0,61760	p= 0,000*
Diğer ihtimalli mahremiyet	Hayır	57	4,2763	0,53595	F =7,341
	Evet	543	4,1533	0,68548	p= 0,007*

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-56’da görüldüğü gibidir. Instagramda gerçek adın paylaşılmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5731 \pm 0,41669$ iken, instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6102 \pm 0,53848$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,274 > 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda gerçek adını paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Yukarıdaki Tablo-56’da instagramda gerçek adını paylaşılmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1667 \pm 0,76959$ iken, instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1745 \pm 0,79859$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,274 > 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda gerçek adını paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Yukarıdaki Tablo-56’da instagramda gerçek adın paylaşılmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1404 \pm 0,28275$ iken, instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4843 \pm 0,61760$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$).

Bu da demektir ki, instagramda gerçek adını paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile gerçek adını paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-56'ya bakıldığında instagramda gerçek adını paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Yukarıdaki Tablo-56'da instagramda gerçek adın paylaşılmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,2763 \pm 0,53595$ iken, instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,1533 \pm 0,68548$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,007 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda gerçek adını paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile gerçek adını paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-56'ya bakıldığında instagramda gerçek adını paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarının instagramda gerçek adını paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-57: Instagramda Doğum Tarihini Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	419	4,6508	0,45623	F=19,898
	Evet	181	4,5046	0,65509	p= 0,000*
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	419	4,2166	0,74505	F=11,938
	Evet	181	4,0746	0,89518	p= 0,000*
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	419	4,5580	0,51555	F=32,923
	Evet	181	4,2055	0,70912	p= 0,000*
Diğer ihtimalli mahremiyet	Hayır	419	4,2023	0,68287	F =2,570
	Evet	181	4,0787	0,64416	p= 0,109

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız T testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-57’de görüldüğü gibidir. Instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6508 \pm 0,45623$ iken, instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5046 \pm 0,65509$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile doğum tarihini paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-57’ye bakıldığında instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarının instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-57’ye göre; instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2166 \pm 0,74505$ iken, instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0746 \pm 0,89518$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar ara-

sındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile doğum tarihini paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-57'ye bakıldığında instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir

Tablo-57'ye göre; instagramda doğum tarihini paylaşılmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5580\pm0,51555$ iken, instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2055\pm0,70912$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu da demektir ki, instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile doğum tarihini paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-57'ye bakıldığında instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-57'ye göre; instagramda doğum tarihini paylaşılmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,2023\pm0,68287$ iken, instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları

4,0787±0,64416 değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,109>0,05$). Bu da demektir ki, instagramda doğum tarihini paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda doğum tarihini paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-58: Instagramda Yaşanılan Yerin Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	304	4,6414	0,47807	F=3,485
	Evet	296	4,5709	0,57329	p= 0,065
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	304	4,2319	0,76490	F=1,390
	Evet	296	4,1140	0,82228	p= 0,239
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hayır	304	4,5013	0,55485	F=7,164
	Evet	296	4,4007	0,64445	p= 0,008*
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hayır	304	4,1982	0,65689	F =4,537
	Evet	296	4,1309	0,68918	p= 0,034*

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t testi

Bağımsız t testi sonuçları Tablo-58’de görüldüğü gibidir. Instagramda yaşanan yeri paylaşılmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları 4,2319±0,76490 iken, instagramda yaşanan yeri paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları 4,1140±0,82228 değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,239>0,05$). Bu da demektir ki, instagramda

yaşanılan yeri paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda yaşanılan yeri paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-58'e göre; instagramda yaşanılan yeri paylaşılma-yan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5013 \pm 0,55485$ iken, instagramda yaşanılan yeri paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4007 \pm 0,64445$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,008 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda yaşanılan yeri paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda yaşanılan yeri paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-58'e bakıldığında instagramda yaşanılan yerin paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda yaşanılan yeri paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-58'e göre; instagramda yaşanılan yeri paylaşılma-yan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,1982 \pm 0,65689$ iken, instagramda yaşanılan yeri paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,1309 \pm 0,68918$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,034 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda yaşanılan yeri paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda yaşanılan yeri paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıla-

rı arasında anlamlı bir farklılık bulunduğ u ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeğ i düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-58'e bakıldığında instagramda yaşanan yerin paylaşmayan katılımcıların diğ er ihtimalli mahremiyet algılarının instagramda yaşanan yeri paylaşan katılımcıların diğ er ihtimalli mahremiyet algılarına göre daha yüksek olduğ u görölmektedir.

Tablo-59: Instagramda Eğitim Durumunun Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	342	4,5429	0,59537	F=12,790
	Evet	258	4,6912	0,40830	p= 0,000*
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	342	4,0877	0,88651	F=16,888
	Evet	258	4,2878	0,63902	p= 0,000*
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hayır	342	4,4041	0,63198	F=1,807
	Evet	258	4,5147	0,55557	p= 0,179
Diğ er İhtimalli Mahremiyet	Hayır	342	4,0592	0,66487	F =0,771
	Evet	258	4,3052	0,65986	p= 0,380

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız T testi

Bağımsız t testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-59'da görölmektedir. Instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeğ i algıları $4,5429 \pm 0,59537$ iken, instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeğ i algıları $4,6912 \pm 0,40830$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeğ i ile instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeğ i arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeğ i düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-59'a bakıldığında instagramda eğitim duru-

munu paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarının instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-59'a göre; instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0877 \pm 0,88651$ iken, instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2878 \pm 0,63902$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-59'a bakıldığında instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-59'a göre; instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4041 \pm 0,63198$ iken, instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5147 \pm 0,55557$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,179 > 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubu-

nun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-59'a göre; instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,0592 \pm 0,66487$ iken, instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,3052 \pm 0,65986$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,380 > 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda eğitim durumunu paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda eğitim durumunu paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-60: Instagramda İlişki Durumunun Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	396	4,6010	0,57775	F=3,166
	Evet	204	4,6176	0,41561	p= 0,076
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	396	4,1244	0,83600	F=14,299
	Evet	204	4,2696	0,70159	p= 0,000*
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hayır	396	4,4429	0,65315	F=17,500
	Evet	204	4,4686	0,48989	p= 0,000*
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hayır	396	4,1402	0,69441	F =2,645
	Evet	204	4,2132	0,62913	p= 0,104

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t testi

Bağımsız t testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-60'ta görülmektedir. Instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6010 \pm 0,57775$ iken, instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,6176 \pm 0,41561$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar ara-

sındaki matematiksel fark 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,076>0,05$). Yani, instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-60'a göre; instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1244\pm0,83600$ iken, instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2696\pm0,70159$ değ erinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). O halde, instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda ilişki durumunu katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-60'a bakıldığında instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygının instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-60'a göre; instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4429\pm0,65315$ iken, instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4686\pm0,48989$ değ erinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,008<0,05$). Bu da demektir ki, instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile

instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-60'a bakıldığında instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-60'a göre; instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,1402 \pm 0,69441$ iken, instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,2132 \pm 0,62913$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,104 > 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda ilişki durumunu paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda ilişki durumunu paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-61: Instagramda Yapılan İşin Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	422	4,5632	0,57948	F=20,336 p= 0,000*
	Evet	178	4,7097	0,35963	
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	422	4,1345	0,82123	F=1,443 p= 0,230
	Evet	178	4,2669	0,72369	
Bşkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hayır	422	4,4062	0,62403	F=1,786 p= 0,182
	Evet	178	4,5596	0,53377	
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hayır	422	4,0705	0,66440	F=0,041 p= 0,840
	Evet	178	4,3890	0,64219	

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t testi

Bağımsız t testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-61’de görülmektedir. Instagramda yaptığı işi paylaşılmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5632 \pm 0,57948$ iken, instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7097 \pm 0,35963$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda yaptığı işi paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-61’e bakıldığında instagramda yaptığı işi paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarının instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-61’e göre; instagramda yaptığı işi paylaşılmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1345 \pm 0,82123$ iken, instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2669 \pm 0,72369$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,230 > 0,05$). Bu da demektir ki, yaptığı işi paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile yaptığı işi katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-61’e göre; instagramda yaptığı işi paylaşılmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4062 \pm 0,62403$ iken, instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algı-

ları $4,5596 \pm 0,53377$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,182 > 0,05$). O halde, instagramda yaptığı işi paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-61'e göre; instagramda yaptığı işi paylaşılmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,0705 \pm 0,66440$ iken, instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,3890 \pm 0,64219$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,840 > 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda yaptığı işi paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda yaptığı işi paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-62: Instagramda İletişim Bilgilerinin Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	465	4,5548	0,56724	F=29,938
	Evet	135	4,7852	0,30054	p= 0,000*
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	465	4,0269	0,79521	F=20,424
	Evet	135	4,6796	0,55201	p= 0,000*
Bşkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hayır	465	4,4271	0,61521	F=6,036
	Evet	135	4,5363	0,54944	p= 0,014*
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hayır	465	4,1285	0,66166	F =2,713
	Evet	135	4,2907	0,69995	p= 0,100

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t testi

Bağımsız t testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-62’de görülmektedir. Instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5548 \pm 0,56724$ iken, instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,7852 \pm 0,30054$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-62’ye bakıldığında instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarının instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-62’ye göre; instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0269 \pm 0,79521$ iken, instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6796 \pm 0,55201$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda iletişim bilgilerini katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-62’ye bakıldığında instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygının instagramda iletişim bilgilerini paylaşan

katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-62'ye göre; instagramda iletişim bilgilerini paylaşılmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4271 \pm 0,61521$ iken, instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5363 \pm 0,54944$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,014 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-62'ye bakıldığında instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarının instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-62'ye göre; instagramda iletişim bilgilerini paylaşılmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,1285 \pm 0,66166$ iken, iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları $4,2907 \pm 0,69995$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,100 > 0,05$). Yani, instagramda iletişim bilgilerini paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda iletişim bilgilerini paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-63: Instagramda Siyasi Görüşün Paylaşılması ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi
Bir hak olarak mahremiyet	Hayır	552	4,5888	0,53678	F=8,113
	Evet	48	4,8125	0,35667	p= 0,005*
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Hayır	552	4,1399	0,79243	F=0,150
	Evet	48	4,5625	0,72841	p= 0,698
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Hayır	552	4,4370	0,59831	F=1,030
	Evet	48	4,6208	0,62873	p= 0,310
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Hayır	552	4,1218	0,66528	F=1,411
	Evet	48	4,6615	0,56137	p= 0,235

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Bağımsız t testi

Bağımsız t testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-63'teki gibidir. Instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,5888 \pm 0,53678$ iken, instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği algıları $4,8125 \pm 0,35667$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,005 < 0,05$). Bu da demektir ki, instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği ile instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet ölçeği arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri farklı kabul edilebilir. Tablo-63'e bakıldığında instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarının instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-63'e göre; instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1399 \pm 0,79243$ iken, instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları

4,5625±0,72841 değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,698>0,05$). Bu da demektir ki, instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda siyasi görüşünü katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-63'e göre; instagramda siyasi görüşünü paylaşılmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları 4,4370±0,59831 iken, instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları 4,6208±0,62873 değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,310>0,05$). Bu da demektir ki, instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları ile instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

Tablo-63'e göre; instagramda siyasi görüşünü paylaşılmayan katılımcıların diğeri ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları 4,1218±0,66528 iken, instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların diğeri ihtimalli mahremiyet ölçeği algıları 4,6615±0,56137 değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel fark 0,05 değeri seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,235>0,05$). Bu da demektir ki, instagramda siyasi görüşünü paylaşmayan katılımcıların diğeri ihtimalli mahremiyet algıları ile instagramda siyasi görüşünü paylaşan katılımcıların diğeri ihtimalli mah-

remiyet algıları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı ve her iki grubunun da bir hak olarak mahremiyet ölçeği düzeyleri aynı kabul edilebilir.

4.8. Instagramda Mahremiyet Yönelim Boyutları ile Kendini Teşhir Düzeyleri Arasındaki Farklılık

Tablo-64: Instagramda Kendi Hakkında Hoşlandığı ve Hoşlanmadığı Şeylerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	124	4,7957	0,36244	F=9,529 p= 0,000*	1/2-3-4*
	Arkadaşlar	232	4,6078	0,41829		
	Herkes	49	4,3878	0,44797		
	Hiç kimse	195	4,5402	0,69275		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	124	4,2762	0,52848	F=4,997 p= 0,002*	4/1-2*
	Arkadaşlar	232	4,2705	0,85715		
	Herkes	49	3,9184	0,72419		
	Hiç kimse	195	4,0577	0,85037		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	124	4,5984	0,45657	F=6,900 p= 0,000*	4/1-2*
	Arkadaşlar	232	4,4853	0,49913		
	Herkes	49	4,5061	0,71891		
	Hiç kimse	195	4,3046	0,72519		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Özel kişiler	124	4,1069	0,67788	F =2,082 p= 0,101	
	Arkadaşlar	232	4,1358	0,62149		
	Herkes	49	4,0714	0,62500		
	Hiç kimse	195	4,2603	0,73298		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-64'te verilmiştir. Instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7957 \pm 0,36244$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6078 \pm 0,41829$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3878 \pm 0,44797$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların

bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5402 \pm 0,69275$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Buradan, instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-64'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, arkadaşlarla, hiç kimseye ve herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç kimseye paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-64'e göre; instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2762 \pm 0,52848$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2705 \pm 0,85715$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,9184 \pm 0,72419$ ve hiç kimseye paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0577 \pm 0,85037$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle bulunmuştur ($p=0,002 < 0,05$). O halde, instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-64'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseye paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, özel kişiler ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından

düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, özel kişiler ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-64'e göre; instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5984 \pm 0,45657$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4853 \pm 0,49913$, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5061 \pm 0,71891$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3046 \pm 0,72519$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-64'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, özel kişiler ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-64'e göre; - instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,5984 \pm 0,45657$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,4853 \pm 0,49913$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,5061 \pm 0,71891$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3046 \pm 0,72519$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matema-

tiksel farklar 0,05 değ er seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır (p=0,101>0,05). Bu durumda, instagramda kendi hakkında hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğ er ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo-65: Instagramda Hayatında Önemli Olan Şeylerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıt-lar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	125	4,7547	0,42364	F=5,382 p= 0,001*	1/2-3*
	Arka-daşlar	243	4,5569	0,42080		
	Herkes	53	4,4654	0,41002		
	Hiç kimse	179	4,6127	0,70591		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	125	4,4360	0,43983	F=10,640 p= 0,000*	4/2-3* 2/1*
	Arka-daşlar	243	4,0967	0,91893		
	Herkes	53	3,7642	0,82540		
	Hiç kimse	179	4,2165	0,73362		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Özel kişiler	125	4,5696	0,43630	F=2,045 p= 0,106	
	Arka-daşlar	243	4,4198	0,52564		
	Herkes	53	4,4377	0,73176		
	Hiç kimse	179	4,4168	0,73740		
Diğ er İhtimalli Mahremiyet	Özel kişiler	125	4,2480	0,68207	F =14,584 p= 0,000*	2/1-3* 4/3*
	Arka-daşlar	243	3,9753	0,58423		
	Herkes	53	4,0943	0,60093		
	Hiç kimse	179	4,3855	0,72632		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-65'te görülmektedir. Instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7547 \pm 0,42364$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5569 \pm 0,42080$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4654 \pm 0,41002$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6127 \pm 0,70591$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Bu durumda, instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-65'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, arkadaşlarla ve herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-65'e göre; instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4360 \pm 0,43983$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0967 \pm 0,91893$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7642 \pm 0,82540$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2165 \pm 0,73362$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,002 < 0,05$). Bu durumda, instagramda hayatında önemli olan şeylerin algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-65'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, arkadaşlar ve herkesle

paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaşlarıyla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-65'e göre; instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5696 \pm 0,43630$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4198 \pm 0,52564$, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4198 \pm 0,73176$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4168 \pm 0,73740$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,106 > 0,05$). Buradan, instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo-65'e göre; instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2480 \pm 0,68207$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9753 \pm 0,58423$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0943 \pm 0,60093$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3855 \pm 0,72632$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda hayatında önemli olan şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-65'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına arkadaşlarıyla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremi-

yet algıları, özel kişiler ve herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-66: Instagramda Yaptığı İçin Kendini Suçlu Hissettiği Şeylerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıt-lar	N	Ortala-ma	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	105	4,7714	0,43686	F=8,427 p= 0,000*	4/2-3* 3/1*
	Arka-daşlar	60	4,5778	0,44199		
	Herkes	10	4,0000	0,00000		
	Hiç kimse	425	4,5843	0,55112		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	105	4,4000	0,48113	F=3,677 p= 0,012*	3/1*
	Arka-daşlar	60	4,1833	0,74485		
	Herkes	10	4,0000	0,00000		
	Hiç kimse	425	4,1206	0,86211		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	105	4,7733	0,30643	F=17,145 p= 0,000*	1/2-3-4* 2/3*
	Arka-daşlar	60	4,1967	0,53424		
	Herkes	10	4,0000	0,00000		
	Hiç kimse	425	4,4188	0,63959		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Özel kişiler	105	4,3071	0,69012	F =2,842 p= 0,037*	1/2*
	Arka-daşlar	60	4,0125	0,49878		
	Herkes	10	4,0000	0,00000		
	Hiç kimse	425	4,1553	0,69279		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-66'da görülmektedir. Instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7714 \pm 0,43686$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5778 \pm 0,44199$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,0000 \pm 0,00000$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5843 \pm 0,55112$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı şekilde bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). O halde, instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-66'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, arkadaşlarla ve herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-66'ya göre; instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4000 \pm 0,48113$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1833 \pm 0,74485$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0000 \pm 0,00000$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1206 \pm 0,86211$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki

ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,012<0,05$). Bu durumda, instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-66'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-66'ya göre; instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,7733\pm0,30643$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1967\pm0,53424$, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0000\pm0,00000$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4188\pm0,63959$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-66'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç kimse, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-66'ya göre; instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3071 \pm 0,69012$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0125 \pm 0,49878$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0000 \pm 0,00000$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1553 \pm 0,69279$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,037 < 0,05$). Bu durumda, instagramda yaptığı için kendini suçlu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-66'ya eklenmiş ve bu test sonuçlarına arkadaşlarıyla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-67: Instagramda Yaptığı İçin Gurur Duyduğu Şeylerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	98	4,6939	0,45577	F=5,206 p= 0,001*	4/1-2*
	Arkadaşlar	207	4,6779	0,37359		
	Herkes	65	4,4410	0,43743		
	Hiç kimse	230	4,5522	0,66589		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	98	4,3648	0,46552	F=15,876 p= 0,000*	4/1-2* 3/2*
	Arkadaşlar	207	4,3816	0,60780		
	Herkes	65	3,7885	0,92093		
	Hiç kimse	230	4,0141	0,93312		

Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	98	4,6735	0,38464	F=5,848 p= 0,001*	1/2-3-4*
	Arkadaşlar	207	4,4126	0,51693		
	Herkes	65	4,3323	0,65886		
	Hiç kimse	230	4,4261	0,70532		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Özel kişiler	98	4,2194	0,62101	F =3,897 p= 0,009*	4/3*
	Arkadaşlar	207	4,1208	0,60732		
	Herkes	65	3,9462	0,74934		
	Hiç kimse	230	4,2435	0,71475		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-67’de görülmektedir. Instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6939 \pm 0,45577$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6779 \pm 0,37359$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4410 \pm 0,43743$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5522 \pm 0,66589$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Buradan, instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-67’ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, arkadaşlarla ve özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-67’ye göre; instagramda yaptığı için gurur duyduğu hissettiği şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3648 \pm 0,46552$, arkadaşlarla payla-

şan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3816 \pm 0,60780$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7885 \pm 0,92093$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,0141 \pm 0,93312$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,012 < 0,05$). Bu durumda, instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-67'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, arkadaşlarla ve özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-67'ye göre; instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6735 \pm 0,38464$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4126 \pm 0,51693$, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3323 \pm 0,65886$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4261 \pm 0,70532$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Bu durumda, instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyeti-

ne ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-67'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç kimse, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-67'ye göre; instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2194 \pm 0,62101$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1208 \pm 0,60732$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9462 \pm 0,74934$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2435 \pm 0,71475$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,009 < 0,05$). Bu durumda, instagramda yaptığı için gurur duyduğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-67'ye eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-68: Instagramda Korktuğu Şeylerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıt-lar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	75	4,6400	0,47382	F=4,060 p= 0,007*	4/1-3*
	Arka-daşlar	74	4,7297	0,42622		
	Herkes	33	4,3535	0,42442		
	Hiç kimse	418	4,5989	0,55397		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	75	4,3933	0,48486	F=3,348 p= 0,019*	1/3*
	Arka-daşlar	74	4,2669	0,67404		
	Herkes	33	4,2727	0,76128		
	Hiç kimse	418	4,1100	0,85303		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	75	4,6880	0,35143	F=7,905 p= 0,000*	4/1-2* 1/3*
	Arka-daşlar	74	4,5595	0,37450		
	Herkes	33	4,1697	0,69123		
	Hiç kimse	418	4,4124	0,64658		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Özel kişiler	75	4,3767	0,48347	F =3,661 p= 0,012*	2/1*
	Arka-daşlar	74	4,0236	0,76879		
	Herkes	33	4,1364	0,70459		
	Hiç kimse	418	4,1543	0,67554		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo-68’de görülmektedir. Instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,6400 \pm 0,47382$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7297 \pm 0,42622$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak

olarak mahremiyet algıları $4,3535 \pm 0,42442$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5989 \pm 0,55397$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Bu durumda, instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-68'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, arkadaşlarla ve özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-68'e göre; instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3933 \pm 0,48486$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2669 \pm 0,67404$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,2727 \pm 0,76128$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1100 \pm 0,85303$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,019 < 0,05$). Bu durumda, instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-68'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-68'e göre; instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6880 \pm 0,35143$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5595 \pm 0,37450$, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5595 \pm 0,69123$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4124 \pm 0,64658$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,001 < 0,05$). Bu durumda, instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-68'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, özel kişiler ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-68'e göre; instagramda korktuğu şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,3767 \pm 0,48347$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,0236 \pm 0,76879$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1364 \pm 0,70459$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1543 \pm 0,67554$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,009 < 0,05$). Bu durumda, instagramda korktuğu şeyle-

rin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-68'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına arkadaşlarla paylaşılan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, özel kişilerle paylaşılan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-69: Instagramda Diğer İnsanlarla Yakın İlişkilerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıt- lar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	92	4,7065	0,44978	F=7,602 p= 0,000*	1/3-4* 2/4-3*
	Arkadaşlar	169	4,7140	0,39389		
	Herkes	20	4,3000	0,28408		
	Hiç kimse	319	4,5402	0,60081		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	92	4,4158	0,42947	F=24,279 p= 0,000*	4/1-2* 3/1-2*
	Arkadaşlar	169	4,3136	0,70078		
	Herkes	20	2,9250	0,30457		
	Hiç kimse	319	4,1082	0,86242		
Başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı	Özel kişiler	92	4,6826	0,34342	F=6,683 p= 0,000*	1/2-3*
	Arkadaşlar	169	4,4805	0,53109		
	Herkes	20	4,4000	0,59471		
	Hiç kimse	319	4,3730	0,67621		
Diğer ihtimalli mahremiyet	Özel kişiler	92	4,4511	0,48641	F =16,415 p= 0,012*	1/2-3-4* 2/3*
	Arkadaşlar	169	3,9941	0,68463		
	Herkes	20	3,5500	0,54772		
	Hiç kimse	319	4,2116	0,67489		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-69'daki gibidir. Instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7065 \pm 0,44978$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,7140 \pm 0,39389$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,3000 \pm 0,28408$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5402 \pm 0,60081$ değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-69'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç kimse ve herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç kimse ve herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-69'a göre; instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4158 \pm 0,42947$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3136 \pm 0,70078$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $2,9250 \pm 0,30457$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1082 \pm 0,86242$ değeriinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki

ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-69'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, arkadaşlarla ve özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, arkadaşlarla ve özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-69'a göre; instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,6826\pm0,34342$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4805\pm0,53109$, herkesle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4000\pm0,59471$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,3730\pm0,67621$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar $0,05$ değer seviyesinde istatistiki ifadeyle bulunmuştur ($p=0,000<0,05$). Bu durumda, instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-69'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-69'a göre; instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,4511 \pm 0,48641$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,9941 \pm 0,68463$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,5500 \pm 0,54772$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,2116 \pm 0,67489$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,009 < 0,05$). Bu durumda, instagramda diğer insanlarla yakın ilişkilerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-69'a eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç kimse, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-70: Instagramda Kamuya Açık Alanda Yapılmayacak Şeylerin Paylaşımı ile Mahremiyet Yönelim Boyutları Arasındaki Farklılık Analizi

	Yanıtlar	N	Ortalama	SD	Önemlilik Testi	Farklılık
Bir hak olarak mahremiyet	Özel kişiler	50	4,9333	0,13469	F=8,443 p= 0,000*	1/2-3-4*
	Arkadaşlar	82	4,5447	0,37226		
	Herkes	31	4,4194	0,45516		
	Hiç kimse	437	4,5942	0,57032		

	Özel kişiler	50	4,5600	0,52625		
Kendi mahremiyetine ilişkin kaygı	Arkadaşlar	82	4,1250	0,63738	F=7,309 p= 0,000*	1/2-3-4* 4/3*
	Herkes	31	3,7419	0,50201		
	Hiç kimse	437	4,1693	0,84504		
	Özel kişiler	50	4,8800	0,24244		
Başkalarının Mahremiyetine İlişkin Kaygı	Arkadaşlar	82	4,5463	0,59300	F=20,130 p= 0,000*	1/2-3-4* 4/3*
	Herkes	31	3,8903	0,59741		
	Hiç kimse	437	4,4247	0,59673		
	Özel kişiler	50	4,7650	0,39580		
Diğer İhtimalli Mahremiyet	Arkadaşlar	82	3,7104	0,63885	F =30,916 p= 0,000*	1/2-3-4* 2/3*
	Herkes	31	3,9677	0,70339		
	Hiç kimse	437	4,1957	0,64145		

*%5 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. F= Tek Yönlü Anova.

1=özel kişiler, 2=arkadaşlar, 3=herkes, 4=hiç kimse

Tek Yönlü Anova testi sonuçları yukarıda yer alan Tablo-70 görülmektedir. Instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,9333 \pm 0,13469$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5447 \pm 0,37226$, herkesle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,4194 \pm 0,45516$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları $4,5942 \pm 0,57032$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, bir hak olarak mahremiyet algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-70'e eklenmiş ve bu test sonuç-

larına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algıları, hiç kimse, herkesle ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların bir hak olarak mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-70'e göre; instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5600 \pm 0,52625$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1250 \pm 0,63738$, herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,7419 \pm 0,50201$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,1693 \pm 0,84504$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-70'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç kimse, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca herkesle paylaşan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların kendi mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından düşük olduğu görülmektedir.

Tablo-70'e göre; instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,8800 \pm 0,24244$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,5463 \pm 0,59300$, herkesle paylaşan katılımcıların başka-

larının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $3,8903 \pm 0,59741$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları $4,4247 \pm 0,59673$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmuştur ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu ve her grubun, başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarının farklı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-70'e eklenmiş ve bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, hiç kimse, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algıları, herkes paylaşan katılımcıların başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygı algılarından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo-70'e göre; instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları incelendiğinde; özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,7650 \pm 0,39580$, arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $3,7104 \pm 0,63885$, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $33,9677 \pm 0,70339$ ve hiç kimseyle paylaşmayan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları $4,1957 \pm 0,64145$ değerinde ortaya çıkmıştır. Ortalamalar arasındaki matematiksel farklar 0,05 değer seviyesinde istatistiki ifadeyle anlamlı bulunmamıştır ($p=0,000 < 0,05$). Bu durumda, instagramda kamuya açık alanda yapılmayacak şeylerin paylaşımı algıları arasında anlamlı farklılıklar olmadığı ve her grubun, diğer ihtimalli mahremiyet algılarının aynı düzeyde olduğu söylenebilir. Tukey farklılık testi sonuçları Tablo-70'e eklenmiş ve

bu test sonuçlarına göre özel kişilerle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, hiç kimse, herkes ve arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaşlarla paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algıları, herkesle paylaşan katılımcıların diğer ihtimalli mahremiyet algılarından düşük olduğu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Mahremiyet kavramı insanlar arasında yeni bilinen ya da yeni ortaya çıkan bir olgu değildir. İnsanlığın ilk zamanından bu yana mahremiyet kavramı her zaman var olmuştur. En büyük farkı şudur ki mahremiyet olgusu insanlığın değişimine ve gelişimine bağlı olarak kendisini farklı şekillerde göstermiştir ancak kavram olarak özünde büyük bir değişime uğramamıştır. Mahremiyet olgusuna olan bakış açısının ve bu kavramı anlamlandırmak için en büyük değişim internet teknolojisinin ortaya çıkması ile başlamıştır. Zira internet sayesinde insanlar arası iletişim ve etkileşim hızlanmış ve çok farklı bir boyuta gelmiştir. İnternetin insana sunmuş olduğu imkânlar sayesinde zaman ve mekân algısı daha göreceli olmuş ve günümüz tabiriyle dünya küçük bir köy halini almıştır.

İnternet ve web teknolojisinin birbirine paralel ilerlemesine ve insanların iletişim ihtiyaçlarında meydana gelen değişimlere bağlı olarak sosyal medya uygulamaları ortaya çıkmıştır. Artan teknolojik gelişmeler ve internet kullanımının yaygınlaşması ile birlikte sosyal medya günümüzün bir gerçeği haline gelmiştir. Bugün, hemen her bireyin sosyal medya hesapları bulunmakta olup gün içerisinde oldukça geniş vakitler ayrılmaktadır. Sosyal medyanın son derece çeşitli içeriğe sahip olması ve her kitleye hitap edebilecek farklı uygulamalar sunması kullanıcı kitlesinin gelişmesinde başlıca faktör

olmaktadır. Elbette artan sosyal medya kullanımı bireysel ve toplumsal yaşamda birçok değişime de neden olmaktadır.

Özellikle de Web 2.0 teknolojisiyle birlikte internet üzerinde karşılıklı iletişim mümkün hale gelmiştir. Bu etki-leşime imkân veren sosyal medya platformları olarak da nitelendirebileceğimiz uygulamaların birincil amacı yakınlarla ve çevreyle iletişim kurmak ve bu sayede sosyalleşmek iken zamanla birçok olanağı da içerisinde barındıran bir internet hizmeti olmuşlardır. İnterneti olan herkes herhangi istediğı bir sosyal medya uygulamasını pc, tablet ya da telefonuna indirip özgürce kullanabilmektedir. Sosyal medya platformları ya da sosyal medya araçlarına başlıca facebook, youtube, twitter, instagram örnek olarak gösterilebilir.

Sosyal medya araçlarının isminden de anlaşılacağı üzere en büyük avantajı bireylerin büyük bir çaba sarfetmeden internet üzerinden konuşmak ve tanımak istediğı insanlarla kolayca iletişime geçebilmesidir. Sosyal medyanın bireyler ve toplum üzerindeki etkileri dikkate alındığında bireyler arası iletişim, işletmelerin pazarlama stratejileri, rekabet ve artan tüketim gibi birçok farklı alanda değişim yaşandığı görülmektedir. Bununla birlikte mahremiyet de sosyal medyanın yaygınlaşması ile kabuk değiştiren bir olgu konumundadır. Sosyal medya platformlarında bireyler gündelik yaşamlarından paylaşımlarda bulunmaktadırlar. Bu da özel hayat olgusunun değişim geçirmesine yol açmaktadır. Geçmiş dönemde özel olarak nitelendirilen birçok olay bugün sosyal medya aracılığıyla bizzat kişilerin kendileri tarafından binlerce hatta milyonlarca kişiye ulaştırılmaktadır. Bu durum şüphesiz özel hayat olgusunun yanı sıra toplumsal değerler üzerinde de köklü değişimlere zemin hazırlamaktadır.

Sosyal medya platformları içerisinde günümüzde en yaygın olarak kullanılan uygulamalardan biri de Instagram'dır.

Instagram kullanıcıları bu uygulamanın birçok özelliğinden faydalanabilmektedir. Örneğin kendilerine ait bilgilerini yayınlatabilmekte, paylaşım yapabilmekte ve uzmanlık alanı gerektiren çeşitli türdeki sayfaları ya da fenomen olarak tanımladığımız kişileri takip edebilmektedirler. Fakat bütün bu eylemlerini gerçekleştirirken normal şartlarda dış ortamda kendi mahremiyetlerine ters düşecek davranış ya da eylemleri instagram üzerinden rahatça ve umarsızca yapabilmektedirler.

Günümüzde sosyal medya kullanan bireylerin kendilerini öne çıkarma ve insanlar tarafından bilinme arzusu da son derece artmıştır. Bu düşüncelerin oluşmasının en büyük sebeplerinden biri de kullanıcıların yapmış oldukları paylaşımların beğenilmesi ve bu paylaşımlara yapılan olumlu yorumların ağırlıkta olmasıdır. Özellikle de Instagram gibi fotoğraf ve görsel medyanın ön plana çıktığı bir sosyal medya platformunda kullanıcıların paylaştıkları fotoğrafların beğenilmesi ve beğeni sayısı onları bu sitelerde daha fazla vakit geçirmeye ve kendilerini daha fazla teşhir etmeye zorlamaktadır. İnsan tabiatında yer alan beğenilme ve bilinme arzusunun yerine getirilmesinde önemli derecede rol oynayan Instagram sosyal medya aracı bu işlevi sayesinde kullanıcı sayısını da gün geçtikçe artırmaktadır. Fakat aynı zamanda Instagram kullanıcılarının ünlü olma düşünceleri ve takipçi sayılarını artırmak istemeleri onların bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde mahremiyetlerine zarar vermelerine sebep olmaktadır.

Yapılan anket sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında kişilerin bu noktada farklı fikirlere sahip olduğu düşünülse de Instagram sitesini kullanan bireylerin kendileri rahatça teşhir etmeleri sonucunda insanların mahremiyete olan bakış açılarının öncesi ve sonrasının ne kadar değiştiği de görülecektir. Instagram sosyal medya hesabını herkese açık yapıp fotoğraflarını ve günlük hayatına dair görüntülerini çok

rahat bir şekilde paylaşan insanlar olduğu gibi elbette mahremiyetini önemseyen insanlar da bulunmaktadır. Fakat göze çarpan en önemli konulardan biri de Instagram hesabı açan normal birinin hesabı kapalı iken takipçi sayısının düşük olması ancak hesabını herkese açık yapmasından sonra dikkat çekici fotoğraflar da paylaşmasıyla birlikte takipçi sayısının hızla artmasıdır. Bunun sonucunda ise kullanıcı, takipçi sayısının artması ve tanınmanın vermiş olduğu haz ya da mutluluk duygusuyla paylaşımlarına devam etmekte ve daha önce mahremiyetine zarar verdiği düşündüğü şeyleri rahatça paylaşabilmektedir. İşte bu noktada bireyin sosyal medyayı bilinçli kullanmasının önemli ortaya çıkmaktadır.

Araştırmaya göre Tablo 4’te yer alan “Cinsiyete Göre Instagram Kullanım Nedenleri Arasındaki Farklılık” sonuçlarını incelediğimizde kadın ve erkek kullanıcılar arasında önemli bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır. Instagram kullanım nedenlerinde yer alan seçenekler ise hemen hemen birçok insanın günlük hayatında var olan normal olaylardır. Örneğin ‘Arkadaşlarımla iletişimde bulunmak için’ veya ‘Eğlenmek ve rahatlamak için’ gibi instagramı kullanma nedenleri sosyal medyanın genel kullanım amaçları arasında sayılabileceği için kadın ve erkek kullanıcılar arasında bu anlamda bir farklılık olmaması da gayet doğal karşılanabilir.

Yine çalışma sonuçlarına göre Tablo 8’de yer alan “Cinsiyete Göre Gerçek Adın Paylaşılması” na baktığımızda dikkat çeken ise instagramda kadın kullanıcıların erkek kullanıcılara göre gerçek adlarını paylaşma yüzdelerinin daha çok çıkmasıdır. Buna göre erkek kullanıcıların çeşitli nedenlerden gerçek adlarını paylaşma konusunda kadınlara göre daha çekimser oldukları ortaya çıkarken, kadın kullanıcıların ise gerçek adlarını paylaşmaları anlamında erkeklere göre daha rahat bir tutum sergilediklerini söylemek mümkündür. Elbette

bu yorumlar kullanıcıların vermiş olduğu cevapların samimiyetine ve doğruluğuna binaen yapılmıştır.

Diğer bir araştırma sonucuna göre Tablo 10’da “Cinsiyete Göre Yaşanılan Yerin Paylaşılması” ndaki yüzdelik dağılımına baktığımızda instagram kullanan erkeklerin kadınlara göre yaşadıkları yerleri paylaşma yüzdelikleri daha fazladır. Başka bir ifadeyle kadın kullanıcıların yaşadıkları yeri paylaşma konusunda mahremiyet tutumlarına göre gizli kalmayı daha fazla tercih ettikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Kadınların yaşadıkları yeri paylaşma konusunda daha gizli davranmalarının kendilerini daha güvende hissetme düşünceleri olabileceği gibi bundan başka birçok sebebinin olabileceğini de söylemek daha doğru olacaktır.

Aynı şekilde Tablo 10’ daki gibi benzer bir sonuca göre Tablo 14’teki “Cinsiyete Göre İletişim Bilgilerinin Paylaşılmasındaki Yüzdelik Dağılımı” na baktığımızda yine instagramda kadın kullanıcılar iletişim bilgilerini paylaşma konusunda erkek kullanıcılara göre daha gizli kalmayı tercih etmektedir. Kadınların iletişim bilgilerini paylaşmayı daha az tercih etmelerinin nedenlerini düşündüğümüzde rahatsız edilmek istememeleri ve yaşadıkları toplumda sahip oldukları inanç ve düşünceler olduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte kadınların iletişim bilgilerini daha az paylaşımlarının bahsedilen bu sebeplerin dışında elbette birçok sebebinin olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Dikkat çeken Tablo 12’deki “Cinsiyete Göre İlişki Durumunun Paylaşılması” ndaki yüzdelik dağılımına göre instagram kullanan erkekler ilişki durumlarını kadınlara göre daha az paylaşmaktadır. Hatta oransal olarak baktığımızda kadın ve erkek kullanıcılar arasında ilişki durumlarını paylaşma konusunda neredeyse yarı yarıya fark olduğunu söyleyebiliriz. Buna göre kadınların mevcut bir ilişkilerinin olduğunu

gösterme ve ilişkilerinin devamını sağlama gibi birçok nedenlerden dolayı ilişki durumlarını paylaşmayı daha fazla tercih ettiklerini düşünebiliriz. Erkek kullanıcılar ise instagramda ilişki durumlarını paylaşma konusunda kadınlara göre daha gizli olmayı tercih etmektedirler.

Instagram kullanımına ilişkin mahremiyete yönelik “Cinsiyete Göre Röntgencilik Düzeylerindeki Farklılık” ile ilgili Tablo 19’daki sonuçlara baktığımızda kadın ve erkek kullanıcılar arasında bu anlamda önemli bir farklılık olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin ‘İnsanların özel anlarını izlemekten hoşlanırım’ ile ilgili ifadeye erkek kullanıcıların katılım düzeyi daha yüksek olurken kadın kullanıcılar ise bu anlamda daha az katılım göstermişlerdir. Buna göre kadın kullanıcılar bu önermeye daha az katılım göstererek başkalarının mahremiyetine göstermiş oldukları önemi de ortaya koymuşlardır. Erkek kullanıcıların ise başkalarının mahremiyetini gözetleme konusunda kadınlara göre daha az önem verdikleri söylenebilir.

Röntgencililiğin günümüzde başka bir boyutunda ise “stalker” adı altında bireylerin instagram aracılığıyla hayatlarının takip edilmesi son derece yaygın bir durum haline gelmiştir. Öyle ki hırsızlar dahi Instagram üzerinden ev sakinlerinin tatilde olmalarını fırsat bilerek kendilerine hedef seçme yoluna gitmektedir. Instagram’ın kullanımında yakın gelecekte bir azalış olmayacağı ön görüşüne dayanarak Instagram – mahremiyet ilişkisinin de çok daha güçlü bir şekilde sürmesi beklenmektedir. Instagram üzerinden günlük yaşamlarını paylaşan kullanıcıların kötü niyetli insanlar tarafından gözetlenmesi mahremiyetin bu yönüyle de ihlal edildiğini ve bu anlamda kişinin özel hayatına da gereken özeni göstermesinin çok önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bireyler Instagramı kullanırken kendi mahremiyetlerinin bu şekilde de zarar uğrayacağını bilmeli ve bu konuda çok daha dikkatli olmalıdır.

Instagram ve diğer sosyal medya araçları ile kullanıcının mahremiyeti arasındaki ilişki birbirine oldukça yakındır. Burada önemli olan bireylerin Instagram üzerinden yapmış oldukları paylaşımlarının dikkat edilmediği takdirde başta kendilerine ve daha sonra çevrelerine olmak üzere birçok zararı olabileceğini bilmeleri ve buna göre hareket etmeleridir.

Instagramla ilgili çalışmamızın konusu olan “Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsündeki Bireylerin Instagram Kullanımına İlişkin Mahremiyet Yönelimleri” hakkında buraya kadar önemli birkaç tablonun değerlendirilmesi yapıldı. Tabloların sonuçlarına göre genel olarak istisnai durumlar hariç kadın ve erkeklerin instagram kullanımına ilişkin mahremiyete yönelik tutumlarında büyük bir farklılık gözlemlenmemiştir. Fakat şunu da göz önünde bulundurmak gerekiyor ki bu çalışmanın Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubad Kampüsünün dışında Türkiye’nin farklı bölgelerinde yapılması farklı sonuçlar ortaya çıkaracağından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle Türkiye’nin doğu, batı, güney ve kuzey bölgelerinde de mahremiyete yönelik buna benzer anketlerle bu tür çalışmalar yapılarak diğer yapılacak olan araştırmalar için de bir öngörü ve kaynak oluşturulabilir. Yapılan bu çalışmalar neticesinde elde edilen veriler sayesinde toplumsal yaşamda insanların özel hayatlarına ilişkin mahremiyetlerinin korunması konusunda hukuki anlamda önemli ipuçları elde edilebilir.

Sonuç olarak özetle şunu diyebiliriz ki mahremiyet ve özel hayat olgusunun bizzat bireylerin kendileri tarafından değişime uğruyor olması oluşan olumsuz durumların çözümünde de yine bireylerin kendilerini ön plana çıkartmaktadır. Sosyal medya elbette bireylere çok geniş olanaklar ve özgürlükler tanımaktadır. Buna karşın sosyal medyayı nasıl kullanacağı bireyin kişisel tercihlerine bağlıdır. Bu da özel hayatın korunmasında bireysel çabanın önemini arttırmaktadır. Sosyal

medya bireysel ve toplumsal bakış açılarında birçok değişime yol açmış, olumlu değişimlerin yanı sıra olumsuz değişimlere de neden olmuştur. Bu olumsuzlukların en aza indirgenmesi de yine bireysel ve toplumsal girişim ile mümkündür.

KAYNAKÇA

- Acılar, A. ve Mersin, S. (2015). “Üniversite Öğrencilerinin Facebook Kullanımı İle Mahremiyet Kaygısı Arasındaki İlişki”, *Electronic Journal of Sciences*, Cilt:14, Sayı:54, ss.103-114.
- Acquisti, A. vd. (2015). Privacy and Human Behavior in the Age of Information, *Science*, 347(6221), 509-514.
- Ahima Advantage (2012). Social Media, Texting, and Other Privacy and Security Issues: Doing Your Part in an Age of Too Much Information, C. 16, S. 2, 2-4.
- Aksoy, A. (1996). İnternet ve Demokrasi. *Diyalog Dergisi*, 1, 159-170.
- Aksu, H., Candan, U. & Çankaya M. N. (2011). Her Şey Çıplak: Bildiğiniz İnternetin Sonu. İstanbul: MediCat.
- Aktaş, C. (1995). Mahremiyetin Tükenişi, 1.basım, İstanbul: Nehir Yayınları.
- Ali kılıç, Ö. ve Onat, F. (2007). Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar. *Journual of Yaşar University*, Sayı 2.
- Altunay, A. (2012). Geleneksel Medyadan Yeni Medyaya: Görüntü *Yüzeyi*, Selçuk
- Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sayı 27.
- Alver, F.(2011).Gazetecilik Bilimi ve Kuramları. Gazetecilik Kuram Tasarımlarını Türkiye’deki Gazetecilik Sistemi ve Uygulamalarıyla Sınama Denemesi. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Ankaralıgil, N. (2013). Medya Ve İletişim Politikaları Güncel Tartışmalar Düzenlemeler. İzmir: Tıbyan Yayıncılık.
- Aries, P. ve Duby, G. (2010). Özel Hayatın Tarihi. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Aydoğan, F. ve Akyüz, A. (2010). İkinci medya çağında internet, İstanbul: Alfa Yayınları.
- Aydın, M. (2009). Mahremiyet ve Örtünmenin Dönüşümü, *Eski Yeni Dergisi*, (12), 61-67.
- Aydın, B. (2014). Sosyal medya mecralarında mahremiyet anlayışının dönüşümü. İstanbul
- Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi, 3(5), 131-146.
- Bağlı, M. (2011). Modern Blinç ve Mahremiyet, İstanbul: Yarın Yayınları.

- Barbarosoğlu, F. (2015). Şov ve mahrem, İstanbul: Profil Yayıncılık.
- Baruah, T. D. (2012). Effectiveness of social media as a tool of communication and its potential for technology enabled connections: A micro-level study. *International Journal of Research Publications*, 2(5), 1-10.
- Baruh, L. & Cemalcılar, Z. (2014). It is More Than Personal: Development and Validation of a Multidimensional Privacy Orientation Scale. *Personality and Individual Differences*, 70, 165–170.
- Baruh, L., Bal, H. M. & Cemalcılar, Z. (2015). A Multidimensional Privacy Orientation Scale: Development and Validation with Turkish Twitter Users. (Ed. B. Akdenizli). *Digital Transformations in Turkey: Exploring Current Perspectives in Communication Studies* (p. 3-20). N.Y., London: Lexington Books.
- Baser, A. (2014). Sosyal Medya Kullanıcılarının Kişilik Özellikleri, Kullanım ve Motivasyonlarının Sosyal Medya Reklamlarına Yönelik Genel Tutumları Üzerindeki Rolü: Facebook Üzerine Bir Uygulama, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bauman, Z. (2010) Küreselleşme - Toplumsal Sonuçları, Çev. Abdullah Yılmaz, 3.Baskı, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2012). Akışkan modern dünyadan 44 mektup, (Çev. Pelin Sıral). İstanbul: Habitus Kitap
- Bauman, Z. ve Lyon, D. (2013). Akışkan gözetim, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Bayraktutan, G., Binark, M., Çomu, T., Doğu, B., İslamoğlu, G. ve Aydemir, Telli, A. 2012.
- Bentham, J. (1995). “Panopticon. M. Bozovic” içinde, *The Panopticon Writings*, Londra: Verso, s. 11-12.
- Bozkurt, V. (2000, Ağustos 8). “Gözetim Toplumu ve İnternet: Özel Yaşamın Sonu mu?”, *Birikim Dergisi*, 136, 69-74.
- Çavuşoğlu, B. (2020). Yeni Medya ve Mahremiyet: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Facebook’a Bakış Açılırları Üzerine Bir Araştırma, (İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Berkup, S. B. (2015). Sosyal ağlarda bireysel mahremiyet paylaşımı: X ve Y kuşakları arasında karşılaştırmalı bir analiz. İzmir: Ege Üniversitesi Doktora Tezi.
- Binark, M. (2007). Yeni medya çalışmalarında yeni sorular ve yöntem sorunu. Mutlu Binark (Ed.), *Yeni Medya Çalışmaları içinde*, (s. 21-44). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Bostancı, M. (2010). Sosyal medyanın gelişimi ve iletişim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.

- Budak, H. (2016). Yeni Çağ Yeni Medya ve Mahremiyetin Yeni Sınırları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bulunmaz, B. (2013). *Postmodern Dünyanın Gerçeküstü Mekanları: Sosyal Paylaşım Siteleri*. C. Bilgili ve G. Şener (Ed.). Sosyal Medya ve Ağ Toplumu-1: Kitle İletişiminde Yaşanan Değişimler, İstanbul: Grafik Tasarım Yayıncılık.
- Bulut, E. (2013). Pazarlama İletişiminde Yeni Yaklaşımlar Kapsamında Sosyal Medya Uygulamaları, Yeni Medya Yeni Pratikler Yeni Olanaklar, Ed. Emel Baştürk Akça, Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Büyükaslan, A. ve Kırık, A. M. (2013). Sosyal medya araştırmaları I “Sosyalleşen Birey”, Konya: Çizgi Kitabevi.
- Büyüksener, E. (2009). Türkiye’de sosyal ağların yeri ve sosyal medyaya bakış. *14.Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri*, İstanbul: Bilgi Üniversitesi.
- Castells, M. (2013). Ağ Toplumunun Yükselişi (Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür, Birinci Cilt). (E. Kılıç, Çev.) İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Cuff, E.C., Sharrock W.W., Francis D.W.(2006). Sosyolojide Perspektifler (Çev. Ümit Tatlıcan). Ankara: Say.
- Çaycı, B. ve Karagülle, E. (2014). X kuşağından Z kuşağına değişen mahremiyet algısı.
- International Trends and Issues in Communication & Media Conference, (s. 190-196). Dubai.
- Süme, Ç. (Ed). (2011). Fırat Üniversitesi Medya ve Etik Sempozyumu -Medya-Kültür İlişkisinde Etik- (s. 599-606). Ankara: Karınca Ajans Yayıncılık Matbaacılık.
- Çelikoğlu, N. (2007). Türkiye’de üniversite gençliğinde mahremiyetin dönüşümü. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Çetinkaya, H. (2011). Beden İdeolojisi Olarak Mahrem. H. Köse (Ed.). Medya Mahrem: Medyada Mahremiyet Olgusu ve Transparan Bir Yaşamdan Parçalar (s. 23-60). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Çomu, T. (2012). Video paylaşım ağlarında nefret söylemi: Youtube örneği. Ankara: Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Dede, M. B. (2004). İnternet. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Dedeoğlu, G. (2004). Gözetleme, mahremiyet ve insan onuru. Türkiye Bilişim Derneği Dergisi, 153, 1-4.
- Devellioğlu, F. (1970). Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lugat. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dolgun, U. (2004). Gözetim toplumunun yükselişi: Enformasyon Toplumundan Gözetim Toplumuna. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(3)

- Dolgun, U. (2005). Enformasyon Toplumundan Gözetim Toplumuna 21.yüzyılda gözetim, Toplumsal Denetim ve İktidar İlişkileri, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Dolgun, U. (2008). Şeffaf Hapishane yahut Gözetim Toplumu Küreselleşen Dünyada Gözetim, Toplumsal Tenetim ve İktidar İlişkileri, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Domaniç N. ve ALVAN N. (2009).Yeni Medya Üzerine Kavramlar, Yaklaşımlar Ve Uygulamalar, Antalya: Ütopya Yayınevi.
- Duerr, H. P. (1999). Uygarlaşma sürecinin miti 1- çıplaklık ve utanç, Ankara: Dost Kitabevi.
- Kütükoğlu, E. (2019). Sosyal Medyadaki Mahremiyet Algısının Belirlenmesi: X, Y ve Z Kuşakları Üzerinde Bir Araştırma, (Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, , 176-196.
- Emiroğlu, B. G. (2009). Semantic Web (Anlamsal Ağ) Yapıları ve Yansımaları. Akademik Bilişim Sayı 9.
- Ersöz, S. S. ve Doğdubay, M. (2012). Turistik ürün tercihinde sosyal medyanın rolü ve etik ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 133-157.
- Esen, A. (2018). Sosyal Medyada Mahremiyetin İfşası: Namık Kemal Üniversitesi Akademisyenleri Üzerine Yapılan Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eser, Çakıcı, D. ve Erarslan, L. (2015). Sosyal medya toplum araştırma, Beta Yayınları.
- Esgin, A. (2008). Anthony Giddens Sosyolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Flaherty, D. (2000). Privacy Impact Assessments: An Essential Tool for Data Protection, Privacy Law and Policy Reporter, 5, 85.
- Foucault, M. (1992), İktidarın gözü (Çev. I. Ergüden), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Fuchs, C. (2014). Sosyal Medya: Eleştirel Bir Giriş. D. Saraçoğlu ve İ. Kalaycı (çeviren) İstanbul: Nota Bene.
- Genç, Z. (2010). Web 2.0 Yeniliklerinin Eğitimde Kullanımı: Bir Facebook Eğitim Uygulama Örneği, Akademik Bilisim, Sayı 10.
- Geray, H. (2002). İletişim ve Teknoloji - Uluslararası Birlik Düzeninde Yeni Medya Politikaları. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Giddens, A. (2001). Siyaset, Sosyoloji ve Toplumsal Teori. (T.Birkan, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
- Giddens, A. (2003). Sosyolojik yöntemin yeni kuralları, yorumcu sosyolojinin pozitif eleştirisi, Paradigma Yayınları.
- Giddens, A. (2008). Ulus, devlet ve şiddet (Çev. C. Atay), Kalkedon Yayınları, İstanbul.
- Göle, N. (2016). Modern mahrem. İstanbul: Metis Yayınları.

- Gönenç, Ö. (2007). “İletişimin Tarihsel süreci”, İÜ İletişim Fakültesi Dergisi, Sayı 28.
- Gündüz, U. ve Pembecioğlu, N. (2013). Bilgi kaynağı olarak sosyal ağlar ve sosyal medya, Konya: Literatürk Yayınları.
- Gündüz, U. ve Pembecioğlu, N. (2015). Sosyal medya: mizah, muhalefet ve direniş pratikleri.
- Ali Büyükaslan & Ali Murat Kırık (Ed.). Sosyal medya araştırmaları 2 (55-77). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Habermas, J. (2018). Kamusal yaşamın Yapısal Dönüşümü, (Çev. Tanıl BORA, Mithat SANCAR, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Hazar, M. (2011). Sosyal medya bağımlılığı - bir alan çalışması, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 32, 151-175.
- Hepkon, Z. (2011). İletişim ve teknoloji, İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınları.
- Horzum, M. B. (2007). Web tabanlı öğretimde yeni öğretim teknolojileri: Web 2.0 araçları. Eğitim Bilimleri ve Uygulama.
- Kalaman, S. (2017). Yeni Medya Ve Mahremiyetin Dönüşümü: Facebook Türkiye Örneği, Uluslararası Hakemli İletişim Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, Sayı 14.
- Kaplan, İ. (2017). Üniversite Öğrencisi Sosyal Medya Kullanıcılarının Mahremiyet Algısı. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kang, J. (1998). Information privacy in cyberspace transactions. Stanford Law Review, 50(4), 1193-1294.
- Karahisar, T. (2012). Özel Hayatın Gizliliği ve İnternette İşlenen Suçlar. M. Yağbasan ve G. Karahisar, T. (2013). “Sosyal Medyanın Psikolojik ve Toplumsal Yansımaları”, M. Kuyucu, ve T. Karahisar içinde, Yeni İletişim Teknolojileri ve Yeni Medya, İstanbul: Zinde Yayıncılık, s.52-113.
- Karagülle, A. E. (2015). Günümüzde değişen mahremiyet algısının sosyal ağlar bağlamında incelenmesi. İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Karaoğlu, G. (2010). Kamusal ve özel alan ekseninde medya ve mahremiyet, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Karcioğlu, F. ve Kurt, E. (2009). Örgütsel iletişimin etkinliği açısından kurumsal bloglar ve birkaç kurumsal blogun incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(23), 1-17.
- Köse, H. (2011). Medya mahrem medyada mahremiyet olgusu ve transparan bir yaşamdan parçalar, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Köseoğlu, Ö. (2012). “Sosyal Ağ Kullanıcılarının Motivasyonları: Facebook Üzerine Bir Araştırma”, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi Cilt.7. Sayı 2.

- Kuşay, F. (2013). Sosyal medya ortamında çekicilik ve bağımlılık: Facebook üzerine bir araştırma. İstanbul: Beta Basım.
- Kutup, N. (2010). İnternet ve Sanat, Yeni Medya ve net.art. Akademik Bilişim Sayı 10.
- Layder, D. (2010). Sosyal Teoriye Giriş, (Çev. Ümit Tatlıcan), 2. Baskı, İstanbul: Küre Yayınları.
- Luca, P. (2011). Social Media Dialogue: An Analysis of the Social Media Presence of Selected Fortune 500 Companies.
- Lyon, D. (1997). Elektronik göz: gözetim toplumunun yükselişi (Çev. D. Hattatoğlu), İstanbul: Sarmal Yayınları.
- Lyon, D. (2013). Gözetim Çalışmaları. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Manovich, L. (2001). The Language of New Media. Cambridge: The MIT Press.
- Mcandrew, Francis T. (1993). Environmental Psychology (California: Brooks and Cole Publishing).
- Mcluhan, M. (2005). Yaradığımız Medya, Ünsal Oskay (Çev), Turkuvaz Kitap, İstanbul.
- Meder, M., Çeğin, G. (2010) “Erkek Ve Kadın Dergilerinde Toplumsal Cinsiyet Ve Kimlik Tartışmaları”. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi / 5 Mart: 23-34.
- Murphy, T. (2000). Web Kuralları. İstanbul: MediaCat Yayınları.
- Nabi, R. L., Biely, E. N., Morgan, S. J. & Stitt, C. (2003). “Reality-based television programming and the psychology of its appeal”. Media Psychology, 5, 303–330.
- Newell, P. B. (1995). Perspectives on Privacy. Journal of Environmental Psychology, Sayı: 15.
- Oğuzhan, Ö.(2015). İletişimde Sosyal Medya Sosyal Medyada Etkileşim, İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Örs, Ö., D., (2018). Mahremiyet ve Instagram Mahremiyetinin İnsanın Yaşam Olgusuna Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öz, P. T. (2012). Yeni Medya ve Temel Pratikleriyle Yeni Türk Sineması. D. Yengin (Ed.). Yeni Medya ve... (363-382). İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi.
- Özbay, C., Terzioğlu, A. ve Yasin, Y. (2011). Neoliberalizm Ve Mahremiyet: Türkiye’de Beden, Sağlık Ve Cinsellik. Metis Yayınları.
- Öztekin, H., & Öztekin, A. (2010). Modernleşme-Mahremiyet İlişkisi ve Siber Mekânda Mahremiyetin Aleniye Dönüşmesi. e-Journal of New World Sciences Academy, 5(4), 526-540.
- Özutku, F., Küçükylmaz, M., Çopur, H., İlter, K., Sığın, İ., Arı, Y. (2014). Sosyal medyanın ABC’si, İstanbul: Alfa Basım Yayım.

- Özudoğru, Ŗ. (2014). Bir web 2.0 uygulaması olarak bloglar: blogların dinamikleri ve blog alemi. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 4(1), 36-50.
- Poster, M. (1990). *The Mode of Information - Poststructuralism and Social Context*, Polity Press.
- Reiman, J. (1976). "Privacy, Intimacy, and Personhood". *Philosophy & Public Affairs*.
- Sarı, Ö. (2012), "Türkiye’de Facebook Kullanıcılarının Mahremiyet Algısı ve Kimlik İnşası Üzerine Bir Çalışma", Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Semiz Türkoğlu, H., (2018) "Sosyal Medya Üzerinden Mahremiyet Farkındalığı ve Değişimin Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma", *Connectist: Istanbul University Journal of Communication Science*, s. 163-189.
- Senthil, K. N., Saravanakumar, K. ve Deepa, K. (2017). On Privacy and Security in Social Media-A Comprehensive Study, *Procedia Computer Science*, C. 78, 114-119.
- Sepetçi, N. (2017). Sosyal Medyada Mahremiyet Algısının Çöküsü: Instagram Örneği, Yüksek Lisans Tezi.
- Sosyal medyada (2011) genel seçimleri: nicel – nitel ara yüzey incelemesi, *Selçuk İletişim Dergisi*, 7(3), 5-29.
- Sırabası, V. (2007). İnternet ve radyo - televizyon aracılığıyla kişilik haklarına tecavüz, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Sin, See Siew, Md Nor, Khalil, Al-Agaga, Ameen M, "Factors Affecting Malaysian Young Consumers Online Purchase Intention in Social Media Websites", *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Sayı 40.
- Solove, D. (2008). *Understanding Privacy*. Cambridge: Harvard University Press.
- Staples, W. (2008). *Everyday Surveillance: Vigilance and Visibility in Postmodern Life*, Lanham: Rowman&Littlefield.
- Şener, G. ve Özkoçak, Y. (2013). Sosyal Ağlarda Görünür Olmak: Facebook Fotoğraflarında Bireyin Kendini Sunum Stratejileri, Kültür, Kimlik, Siyaset Sosyal Medya ve Ağ Toplumu-2, Ed. Can Bilgili, Gülüm Şener, İstanbul: Reklam Yaratıcıları Derneği.
- Şişman, N. (2016). Yeni Medya Yeni İlmihal. *Nihayet*(14), 20-23.
- Tombul, I. (2018). Sosyal medyada mahremiyetin dönüşümü ve gençlerin mahremiyete bakışı. R. Sine ve G. Sarı (Ed.), *Yeni medyada yeni yaklaşımlar*. (s. 131-174). Konya: Literatürk.
- Toprak, A., Yıldırım A., Aygöl E., Binark M., Börekçi S., Çomu T. (2009). *Toplumsal Paylaşım Ağı Facebook: "Görölüyorum Öyleyse Varım"*, İstanbul: Kalkedon Yayınları.

- Tümertürkan, M. (2010). Gündelik Hayatın Gözetimi: “Panoptikon Toplumu” ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar, 3(2), s.1-19.
- Tavani, H. T. (2007). Philosophical Theories of Privacy: Implications for an Adequate online Privacy Policy. *Metaphilosophy*, Vol: 38.
- Toprak, A., Yıldırım, A. ve Aygöl, E., Binark, M., Börekçi, S., Çomu, T. (2014). Toplumsal paylaşım ağı Facebook: “görülüyorum öyleyse varırım!”, İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Türkmenoğlu, H. (2014). Teknoloji ile sanat ilişkisi ve bir dijital sanat örneği olarak instagram, *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (4), 87-100.
- Utma, S. (2018). Mahremiyet Olgusu ve Sosyal Mahremiyetin Serüveni, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(59), 1193-1204.
- Vincent D. (2017). Mahremiyet; Kısa Bir Tarih. 1. Basım. Ankara: Epos Yayınları.
- Vural, Z. B. A. ve Bat, M. (2010).Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi iletişim fakültesine yönelik bir araştırma, *Journal of Yaşar University*, 5, 3348-3382.
- Yağcı, Y. (2009). Web Teknolojisinde Yeni Bilgi Fırtınası: Web 3.0. ÜNAK '09.
- (Bilgi Çağında Varoluş: “Fırsatlar ve Tehditler” Sempozyumu 01-02 Ekim 2009 – Yeditepe Üniversitesi, İstanbul).
- Yeniçiktı, N. T. (2016). Halkla ilişkiler aracı olarak instagram: sosyal medya kullanan 50 şirket üzerine bir araştırma, *Selçuk Üniversitesi İletişim Dergisi*, 9 Sayı 2.
- Yıldız, A. K. (2012). Dijital yerliler gerçekten yerli mi yoksa dijital melez mi? *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 819-833.
- Yılmaz, A. (2012). Sosyal medya kullanımında güncel tartışmalar: Üniversite öğrencileri örneğinde mahremiyet- kamusal alan ilişkisi. *Global Media Journal*, 3(5), 246-264.
- Yılmaz, M. (2017). Enformasyon ve bilgi kavramları bağlamında enformasyon yönetimi ve bilgi yönetimi. *DTCF Dergisi*, Sayı 49.
- Yüksel, M. (2003). Mahremiyet hakkı ve sosyo-tarihsel gelişimi. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 58(1), 181-213.
- Yüksel, M. (2009). Mahremiyet hakkına ve bireysel özgürlüklere felsefi yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 64(1), 275- 298.
- Zengin, A., Zengin, G. ve Altunbaş, H. (2015). Sosyal medya ve değişen mahremiyet “facebook mahremiyeti”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 3(2).

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://recrodigital.com/we-are-social-2022-turkiye-sosyal-medya-kullanimi-verileri/> [Erişim Tarihi: 25.10.2023].

<https://tr.linkedin.com/pulse/ileti%C5%9Fim-ve-i%C5%9Fbirli%C4%9Fi%C3%A7al%C4%B1%C5%9Fma-hayat%C4%B1n%C4%B1n-olmazsa-olmaz-ela-uysal> [Erişim Tarihi: 23.10.2023].

<https://www.sozluk.gov.tr> [Erişim Tarihi: 09.09.2023]

Wikipedia (2023). Foursquare, [https://tr.wikipedia.org/wiki/Foursquare#:~:text=Foursquare%202009%20y%C4%B1%C4%B1nda%20ABD'de,bir%20sosyal%20a%C4%9F%20web%20sitesidir.&text=Foursquare%20helps%20you%20find%20places,sevece%C4%9Finiz%20yerleri%20bulman%C4%B1za%20yard%C4%B1mc%C4%B1%20olur.\)&text=Kurucular%C4%B1%20Dennis%20Crowley%20ve%20Naveen%20Selvadurai'dir](https://tr.wikipedia.org/wiki/Foursquare#:~:text=Foursquare%202009%20y%C4%B1%C4%B1nda%20ABD'de,bir%20sosyal%20a%C4%9F%20web%20sitesidir.&text=Foursquare%20helps%20you%20find%20places,sevece%C4%9Finiz%20yerleri%20bulman%C4%B1za%20yard%C4%B1mc%C4%B1%20olur.)&text=Kurucular%C4%B1%20Dennis%20Crowley%20ve%20Naveen%20Selvadurai'dir) [Erişim Tarihi: 23.10.2023].

Wikipedia (2023). Google+,

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Google%2B> [Erişim Tarihi: 24.10.2023]

Wikipedia (2024). TikTok,

<https://tr.wikipedia.org/wiki/TikTok> [Erişim Tarihi: 25.02.2024].

Wikipedi (2024). Twitter (X),

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Twitter> [Erişim Tarihi: 25.02.2024].

EK ANKET ÖLÇEĞİ

Aşağıda belirtilen maddelere ne oranda katılırsınız? Instagramda;	<i>Hiç Katılmıyorum</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kısmen Katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>
1. İnsanlar kişisel verilerin suiistimal edilmesine karşı yasal olarak korunmalıdırlar.	1	2	3	4	5
2. Mahremiyet (gizlilik) ile ilgili yasalar, kişilerin özel yaşamlarını koruyacak şekilde güçlendirilmelidir.	1	2	3	4	5
3. Eğer bugün bir anayasa yazacak olsaydım büyük ihtimalle kişisel mahremiyeti temel hak olarak eklerdim.	1	2	3	4	5
4. Kişisel bilgilerimi istediğimden daha fazla kişi ile paylaşmış olmak beni kaygılandırıyor.	1	2	3	4	5
5. Kimlik bilgilerini paylaşmanın sonuçları hakkında kaygılıyım.	1	2	3	4	5
6. Etrafımdakilerin özel hayatım hakkında gereğinden fazla bilgiye sahip olduklarından kaygılıyım.	1	2	3	4	5
7. Kişisel bilgilerimin detaylarını birisiyle paylaştığım zaman diğer insanlarla bunları paylaşacağı hakkında endişe duyarım.	1	2	3	4	5
8. Kendileri dikkat etmiyorsa bile, başkalarının mahremiyetine saygı göstermek benim için önemlidir.	1	2	3	4	5

9. Kendimin mahremiyeti kadar diğer insanların mahremiyetine de değer veriyorum.	1	2	3	4	5
10. Başkalarının özel hayatlarına karışmak için her zaman elimden geleni yaparım.	1	2	3	4	5
11. Başkalarının mahremiyetine saygı, sosyal ilişkilerde önemli bir öncelik olmalıdır.	1	2	3	4	5
12. Bir kişi kendi mahremiyetini korumaya özen göstermiyorsa bile, ben elimden geldiğince o kişinin özel yaşamına burun sokmamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
13. Çevremdeki insanların kendi hayatlarının mahremiyetine (gizliliğine) ne kadar özen gösterdikleri benim özelimin ne kadar korunabileceğini etkiler.	1	2	3	4	5
14. Kendi özel yaşamları hakkındaki detayları herkesle paylaşan birine sırdaş olarak güvenemem.	1	2	3	4	5
15. Özel hayatımın mahremiyetinin güvende olması için, arkadaşlarımın da kendi özel hayatları hakkında dikkatli olması gerekir.	1	2	3	4	5
16. Kendi özel hayatını korumaya özen göstermeyen kişilerin benim özel hayatıma saygı göstereceğine güvenmiyorum.	1	2	3	4	5

Aşağıdaki sosyal ağları ne sıklıkla kullanırsınız?	<i>Hiç</i>	<i>Nadiren</i>	<i>Ara Sıra</i>	<i>Çoğu zaman</i>	<i>Her zaman</i>
17. Facebook	1	2	3	4	5
18. Instagram	1	2	3	4	5
19. Whatsapp	1	2	3	4	5
20. Twitter	1	2	3	4	5
21. Snapchat	1	2	3	4	5
22. LinkedIn	1	2	3	4	5

Instagram profilinizde şu bilgilere yer veriyor musunuz?	<i>Hayır</i>	<i>Evet</i>
23. Gerçek adınız	1	2
24. Doğum tarihiniz	1	2
25. Yaşadığınız yer/Memleketiniz	1	2
26. Eğitim durumunuz	1	2
27. İlişki durumunuz	1	2
28. Yaptığınız iş	1	2
29. İletişim bilgileriniz	1	2
30. Siyasi görüşünüz	1	2

Instagramla ilgili aşağıda belirtilen maddelere ne oranda katılırsınız?	<i>Hiç Katılmıyorum</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kısmen Katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>
31. İnsanların özel anlarını izlemekten hoşlanırım.	1	2	3	4	5
32. İnsanların normalde görmediğim yüzünü göstermesinden hoşlanırım.	1	2	3	4	5
33. İnsanların sakladıkları şeylere erişim imkânı sağlamasından hoşlanırım.	1	2	3	4	5

<i>Instagramda ... şu kişilerle paylaşıyorum.</i>	<i>Özel Kişiler</i>	<i>Arkadaşlar</i>	<i>Yabancılar</i>	<i>Herkes</i>	<i>Hiç kimse</i>
34. Kendim hakkında hoşlandığım ve hoşlanmadığım şeyleri	1	2	3	4	5
35. Hayatımda önemli olan şeyleri	1	2	3	4	5
36. Yaptığım için kendimi suçlu hissettiğim şeyleri	1	2	3	4	5
37. Yaptığım için gurur duyduğum şeyleri	1	2	3	4	5
38. Korkularımı	1	2	3	4	5
39. Diğer insanlarla yakın ilişkilerimi	1	2	3	4	5
40. Kamuya açık alanlarda yapmayacağım şeyleri	1	2	3	4	5

<i>Instagramı kullanıyorum çünkü...</i>	<i>Hiç Katılmıyorum</i>	<i>Katılmıyorum</i>	<i>Kısmen Katılıyorum</i>	<i>Katılıyorum</i>	<i>Kesinlikle Katılıyorum</i>
41. Arkadaşlarımla iletişimde bulunmak için	1	2	3	4	5
42. Tanıdıklarımın fotoğraflarına bakmak ya da fotoğraf yüklemek için	1	2	3	4	5
43. Eğlenmek ve rahatlamak için	1	2	3	4	5
44. Boş zamanları değerlendirmek için	1	2	3	4	5
45. Olaylar ve kişiler hakkında bilgi sahibi olmak için	1	2	3	4	5
46. Tanıdıklarımın yazmak ya da yazılanları okumak için	1	2	3	4	5
47. Mesaj göndermek ya da mesaj almak için	1	2	3	4	5
48. İnsanları daha iyi tanımak için	1	2	3	4	5
49. İnsanların iletişim bilgilerine ulaşabilmek için	1	2	3	4	5
50. Kişisel sunum ve profil bilgilerimi paylaşmak için	1	2	3	4	5

51.Instagrama üye olurken gizlilik politikası ya da veri ilkesini okudunuz mu?

1. Hayır **2.** Evet

52. Instagramı günde ortalama kaç dakika kullanıyorsunuz?
dakika

53. Instagram’da ortalama kaç arkadaşınız var? kişi

54. Cinsiyetiniz **1.** Kadın **2.** Erkek

55. Yaşınız

56. Eğitim düzeyiniz (en son bitirdiğiniz okul) nedir?

1. İlköğretim **3.** Lise **6.** Üniversite **7.** Lisansüstü+

57. Ne iş yapıyorsunuz?

1. Profesyonel serbest meslek (Doktor, avukat mühendis)

2.Büyük ölçekli işletme sahibi

3. Küçük orta ölçekli işletme sahibi

4. Kamuda yönetici

5. Özel sektörde yönetici

6. Kamuda memur

7. Özel sektörde büro, ofis çalışanı

8. Kamuda işçi

9. Özel sektörde işçi

10. Akademik personel

11. Ev hanımı

12. Öğrenci

13. Emekli

14. İşsiz

15. Diğer

58. Aylık toplam hane geliriniz (kira, burs, maaş vd.) TL

Aşağıda belirtilen maddelere ne oranda katılıyorsunuz?
Instagramda:

1. İnsanlar kışkırdı verilerin amitsial edilmesine karşı yasal olmak korumalıdır.		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
2. Mahremiyet/ gizlilik ile ilgili yasalar, kişilerin özel yaşamlarını korumak için geliştirilmelidir.					X
3. Eğer bugün bir anayasa yazacak olsaydık büyük ihtimalle 3. maddede yer alan "herkesin özel hayatı, huzuru ve ırkına saygı" ibaresi kaldırılmalıdır.					X
4. Kişisel bilgilerimizi sızdırdığımızda fazla kişi ile paylaşmış olma bizi hayalimdir.					X
5. Kişisel bilgilerimiz paylaşımın sonucunda halkın eline geçmemelidir.					X
6. Etilimlerin özel hayatın hakkında gerçeğin fazla bilgiye sahip olmalarından kaynaklıdır.					X
7. Etilimlerin özel hayatın hakkında gerçeğin fazla bilgiye sahip olmalarından kaynaklıdır.					X
8. Etilimlerin özel hayatın hakkında gerçeğin fazla bilgiye sahip olmalarından kaynaklıdır.					X
9. Kendinin mahremiyet kadar diğer insanların mahremiyetine de değeri veriyorum.				X	
10. Kişisel hayatın mahremiyetini korumak için her zaman elimden geleni yapıyorum.				X	
11. Başkalarının mahremiyetine saygı, sosyal ilişkilerde önemli bir öncelik olmamalıdır.				X	
12. Her kişi kendi mahremiyetini korumaya özel gösterim veya ayarlar kullanmalıdır.				X	
13. Çevremizde insanların kendi hayatlarını mahremiyetine korumaları için bilgilendirme yapmamız gerekir.				X	
14. Kendi özel yaşamın haklarını korumak için herkeste paylaşan kişilerin mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
15. Özel hayatın mahremiyetini korumak için herkeste paylaşan kişilerin mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
16. Kendi özel hayatın korumaya özel gösterim veya ayarlar kullanmamız gerekir.				X	
17. İnsanların özel hayatın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
18. İnsanların mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
19. İnsanların mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
20. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
21. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
22. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
23. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
24. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
25. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
26. Arkadaşlarımızın mahremiyetini korumaları gerekir.				X	
27. İnsanları daha iyi tanımak için kullanıyorum.				X	
28. İnsanların kişisel hayatları hakkında bilgi edinmek için kullanıyorum.				X	
29. Kişisel hayatın ve özel hayatın mahremiyetini korumak için kullanıyorum.				X	

Aşağıdaki sosyal ağları ne sıklıkla kullanıyorsunuz?

1. Facebook	Hiç	Nadir	Ara Sıra	Çoğu Zaman	Her Zaman
2. Instagram					
3. Whatsapp					
4. Twitter					
5. Snapchat					
6. LinkedIn					
7. Facebook					

Instagram profilinizde şu bilgilere yer veriyor musunuz?

1. Gerçek adınız	Hayır	Evet
2. Doğum tarihiniz		
3. Yaşınız		
4. Eğitim durumunuz		
5. İşiniz		
6. Yaşadığınız şehir		
7. Yaşadığınız ülke		
8. Yaşadığınız adres		
9. Yaşadığınız adres		
10. Yaşadığınız adres		
11. Yaşadığınız adres		
12. Yaşadığınız adres		
13. Yaşadığınız adres		
14. Yaşadığınız adres		
15. Yaşadığınız adres		
16. Yaşadığınız adres		
17. Yaşadığınız adres		
18. Yaşadığınız adres		
19. Yaşadığınız adres		
20. Yaşadığınız adres		
21. Yaşadığınız adres		
22. Yaşadığınız adres		
23. Yaşadığınız adres		
24. Yaşadığınız adres		
25. Yaşadığınız adres		
26. Yaşadığınız adres		
27. Yaşadığınız adres		
28. Yaşadığınız adres		
29. Yaşadığınız adres		
30. Yaşadığınız adres		
31. Yaşadığınız adres		
32. Yaşadığınız adres		
33. Yaşadığınız adres		
34. Yaşadığınız adres		
35. Yaşadığınız adres		
36. Yaşadığınız adres		
37. Yaşadığınız adres		
38. Yaşadığınız adres		
39. Yaşadığınız adres		
40. Yaşadığınız adres		
41. Yaşadığınız adres		
42. Yaşadığınız adres		
43. Yaşadığınız adres		
44. Yaşadığınız adres		
45. Yaşadığınız adres		
46. Yaşadığınız adres		
47. Yaşadığınız adres		
48. Yaşadığınız adres		
49. Yaşadığınız adres		
50. Yaşadığınız adres		
51. Yaşadığınız adres		
52. Yaşadığınız adres		
53. Yaşadığınız adres		
54. Yaşadığınız adres		
55. Yaşadığınız adres		
56. Yaşadığınız adres		
57. Yaşadığınız adres		
58. Yaşadığınız adres		
59. Yaşadığınız adres		
60. Yaşadığınız adres		
61. Yaşadığınız adres		
62. Yaşadığınız adres		
63. Yaşadığınız adres		
64. Yaşadığınız adres		
65. Yaşadığınız adres		
66. Yaşadığınız adres		
67. Yaşadığınız adres		
68. Yaşadığınız adres		
69. Yaşadığınız adres		
70. Yaşadığınız adres		
71. Yaşadığınız adres		
72. Yaşadığınız adres		
73. Yaşadığınız adres		
74. Yaşadığınız adres		
75. Yaşadığınız adres		
76. Yaşadığınız adres		
77. Yaşadığınız adres		
78. Yaşadığınız adres		
79. Yaşadığınız adres		
80. Yaşadığınız adres		
81. Yaşadığınız adres		
82. Yaşadığınız adres		
83. Yaşadığınız adres		
84. Yaşadığınız adres		
85. Yaşadığınız adres		
86. Yaşadığınız adres		
87. Yaşadığınız adres		
88. Yaşadığınız adres		
89. Yaşadığınız adres		
90. Yaşadığınız adres		
91. Yaşadığınız adres		
92. Yaşadığınız adres		
93. Yaşadığınız adres		
94. Yaşadığınız adres		
95. Yaşadığınız adres		
96. Yaşadığınız adres		
97. Yaşadığınız adres		
98. Yaşadığınız adres		
99. Yaşadığınız adres		
100. Yaşadığınız adres		

Instagramda ... şu bilgilerle paylaşırım.

1. Kendim hakkında bilgilerim ve konularımın paylaşımı	Özel Kişiler	Arkadaşlar	Yabancılar	Herkes	Hiç kimse
2. Hayatımda önemli olan şeyler					
3. Yaşamım için kendim için hissettirdiğim şeyler					
4. Yaşamım için diğer duyduğum şeyler					
5. Kendim					
6. Diğer insanların ya da diğer kişilerin					
7. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
8. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
9. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
10. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
11. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
12. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
13. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
14. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
15. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
16. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
17. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
18. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
19. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
20. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
21. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
22. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
23. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
24. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
25. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
26. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
27. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
28. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
29. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
30. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
31. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
32. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
33. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
34. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
35. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
36. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
37. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
38. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
39. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
40. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
41. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
42. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
43. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
44. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
45. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
46. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
47. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
48. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
49. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
50. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
51. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
52. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
53. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
54. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
55. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
56. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
57. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
58. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
59. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
60. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
61. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
62. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
63. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
64. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
65. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
66. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
67. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
68. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
69. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
70. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
71. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
72. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
73. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
74. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
75. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
76. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
77. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
78. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
79. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
80. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
81. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
82. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
83. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
84. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
85. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
86. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
87. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
88. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
89. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
90. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
91. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
92. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
93. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
94. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
95. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
96. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
97. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
98. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
99. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					
100. Kimiye çektiğim fotoğrafların paylaşımı					

Anketi katıldığınız için teşekkürler...

1. Cinsiyeti a. Erkek ☐ b. Kadın ☒
2. Aşağıdaki hangi yaş grubunda yer almaktasınız?
a. 10-15 ☐
b. 16-21 ☐
c. 22-27 ☐
d. 28-33 ☐
e. 34-39 ☐
f. 40 yaş ve üzeri ☒
3. Eğitim düzeyiniz(en son bitirdiğiniz okul) nedir?
a. İlköğretim ☒
b. Lise ☐
c. Üniversite ☐
d. Lisansüstü ☐
4. Mesleğiniz nedir
a. Kamu Sektörü ☐ d. Emekli ☐
b. Özel Sektör ☐ e. İşsiz ☐
c. Ev hanımı ☒ f. Diğer ☐
g. Öğrenci ☐
5. Aylık ortalama hane geliri?
a. 0-11500 TL ☐
b. 11501 TL-20000 TL ☒
c. 20001 TL-30000 TL ☐
d. 30001 TL-40000 TL ☐

- e. 40001 TL-50000 TL ☐
f. 50001 TL ve üzeri ☐
6. Instagram'a üye olurken gizlilik politikası'na da veri ilkesini
a. Hayır ☐
b. Evet ☒